"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose.....$2.00
Kanadoje ir Mexike.....2.50
Kitose viešpatystėse.....3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States.....$2.00
Canada and Mexiko.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 8 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 25 d. Vasario, (February), 1910 m. Metas XIX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1899, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Chinų randas uždraudė iš Kirino provincijos, Mandžurijoj išgabenti javus. Toks padavadijimas turėtų atgabenti nuostolius maskolių rankose esančiam Mandžurijos gelžkeliui; todėl Maskolija, susitarusi su Anglija ir Vokietija, pakėlė protestą prieš tokį chinų rando padavadijimą; ypač smarkus Maskolijos protestas. Šitos viešpatystės randa Chinų rando padavadijimą priešingu sutarimams. Manyta buvo ir Amerika pritraukti prie protesto, bet ji nesidavė, nes Chinuose Amerika stengiasi nestoti Chinams ant kelio, bet velija juos kurstyti prieš kitas tautas, ypač gi prieš Maskoliją ir Japoniją. Mat Amerika, kurstydama Chinus prieš Japoniją, tikisi neleisti Chinams su Japonija susidraugauti, nes toks susidraugavimas Amerikai butų labai nemalonus; tokio susidraugavimo bijosi tepgi Maskolija ir kitos turinčios valdybas Azijoj Europos viešpatystės. Jeigu Japonija susidraugautų su Chinais ir jų kariumenę teip suorganizuotų kaip savają, nereikalautų ji bijotiesi nei Amerikos, nei Europos net susijungusių tautų.

Nors Europos tautos ir šnairiai žiuri į Amerikos siekius Azijoj, nes ji Europai bando ant kulnų mynioti, nors Europos tautos ir neparemia Azijoj Amerikos, bet ir jos geistų, kad Amerikai pasisektų supykyti Chinus su Japonija. Klausymas tik ar tas jai pasiseks. Nors Chinai turi su Japonija daug nesutikimų, nors Japonija su prievarta Chinus stengiasi savo vežiman įkinkyti, bet Chinų politiškiejie veikėjai gerai žino, kad karuose su Europos tautoms, ar su Amerika, Japonija ir nenorėdam, turi ginti Chinus, nes juos gindama, gina ir savę. Azijoj mat jau prasidėjo kova terp dviejų skirtingos kilus žmonių veislių — terp baltparvių ir geltonparvių. Kol Japonija buvo silpna, Europos tautos net be karo griebė vieną po kitam didelius Chinų žemės plotus, dabar to daryti negali, nes žino, kad už Chinus užstos galinga Japonija. Ir paskutinis karas Maskolijas su Japonija užgimė ne už ką kitą, tik už Chinų provinciją Mandžuriją, kurią maskoliai iš palengvo stengėsi pasisavinti. Todėl Europos tautos ir Amerika visokiais budais stengiasi Chinams ne leisti su Japonija per daug susidraugauti. Amerika tą bando daryti gerindamasi Chinams, remdama juos, kurstydama prieš Japoniją, užstodama prieš ją Chinus, Europos tautos tikisi sulaikyti Chinus nuo susidraugavimo su Japoniją gazdinimais ir protestais. Maskolija, nors jos įtekmė Chinuose nupuolė, griebiasi ypač gazdinimų, kadangi seniau mat tas ginklas išduodavo gerus vaisius. Bet su Japonija jau ji, sykį gerai pamokyta, ne drysta elgtiesi teip kaip seniau: dabar prieš ją nusilenkia ir kartais eina išvien prieš Ameriką, drauge su buvusiu priešu susitarusi, supainioja kartais Amerikos siekius.

Maskolijoj dar vis aikštėn išeina darbai rando šnipų. Dabar Peterburge revoliucijonierių teisman pateko du studentai universiteto, buvę revoliucijonieriai, užtai, kad į rando rankas išdavė daug revoliucijonierių. Mat randas visur jieško agentų išdavikų ir ant nelaimės, dar vis jam tokius pasiseka visuose žmonių sluogsniuose surasti. Toks vienok rando elgimasi demoralizuoja visą maskolių tautą, kuri, dėl netikumo savo valdininkų iš tikro doriška stovi žemiau negu kitos Europos tautos. Despotiškas valdymo budas demoralizuoja žmonis, labiausiai gi turinčius žmonėms tarnauti urėdninkus, nes prie despotiškos valdžios žmonės negali urėdninkų prižiurėti. Maskoliškasis gi ir augščiausias urėdninkas kito [illegible] ne prižiurės, nes jų visų rankos purvinos. Išėjus aikštėn purvui vieno, pasirodo, kad ir kiti turi purvinas rankas, su baltoms rankoms valdžios tarnų Maskolijoj beveik nėra.

PRANCUZIJA.

Prancuzijos randas paliepė savo pasiuntiniui Morokko sultanate pasiųsti pas sultaną Mulai Hafigą specijališką pasiuntinį ir perduoti jam paskutinį Prancuzijos reikalavimą, kad į 18 val. butų išmokėta 12 milijonų doliarių Prancuzijai karo išlaidų už karą aplinkinėse Casablanca. Jeigu tas nebus išpildyta, tai Prancuzija užims Morokko pajuriuose muitynes ir muitais paims sau prigulintį atlyginimą. Dabar mat Mulai Hafig atsisako Prancuzijai atlyginimą mokėti, nors kiti jo pasielgimai rodo, kad jis gana prilankus prancuzams. Mulai Hafig nuo tvanų nukentėjusiems prancuzams iš savo kišeniaus davė 4000 dol., taigi tiek jau, kiek davė Vokietijos ciecorius.

NICARAGUA.

Prezidento Madriz jenerolams nepasisekė apsiausti revoliucijonierių jenerolo Chamorro, bet jis visgi tapo priverstas pasitraukti iš jo užimto miesto Matagalpa, nes prezidento kariumenė miestą bombordavo iš sunkių kanuolių, o tokių revoliucijonierių vadovas neturėjo. Jis todėl, bijodamas, kad jį neapsiaustų iš visų pusių, iš miesto pasitraukė.

Į Managuą atėjo telegramai, buk revoliucijonierių jenerolas Chamorro pasitraukė nuo Estrado ir pats apsišaukė prezidentu. Jis per Amerikos konsulių Sovigny padavė prezidentui Madriz išlygas pasidavimo ir užbaigimo naminio karo, bet Madriz pareikalavo, kad jis be jokių pasargų pasiduotų. Žinoma, tokių išlygų revoliucijonierių vadovas priimti nenorėjo. Pasitraukimas jenerolo Chamorro nuo jenerolo Estrado apsilpnintų revoliucijonierius, bet jie visgi ne mano pasiduoti. Bet ir žinia apie norą pasiduoti dar nepatvirtinta.

Sulyg kitų žinių, jenerolas Chamorro su savo kareiviais, pasitraukęs iš miesto Matagalpa, traukia į krašto sostapilį Managua. Skaitlių jo kareivių paduoda ant 600. Bet prieš jį stovi du prezidento Madriz jenerolu: jenerolas Lara su 500 kareivių ir Ramirez su tiek jau. Išsiveržiant iš miesto Matagalpa likosi užmuštas revoliucijonierių jenerolas Masis.

Revoliucijonierių vadovas jenerolas Mena aplinkinėse St. Vincento turėjo kruvinus susirėmimus su didesnėms rando pajiegoms besistengiančioms jį paimti. Su jenerolu Mena buvo ir tulas amerikoniškų liuosnorių skaitlius, kurie, kaip užtikrina Amerikos konsulius atsižymėjo didėliu narsumu. Bet apie daugelį kitų amerikonų revoliucijonierių vyriausiasis vadovas, jenerolas Estrada atsiliepia labai blogai. Jis net prisakė iš Bluefieldo apskričio išvyti amerikoniškus avanturistus už jų nepagirtinus pasielgimus.

20 d. vasario į Išpanijos sostapolį Madridą atkako pasitraukęs pirmiausiai į Mexiką buvęs Nicaraguos prezidentas Zelaya, prieš kurio žiaurų valdymo budą ir kilo revoliucija, o jos ir mandagesniam Madrizui nepasiseka nutildyti. Jį prezidentas Taft, neturėdamas tiesos, gazdino bausmėms už nužudymą dviejų amerikonų. Atkakęs vienok Europon dabar Zelaya gali sau juoktiesi iš prezidento Tafto piktumo, nes Europos net menkiausia viešpatystė jo Amerikai neišduos.

EGYPTAS.

20 d. vasario Egypto sostapilyj Kairo likosi pašautas to krašto ministerių pirmininkas Batros paša Ghali; jis buvo ir Egypto užsienių ministeriu. Pašovė jį vienas Kairo universiteto studentas: paleido į jį penkis šuvius ir visus taikius. Daktarai užtikrina, jog nuo pašovimų ministeris nemirs, jeigu neprisiplaks kokios sunkios komplikacijos. Šovėjas likosi suimtas; jis priguli prie Egypto tautininkų partijos, kuriems nuo seniai nepatinka ministerių pirmininko darbai ir padavadijimai.

Nors Egyptas turi savo valdoną arba Kedyvą, nors turi ministerius ir nors dabar pašautas Batros paša buvo užrubežinių reikalų ministeriu, bet šitas kraštas ištikro yra angliška valdyba, jos užsienių reikalus prižiuri Anglijos rezidentas, Kedyvo ministeriai be angliško rezidento pritarimo negali su kitoms viešpatystėms nei jokių sutarimų daryti.

Seniau Egypte turėjo didžiausią įtekmę prancuzai nukasę dvi juri jungentį Suezo kanalą. Bet sukilus Egypto kariumenei, atsisakius prancuzams sukilimą suvaldyti, Anglija subombordavo miestą Aleksandriją, sukilusią kariumenę suvaldė ir paėmė Egyptą iš syk neva trumpam laikui, bet jau iš jo nepasitraukė, iš čia išstumė be karo prancuzų įtekmę. Prancuzai nužudė įtekmę tik dėl jos parlamente partijų nesutikimų, kurios randui nedavė pinigų išsiuntimui Egyptan kariumenės. Iš to Anglija pasinaudojo ir sau paėmė visą Egyptą, kuris dabar turi apie 9 milijonus gyventojų.

PRUSAI.

Prieš Prusų rando sumanytą reformą rinkimo seimo atstovų didesniuose miestuose žmonės kelia protestus, kadangi rando sumanymas netužganėdina jų, nes mažai kuom skiriasi nuo senojo netikusio rinkimo budo. Prusų seiman rinkimo teises mažai skiriasi nuo rinkimo atstovų maskoliškosios dumos; savo budą rinkimo dumos atstovų caro ministeriai ir paėmė nuo niekiausio Europoj, Prusų rinkimo budo, kur rinkėjai, sulyg turto, padalyti į trjs kliasas. Prieš tokį budą gyventojai nuo seniai protestavo ir reikalavo permainų. Randas todėl ir apdirbo naują sumanyną, kuris vienok mažai kuom skiriasi nuo senojo: žmones reikalavo visuotino balsavimo renkant seimo atstovus, randas gi paliko senąjį budą rinkimo trijų kliasų atstovų; mat pabugo, kad įvedus visuotiną balsavimą, žmones neišrinktų per daug socijalistų, kurių seime iki paskutinių rinkimų visai nebuvo.

Neužganėdinti iš rando sumanytos reformos žmones dar vis kelia protesto demonstracijas. Svarbiausios dabar buvo Frankfurte ant Maino. Čia, susirėmimuose minių su ginkluota policija sužeista apie 300 žmonių. Žmones ir laikraščiai smarkiai užsipuola ant policijos už jos žiaurų pasielgimą su žmonėms. Buvo atsitikima, kad beginkliams žmonėms su kardais rankos nukapota. Žiaurumu dar niekur nepasisekė žmonis tikrai nuraminti.

Berlyne, sušaukus miesto viršininkui miesto rodos susirinkimą, jie rado miesto ruman sutrauktą policiją, kuri, be žinios ir pritarimo miesto gaspadoriaus neturėjo tiesos ruman ateiti. Jis todėl ir paklausė atvedusio policiją oficiero: ką tas reiškia ir kas čia policiją sutraukė? Tas atsakė, jog atsiuntė jį su policistais miesto name tvarką daboti vyriausiasis policijos viršininkas, nes, girdi, miesto rodos nariai gali demonstracijas kelti. Bet pareikalavus miesto perdėtiniui pasitraukti iš ruimo, nedryso jo reikalavimui pasipriešinti ir, nors be noro, bet pasitraukė.

Suprantama, kad sauvališki policijos pasielgimai, vietoj raminti žmonis, dar labiau juos sueizina.

IŠ LIETUVOS.

VILNIUS.

(*Nuo musų korespondento*).

Vilniuje gyvenantieji latviai, susispietę į draugiją, susitarė su lietuvių draugija "Ruta". Latvių draugija, pagal tos santarties, moka "Rutai" į metus 400 rub., už ką turi teisę naudoties "Rutos" butu susirinkimams ir repeticijoms o teip pat gauna "Rutos" salę 12 sykių į metus (6 sykius subatoms ir 6 sykius nedėldieniais) savo vakarus-vaidinimus taisyti.

Šitą sutartį turės dar patyirtinti "Rutos" ir latvių draugijos visuotinieji susirinkimai. Galima tikėtis, kad kaip vienos, teip ir antros draugijos nariai nieko prieš tą sutartį neturės ir tokiu budu, galima tikėties, jog susigyvens po vienu stogu su Vilniaus lietuviais ir broliai latviai. Labai butų malonu, kad abidvi giminiškos tautos arčiau susipažintų ir sugyventų.

— Sausio 20 dieną "Rutos" bute turėjo buti visuotinas naujai susitvarkiusios "Vilniaus lietuvių artistų-mėgėjų kuopos" narių susirinkimas. Prie kuopos prisirašę yra daugiau 30 žmonių; susirinkiman tačiaus atvyko maža dalis, nes vos 14 artistų, todėl ir susirinkimas nejvyko, nko atidėtas ligi sausio 7 dienos, tą dieną susirinkimas skaitysis teisotu nežiurint to, kiek susirinks žmonių.

— Sausio 31 dieną bus visuotinas "Rutos" narių susirinkimas. "Ruta" jau įžengė į antruosius gyvenimo metus, taigi įdomu bus išgirsti valdybos atskaitą už pirmuosius gyvavimo metus, iš ko matysis, kaip einasi "Rutai", ar galės ji ir toliaus gyvuoti.

— Greitu laiku prie "Lietuvos Žinių" ketina pradėti eiti mėnesinis priedas "Aušrinė" (ankščiau buvo manoma leisti "Moksleivį"). Leis šitą priedą studentai, taigi ir bus jis pašvęstas studentų reikalams svarstyti.

Neseniai lietuvių laikraščiuose praskambėjo žinutė, kad greitu laiku pradės eiti iš Vilniaus naujas dvisanvaitinis lietuvių laikraštis "Balsas". Kiek man žinoma, "Balsas" vargu bo pradės tuoj eiti; greičiausiai jis pradės eiti tik rudenyj, nes dabar nepatogus laikas naujam laikraščiui pradėti leisti. Antra, dar ir valdžios leidimas negauta, nors tikimasi greitu laiku gauti. "Balsą", kaip žinau, leis ne vienas koks žmogus, bet visa žmonių kuopa. "Balso" pakraipa bus radikališka.

"Vilniaus Žinios", kaip matyti, visai sustojo ėjusios ir daugiau nebeis, nes P. Vileišis nebeketina jų leisti, o kitiems atiduoti leisti nenori.

Sausio mėnesio pabaigoje išeis pirmasai numeris naujo lietuvių laikraščio "Visuomenė", kurį išleidinėja musų kraštutiniai kairieji. Kaip šis laikraštis bus vedamas — pažiurėsime pirmąjį numerį pamatę. *Ave.*

Vilniaus Kat. Dvasiškių Seminarijoje šiais 1910 mokslo metais esama klierikų išviso 130; IV-jame kurse — 30, III-jame — 30, II— 32 ir I — 46; tame skaičiuje esama 17 dijakonų ir 4 subdijakonai. Įstojo šiais metais seminarijon 30, įsišventė metų laike 20.

Vilniaus vyskupijos, Žoludko klebonas kun. Boleslovas Sperskis, buvęs Vilniaus Dvas. Seminarijos profesorius, kuris buvo jau vieną sykį valdžios suimtas, vėlei buvo suimtas už kokį tai pamokslą ir tik davus užstatos 5000 rub. tapo laikinai iš kalėjimo paleistas.

IŠ GIEDRAIČIŲ, VILNIAUS PAV.

Sausio 4 d. buvo rinkikų sueiga. Uždėjo 100 rublių algos viršaičiui ir raštininkui (ligšiol viršaitis gavo 100 rub., o raštininkas 600 rub.). Butų atsiradę žmonių, kad butų tarnavę ir už tą pačią algą, bet musų rinkikai kas tai kitaip manė. Per tą pat sueigą nutarta panaikinti ir monopolis.— Sausio 5 d. buvo vienos seniunijos sueiga pasitarti, kiek už grudus reikės pinigų įnešti. Teip-pat nutarta panaikinti monopolis ir resteranas, bet aludės dar palikta. *Trakštolis.*

("L. U.").

IŠ KRONIO, VILNIAUS GUB. TRAKŲ PAV.

Musų miestelyje yra žydas batsiuvis Jankelis. Jisai gerokai praturėjęs ir jau buvo kurpalius visai metęs į kampą. Bet ištiko ir jam nelaimė.... Atsiradus katalikų bažnyčiai prieš praeitas Velykas ir atvažiavus kunigui, Jankelis sumanė iš to pasinaudoti ir, nupirkęs pleciuką iš vienos rusės, palei pat bažnyčią ketino statyti namus karčiamai. Parapijonjs nepanorėjo tačiau karčiamos laikyti arti bažnyčios ir nenorėjo duoti statyties — Jankelis daugumą žmonių padavė į teismą, ale vis dėlto namus pastatė ir uždėjo sankrovą. Žmonės supykę, sutarė boikotą. Nustojo lankyti jo sankrovas (kita palei valsčiaus raštinę), nustojo kalbėti, parduoti ir pirkti. Miestelėnai jo karvių nepriima ganyklon, nei vandens neduoda semti. Per visą pavasarį, vasarą ,rudenį ir žiemą, t. y. ikišiolei kroniškiai katalikai, boikoto laikosi, ir, rodos, laikysis iki tol, kol Jankelis bus Kruonio apielinkėje. Teip Jankeliui jau blogai prisiėjo ir pinigai, kiek buvo, išbyrėjo, jisai jau ,ir kurpalius suradęs, nuvalė, tik vėl bėda, kad ir batų siuti neduoda jam musų žmonės. Dabar musų miestelis jau išsidalijo į viensėdijas ir bažnyčiai (kunigui) žmonės atskyrė 5 dešimtines žemės ir jau "apkapčiavo". Jankelio sankrovėlė liko ant bažnytinio pleciaus ir jis, noroms-nenoroms, turės ją iškelti. Kur vienybė, ten galybė!

Dievo Muzikantas.

("V-tis").

IŠ ŠIAULIŲ, KAUNO GUB.

Čia yra įkurta "Svento Juozapo" darbininkų draugijos mokykla, kurioje išguldoma ne tik rusų kalba, bet ir lietuvių. Kam yra brangi lietuvių kalba, tegul pasiskubina savo vaikus ton mokyklon leisti, nes dar vietos joje yra. Juk per 40 metų vargome, neturėdami teisės nei rašyti, nei skaityti. Todėl dabar pasiskubinkime pasinaudoti ta proga ir labiau pamylėkime savo kalbą. *J. Lietuvis.*

("Šaltinis").

IŠ SIDORIŲ, ŠIAULIŲ PAV.

Čia dar neseniai yra buvęs sodžius, kurį p. Semiotos įpėdiniai pavertė palivarku, bet netrukus jo savininkai Syrjotovičiai, turbut manydami, gyvi dar budami, pasistatyti sau amžiną paminklą, tą savo tėviškę pavedė valstiečių banko globai, kuris čia pasodino 32 sentikių šeimynas; pačius dvaro rumus perdirbo į "molelnią", prie kurios apsigyveno mėstavnikas — obščinos ganytojas. Valdžia įkurė mokyklą ir atsiuntė stačiatikį mokytoją; mokyklą lanko 30 mokinių vietinių sentikių ir aplinkinių lietuvių katalikų vaikai. Įsikurę naujokai vyriausybės didžiai glamonėjami: netik pinigiškai-medžiagiška pašelpa ir ukio padarais, bet aprupinami net tokiais menkniekiais kaip kalėdine eglaite, kurios papuošimui bankas pasiuntė tam tikrą agentą su pundais parėdnių bei dovanų.

Šiauliškių valstietis.

IŠ PANEVĖŽIO.

Čia dabar katalikų prieglaudai darbuojasi "Saulės" kinematografas. Rodo Jėzaus lig 12 metų gyvenimą, gyvenimą Šv. Elzbietos ir juokingus paveikslus. Žmonių prisirenka vidutiniškai, ir jie nesigaili atvykę. Pelnu dalijasi per pus Saulė ir Prieglauda. Todėl atsilankykite, tautiečiai: teip jųs sušelpsite net 2 katalikiški draugiji, ir patįs busite patenkinti, nes ir pasižiurėt yra ko.

"Viltyje" buvo minėta, kad Panevėžio klebonas kun. Stakauskas dalyvauja Peterburge blaivininkų suvažiavime. Tai apsirikimas, klebonas nevažiavo.

Dabar Panevėžyj vakarų-vakarai: 2 lenkišku, 2 rusiški operi ir 1 koncertas, o lietuvių.... nei vieno. Čia nenoroms veržiasi klausimas, ką gi tas "Aidas" veikia? Seniai jau beskambėjo "Aidas"; nejaugi jau miršta? Nors, tiesą pasakius, daug panevėžiečių nelabai prielankųs "Aidui"; sako, kad surinkti "Aido" pinigai naudingiems tikslams, beveik neapverčiama. Bet maža ką žmonės kalba. Geriau but, kad pats "Aidas" pasisakytų, ką veikia ir kam skiria savo turtus. Labai but įdomu.... Rodos, dar niekada "Aidas" neapskelbė savo atskaitos.

J. Žvynė.

("V-tis").

IŠ MUROVANO-PONEMUNIO, PANEVĖŽIO PAV.

Čia yra dvikliasė mokykla, kurią daugiausia lanko latviai, lietuvių labai mažai. Aplinkinių gi gyventojų daugiau lietuvių negu latvių. Lietuviai mokyklos bijosi.

P. L. L.

("Šaltinis").

IŠ ALIZAVOS, PANEVĖŽIO PAV.

Musų parapijos bažnytinę kasą užveizdi ne kunigas, bet patįs parapijonjs. Yra išrinkta iš brosvininkų tarpo du kasieriu ir vienas sekretorius. Kasieriai priima iš išduoda iš kasos pinigus visokiems bažnytiniems reikalams; sekretorius gi vis užrašo, kiek įplaukė į kasą ir kiek išimta. Per nekurį laiką kašos pinigus suskaito, kad bent butų tiek, kiek užrašyta sekretoriaus. Tokią gerą tvarką pas mus įvedė buvusis Alizavo klebonas, gerbiamasis kunigas Breiva. Ir viskas buvo gerai, pakol neatsitiko labai nemalonus dalykas.

Vasarą mirė Valentanavičius. Jo žmona panorėjo nabašninko kuną palydėti į Alizavą su brosva. Už brosvą ji davė 10 rublių. Visi brosvininkai tą dieną negalėjo susirinkti, todėl brosvą paėmė nešti šiaip susirinkusieji žmonės. Atlydėjus kuną į Alizavą, kun. Breiva pinigus už brosvą padavė kasieriui p. Morkunui, kad įdėtų į bažnytinę kasą. Kitą dieną kunigas pasakė ir sekretoriui, kad į kasą įplaukė 10 rublių. Sekretorius tai užrašė. Sekmadienį, suširinkus visiems brosvininkams, pasirodė, kad p. Morkuno nejdėta į kasą tie 10 rublių, bet išsidalinta su nešusiais brosvą, gauta ,kiekvieno po 40 kap. Gėras uždarbis! Nešė prigulinčias bažnyčiai vėlavėles, žibintuvus, užsidėjo brosvininkų kamzas, o uždarbį pasiima sau. Geri kasieriai, kad bžnytinius pinigus dalina kam nori, tarytum, savo! Brosvininkai buvo prispyrę p. Morkuną atiduoti tuos pinigus, bet jis neatidavė. Vienok mano jį butinai priversti grąžinti pinigus. Ar nevertėtų p. Morkunui geruoju atiduoti pinigus, nes aiški jo kaltybė?

("L. U.").

IŠ RAGUVOS, UKMERGĖS PAV.

Jau baigiasi metai, kaip Raguvoje gyvuoja Ukio ratelis. Narių tėra vos 25. Pagal įstatus: susirinkimai gali buti kiekvieną mėnesį, bet žmonės dar nejpratę lankyti susirinkimus, ir valdyba nevisados gali sutraukti reikalingą skaičių narių, idant pasidarytų pilnas susirinkimas. Dažnai į paskirtąjį susirinkimą atvyksta keletas narių ir pasikalbėję arba perskaitę ką nors, išsiskirsto; pilnų susirinkimų tebuvo keletas. Paskutiniame susirinkime, kuris įvyko sausio 3 d., žmonių buvo daugiau 40, gal but dėlto, kad išgirdo, jog atvažiavo agronomas p. J. Tubelis, kuris žadąs plačiau papasakoti apie ukį. Valdyba susirinkusiems pranešė, jog Vilniaus arklių veisimo komitetas šiais metais negalėsiąs pastatyti Raguvoje veislinių drigantų. Beto, Ukio, ratelio valdyba spalių mėnesyj buvo kreipusis į Ukmergės žemės tvarkomąją komisiją, kad atsiųstų agronomą pasikalbėti apie ukio bandymo laukelius.

Iš komisijos gauta atsakymas, kad prašymas peržiurėtas ir nusiųstas gubernatoriui. Dėl tų bandymo laukelių pranešta, kad Raguvos valsčiuj ir teip komisijos manoma įtaisyti pavyzdinis ukis su bandymo laukeliais. Toliaus p. J. Tubelis papasakojo susirinkusiems: kaip seniau ir dabar ukininkauja Prusuose kokiuos gyvulius laiko, kaip dirba žemę ir kiek turi iš ukio pelno. Kaip gyvena išėję į viensėdžius musų krašte ukininkai, kuo nepatogu yra gyventi sodžiuose; norint daugiau iš žemės turėti pelno, reikia tad išeiti į viensėdžius. Buvo ir kitokių pasikalbėjimų ir paaiškinimų užduotų klausimų. Žmonės paliko labai patenkinti susirinkimu.

Valdyba išreiškia savo "ačiu" p. J. Tubeliui už atsilankymą Raguvon. *Valdyba.*

("Žemdirbys").

IŠ UTĖNŲ, UKMERGĖS PAV.

Neapsiriksiu pasakęs, jog kulturingiausis visos parapijos sodžius, Kutleriai, už 7 viorstų į rytus nuo Utėnos. Dauguma geriausių klausimų iš ten kįla. 24 ukininkai terp savęs gyvena maloniai, kiekviename reikale vienas kitam padeda. Triobos švarios, žmonės energiški, kalbųs, svetimas žmogus iškarto jautiesi tarpu kutlieriškių kaip savo šeimynoje.

Gruodžio 27 d. buvo jie pasidarę šeimyniską vakarą. Vaidino "Į mokslą" ir "Namai — pragarai" dekliamavo; dainavo; paskui buvo paskaityta apie Kudirką, kokiomis aplinkybėmis jisai darbavosi tėvynės gėrybei. Kįlo keletas praktiškų klausimų iš gyvenimo; ginčijosi, reiškė savo nuomones. Tai valandai žmogus jautęis, kaip persikėlęs Šveicarijon ar kiton kion kulturingon šalin. Buvo ir skrajojanti krasa. Visi graziai apsitaisę, gražiai linksminosi, kad net malonu žiurėti.

Na, tokie pasilinksminimai tai kas kita: negaila sugaišto laiko ir išlaidų. Kad daugiau tokių Kutlerių! *Svetys.*

IŠ SUDERGIŲ, UKMEGĖS PAVIETO.

Prie stačiatikių vienuolyno cerkvės yra "cerkvinė mokykla", mokiniai, kurie tenai mokinasi, butinai turi lankyti cerkvę ir mokyties maldų. Prižiurėtojas, Raguvos šventikas. Knygos Odincovo ir Bogojavlenskio.

Katalikų vaikų yra 10. Jie lanko tą mokyklą daugiausia dėl to, kad truksta mokyklų Subačiaus valsčiuje. Dviejų mokyklų (vienoje 100, antroje 50 vaikų tesutelpa) Subačiaus valsčiui toli neužtenka. Kaip gyvai, reiktų įkurti čia "Saulės" skyrius ir mokyklą. Bet nėra gerų veikėjų. Blaivybė irsta; kaszin, ir "Saulė" ar nesuirtų. O norinčių prisidėti prie tos draugijos atsiranda gana nemažai. Matyt, dar negreitai tai įvyks.

Stačiatikių vienuoliams nekoks gyvenimas terp kito tikėjimo žmonių: ilgu, neramu.... Monopolinė čia uždaryta, bet slaptųjų netruksta. Nekokia naudą iš vienuolių cerkvei ir valstijai, nors seniai jie čia apgyvendinti, nuopelnų rusinimo dirvoje nei kiek negali parodyti. *Pavasario Vėjas.*

("V-tis").

IŠ PASVALIO, PANEVĖŽIO PAV.

Kas rudenį čia atvažiuoja kur iš gilumos Rusijos rusas kailių dirbti ir padirbęs kelis mėnesius, išsiveža apie 1 tukstantį rublių. Tai kam Amerika! Per vasarą savo ukį dirbą, o ant žiemos važiuoja į kokią ten Lietuvą sau pinigų parsivežti. Nejaugi iš lietuvių nėra kam kailių dirbti?

Akuotėlis.

("L. U.").

IŠ SUVALKŲ.

Suvalkų gub. gminų sueigų nutarimai gali buti užrašomi rusiškai ir lietuviškai. Knygose gi sueigos nutarimams užrašyti ikišiol yra tam tikros rubrikos tik rusų kalba atspauzdintos, lietuv[illegible]

brikų visai nėra. Dabar kaikurie reikiauja, idant "prigovorų" knygose butų tam tikri parašai kaip rusų teip ir vietine kalba atspauzdinti. Ištikro teisingas reikalavimas ir visi valsčiai to turėtų pareikalauti, nes kitaip, kad įrašyti lietuviškus nutarimus, daug užima raštininkui darbo.

Suvalkų gub. jaunimas vienoj vietoj neseniai surengė vakarėlį arba gužynę. Programa tokia: buvo vaidinta Žemaitės komedija "Valsčiaus Sudas", du monologai — "Ponaitis" ir "Muravjovas" ir padekliamuota eilės — "Nemunas" ir "Nužudytas". Paskui buvo skrajojanti krasa ,dainos, šokiai. Kad kuodaugiau tokių "gužynių" jaunimas surengtų! *J—as.*

("L. U.").

IŠ KIDULIŲ, NAUMIESČIO PAV.

Šių metų sausio pradžioje buvo Kidulių valsčiaus sueiga. Nutarė Šiaudinėj-Kaimelyj ir Sudarge šventadieniais atidaryti visas smukles. Mat, pernai, turbut, netyčia, ėmė ir sutiko jas uždaryti. Didžiausi girtybės šalininkai pasirodė Siaudinės ir Karališkių gyventojai. Kai-kurie iš to džiaugsmo buk tik į trečią dieną sugrįžo namo. Visas pasaulis kovoja su girtybe, o Kiduliškiai su blaivybe! Gėda už juos ne tik Zanavykams, bet ir visai Lietuvai!

Ruđėnius.

("Saltinis").

IŠ NARVAISŲ, SINTAUTŲ V., NAUMIESČIO PAV.

Sausio 16 d. Sintautų sargybiniai musų apielinkėje beveik pas kiekvieną ukininką darė kratą, jieškojo ginklų. Rado tik pas du po seną šautuvą. *Kaimietis.*

("L. U.").

IŠ GEISTARIŠKIŲ, VILKAVIŠKIO PAV.

Žmonės čia gana gerai gyvena, laukas geras, bet apšvietimas labai nupuolęs. Iš 20 ukininkų vos vienas laiko "Saltinį", nors pačta per kaimą tris kartus pereina. Nieko negelbsti nė mokykla, kuri čia jau yra. *Teisybės liudytojas.*

("Saltinis").

IŠ PANEMUNĖS, NAUMIESČIO PAV., SUVALKŲ GUB.

Šios apygardos kai-kurie gyventojai tariasi čia Panemunėj įsteigti "Vartotojų Draugiją". Pasiteiravus, pasirodė, kad esama gana apsčiai pas kai-kuriuos gyventojus pinigų, kuriuos ketinama suvartoti minėtosios draugijos įsteigimui. Galima tikėtis, pavasarį jau įkursiune tą draugiją. Be to manoma įkurti Kretkampyj (pas kum. Sabą prie kurorto) dirbtuvę cementinių plytų bei degpanių.

Vaideliotas.

("Saltinis").

IŠ PILVIŠKIŲ, SUVALKŲ G.

Apšvietimas ir susipratimas pas mus nors nepersmarkiausią, visgi eina pirmyn. Trokštančių mokslo skaičius vis auga.

Draugijų skaičius didinasi. Taip pas mus dabar jau gyvuoja šios draugijos:

"Žiburio", Žagrės", "Taupimoskolinimo", "Gyvo Raž." ir da dabar neseniai įkurta "Blaivybės" skyrius.

Didžiausias vargas pirmiausia yra "Žagrei", o dabar nemažas, turbut, bus vargas ir "Blaivybei".

"Žagrei" vargas, nes daugelis žmonių, žydų glostomų ir viliojamų, nenori užsitikėti, vis laukia jos žlugimo.

Kuone kiekvienas išranda ją labai naudinga, reikalinga, bet kada prieina prie trylikos rublių, visi puikieji sumanymai dingsta ir pasilieka tik vienas tuščias žodis — tai "paskiau pažiurėsiu dą". Tokiu budu, žinoma, kitas žiurės ligi savo mirties, ir nepastebės, kaip jam žydeliai ir nuo kelių metų užsilikusias, niekam netikusias trąšas įbruks, kaip buvo pereitą rudenį ir kitokių apgavimų pridirbs.

Bet dėlto nėra ko nusiminti. "Žagriečių" kuopa pas mus vis auga ir, reikia tikėties, augs, tik Dieve duok, kad skubiau tas atsiliktų.

"Blaivybės", žinoma, prisidingi, kaipo blaivybės.

"Blaivybės" skyrius atidaryta lygiai per Naujuosius Metus. Turi dabar narių 120, pusė to nesuspėjo tą dieną prisirašyti.

Pas mus, nors nebuvo da "Blaivybės" draugijos, vienok girtuokliavimas žymiai pradėjo pulti, žinoma, pirmiausia dėlto, kad žmonės patįs pradėjo jau susiprasti, o paskui, kad pasidarbavo šiek-tiek vietiniai kunigai ir iš dalies "Žiburio" draugija.

Bet tuo labai džiaugtis da negalima, išgeriančių pusėtinai, ypač tų, ką su kartukais, puskartukais, arba malkų vežimukais mėgsta miestelį atlankyti, yra nemaža.

"Blaivybės" draugijai bus su tokiais ir panašiais žmonėmis darbo iki sočiai. *Šapalėlis.*

("Saltinis").

IŠ MOCKAVOS, KALVARIJOS PAV.

Musų valsčius gana didelis, susidedąs iš 13 kaimų. Valsčiaus mokykla stovi pačiame valsčiaus krašte ir sunkiai pasiekiama tolimesniems valsčiams. Per neseniai buvusią sueigą valdžia pasiulė prisidėti valsčiui prie naujos mokyklos pastatymo. Ji duoda mokyklai 1500 rub.; jei namą statysią medinį ir 2000 rublių — muriniam namui. Viskas, rodos, butų kuogeriausia, nes kita mokykla butinai reikalinga.

Bet valsčius statyti mokyklą atsisakė. Gaila!

("Saltinis").

IŠ GARLIAVOS, MARIJAMPOLĖS, PAV.

Sausio 17 d. buvo valsčiaus sueiga. Buvo kalbama apie valsčiaus išlaidas kitiems metams. Žmonės buvo neužganėdinti tuo, kad reikia mokėti po 5 kap. nuo margo už neturtėlius, kurie susirgę patenka ligonbučiuosna. Girdi, esą tokių pinigų, kuriuos valsčiaus ponai pasidalina, taigi tais pinigais butų galima ligonbučiams apmokėti, arba mokyklą užlaikyti. Nutarta šventadieniais aludes uždaryti, neprašytus svečius, atėjusius naktį į vestuves, įduoti policijai, kad pasodinus dviem parom kalėjiman.

Artinasi viršaičio rinkimai. Kandidatai jau su savo šalininkais sėdi aludėse. Reikia tikėties, kad rinkimai gali buti tokie kaip Panemunės valsčiuje.

— Keletas garliaviečių padavė prašymą gubernatoriui, kad jiems leistų vartotojų draugiją.

— Prie "Žiburio" draugijos pradeda po truputį policija kabinėtis, reikalaudama nurodyti, kokiais įstatais remdamiesi, darome susirinkimus.

— Apielinkėje daug žmonių serga tymais ir difteritu.

Garliavietis.

("Saltinis").

BAISI ŽMOGŽUDYSTĖ.

Baisi drama atsitiko šiose dienose Javėšų kaime, Suvalkų gub.

Viršminėtame kaime gyveno du broliu, Juozas ir Mykolas Novickiai, kurie išvieno valdė gana didelį žemės plotą. Abu broliai ir juodviejų šeimynos gyveno santaikoje. Pastaruoju laiku Mykolas išrodė lyg nevisai pilno proto. Bet buvo tykus ir ramus. Šiose dienose Juozas Novickis su savo žmona ir su brolio Mykolo žmona išvažiavo Laipunų sodžiun ant turgaus ,o jo brolis Mykolas pasiliko su savo ir dvejatu brolio vaikų namie. Iš pradžios jis, kaip paprastai, kaž-ką dirbo po namus, o nuo pietų staiga pradėjo galąsti didelį virtuvės peilį. Prie to darbo užtiko jį. vyriausysis jo sunus. Tėvas paliepė jam eiti į mokyklą. Vaikas, žinoma, išėjo. Bet, kuomet jis apie 3 val. po pietų pargrįžo namon, tai, atrado jis čia baisią, kruviną dramą: grįčioje ant grindų gulėjo sukruvinti jo seserys, Rozalija, Ona ir brolio Pranciškaus lavonas; seserįs buvo dar pusgyvės. Išbėgęs ant kiemo ir pakėlęs ryksmą, vaikas pradėjo jieškoti tėvą, brolį Joną ir seserį Antaniną. Pažiurėjęs į daržinę per plyšį, pamatė jis kybantį ant virvės tėvą. Šale tėvo gulėjo papiautas jo brolis Jonas. Vyriausiąja savo seserį Antaniną rado pagaliaus visą sukruvintą pas kaimyną S.

Vienintėlės liudininkės tos baisios Juozo Novickio dukterįs. Viesios Juozo Novickio dukerįs. Viena iš jų, Bronislava, kuriai tik 3 metai, pasakoja, kad dėdė Mykolas, įėjęs į grįčią pradėjo mušti kirviu savo vyriausiąsias dukteris; iš pradžios jos dar gynėsi ,bet paskui Rozalijai teko su kirviu per galvą, kuri ant vietos nuvirto, Antanina paspėjusi išbėgti pas kaimyną. Bronislava palindusi po lova ir mačiusi, kaip dėdė Mykolas užmušė Onutę ir Pranciškų. Dėdė prašęs, kad ir ji ljstu iš palovės, bet ji bijojusi, nes dėdė ir pats sau mušė kirviu per galvą.

("R. Naujienos").

IŠ RYGOS.

Rygoj, sausio 16 d. ant musų scenos pasirodė p. Kočanausko vedamas choras ir p. Žemkalnio drama "Blinda". Choras padainavo keturias dainas; iš kurių geriausiai nusisekė "Štai saulėlė nusileido". Pirmąją dainą "Kad bučiau paukšteliu" bedainuojant, buvo lyg išklydę choro balsai; bet paskui vėl susigriebė ir antrą dainos pusę gražiai sudainavo; tik p. Radvylos akompaniavimas nevisiškai sutarė su choru, ypač perėjimuose nuo forte į piano; regima, p. Radvyla mažai repeticijų drauge su choru tebuvo daręs. Paskutinė daina "Močiute mano" buvo dainuota pergreitu tempu ir perėjimai nuo forte į piano išrodė šiurkštoki. Jei tą pačią "Močiute mano" butų užnešę kiek lėčiau, klausytojai butų išgirdę pilno meilaus už širdies tveriančio liudėjimo — liuliuuančią, banguojančią lietuvišką dainą. Reikia pastebėti, kad chorui truksta gerų balsų; tik terp storųjų balsų buvo girdėti keletas gražių, tvirtų balsų. Nors stropiai besidarbuojant, ir tie patįs balsai gali pagerėti, bet linkėtina chorui dar naujų, geresnių šitai spragai užpildyti. Tačiaus neilgas darbavimasis p. Kačanausko jau liudija, kad Rygos lietuviai nepoilgo susilauks tikrai gero choro, kurs pakels musų dainos dailę svetimtaučių akyse, jei tiktai nuo scenos skambės grynai lietuviškos meliodijos.... Dabar pasakysiu kelis žodžius apie antrąją vakaro dalį, butent: apie "Blindą". Pati drama paimta gyvai iš lietuvių gyvenimo, grynai demokratiško turinio ir teip publikai patiko, kad daugumas nei nebežinojo, kaip ja gerėties. Iš visų salės kertėių buvo girdėti vien tik pasitenkinimo ir pagyrimo balsai. Tik aš nesuprantu, kam p. Žemkalnis išvedė tokiu demokratu studentą bajoraitį (III veiksme). Man rodos, kad toje atmosferoje, kaip III veiksme p. Žemkalnio nurodyta, negalėjo išaugti jaunikaitis tokiomis pažiuromis. Aš bent tokių bajorvaikių nesmi matęs. Jeigu panašių ir pasitaikytų, tai tik kaipo išimtinos žmogystės. Bet p. Žemkalnio išvestas jaunos bajorų kartos tipas, nes ir bajoraitė nebesikončia dvokiančioje puvėsiais bajorų atmosferoje.... "Blinda" tačiaus užima žymią vietą terp musų scenos veikalų.

Pats "Blindos" vaidinimas gana gerai pasisekė. "Ratelio" vaidintojai roles pasiskirstė kuogeriausiai. Puikiausiai buvo atliktos žydo, čigono ir Bajalienės rolės. Kiti visi, nors ir gerai vaidino, tačiaus kai-kurie nemokėjo savo rolių, painiojo, griebdamiesi už svetimųjų rolių ir tt. Tur-but, permažai repeticijų tebuvo padaryta. Paminėtas dar Uršulės rolės užbaigimas, kaip ji sielvartaudama puolėsi prie mirštančio. Blindos mirtis perdaug ilgai truko, kas mažino gerą įsvarbą. Nežiurint į kai-kurias silpnai išpildytas vietas, galima pranašauti "Rateliui" gražią ateitį, jei tik jo nariai nepatingės daugiau, negu šiuokartu, pasidarbuoti, idant užimtasis darbas išeitų visiškai be ydų.

O ratelis tikrai galėtų tai padaryti.... *E. M.*

Rygiškiai laikraščiai praneša, kad policija konfiskavusi išėjusį aną dieną paskutinį numerį laikraščio "Rižskija Novosti".

Baltijos dalininkų sąjungoje vokiečiai paėmė viršų ir įsivedę kaikurias sau pirmenybes. Todėl latviai, kaip girdėti, nenori į ją rašyties.

Daug kratų policija padarė naktį į 14 d. sausio. Suimta 34 ypatos, įtariamos dėl įvairių prasikaltimų.

("R. Garsas").

IŠ LATVIJOS IR IGAUNIJOS.

Valdžia sumaniusi pradėti kolionizuoti Latviją rusais, kaip kad dabar yra daroma Lietuvoje.

Ventpilėje Kuršės gubernatorius įsakė išardyti Rygos pasigelbiamos draugijos skyrių.

("R. Garsas").

IŠ PINSKO.

Skyriaus Azovo-Dono banko pabėgo valdininkas Kuznecovas, pagrobęs 93,000 rublių.

("R. Garsas").

IŠEIVYSTĖ IŠ RUSIJOS AMERIKON.

Keliavimas uždarbiauti į svetimas šalis nėra pas mus naujiena. Svarbu mums žinoti, kaip ne tiktai lietuviai, bet ir kitos esančios Rusijoje tautos keliauja Amerikon.

Nuo dešimties metų pradėjo labai daug keliauti iš Rusijos Amerikon. Seniaus Rusija užėmė trečią vietą. Daugiausiai išeidavo iš Austrijos, paskui iš Italijos. Dabar Rusija pralenkė Italiją. Laukiama, kad neužilgo Rusija duos daugiausiai išeivių. Metai į metus smarkiai auga keliaujančių į Ameriką skaičius.

Rusijos išeivystė prasidėjo 50 metų atgal ,tai yra nuo 1857 metų. Tais metais nukeliavę iš Rusijos 74 žmonės. Nuo to laiko ligi 1908 metų iškeliavo iš Rusijos Amerikon 2 milijonu, 83 tukstančiai ir 16 žmonių.

Keliauja Amerikon įvairios tautos. Daugiausiai išeina žydų; paskui lenkų, lietuvių ir latvių; toliaus suomių (finų), vokiečių ir rusų. Per paskutinius aštuonerius metus, tai yra nuo 1900 ligi 1908 metų iškeliavo iš Rusijos Amerikon: 1) žydų 666,557; 2) lenkų 371,973; (tame skaičiuje yra daug lietuvių) 3) lietuvių ir latvių 132-469; 4) suomių 121,982; 5) vokiečių 83,020; 6) rusų 53.454 žmonės; kitų tautų 13,358. Išviso per aštuonerius metus iškeliavo 1 milijonas 441 tukstantis 813 žmonių.

Šios žinios paimtos ir užrašų Amerikos vyriausybės daromų. Tuose užrašuose lietuviai neatskirti nuo latvių. Iš paduotųjų skaitlinių matome, kad daugiausiai eina Amerikon žydų. Beveik pusė visų išeivių (45% vieni žydai). Galima tatai išaiškinti tuo prispaudimų ir įvairiais teisių apribojimais, kuriuos kenčia Rusijos žydai.

Žydai nukeliavę Amerikon dažniausiai apsigyvena New Yorke arba jo apielinkėse. Viename New Yorke yra apie milijonas žydų, arba ketvirta dalis visų gyventojų.

Žydas nukeliavęs Amerikon nesigriebia sunkių darbų. Jisai pristoja pagelbininku prie kokio amatininko, arba pirklio. Pramokęs angliškai ir apsipažinęs su Amerikos gyvenimu, stengiasi jisai savo "interesą" užvesti. Žydas tik žiuri, kad kuogreičiausiai galėtų pralobti. Žydai iš Amerikos jau nebegrįžta Rusijon.

Po žydų daugiausiai iškeliauja lenkų ir lietuvių. Šie neina Amerikon, kad visada tenai apsigyvenus. Kiekvienas bemaž keliauja užsidirbti keletą skatikų, kad senatvėje namon sugrįžus, žmonas ir vaikus užtatai namie palieka, o keliauja vieni vyrai.

Lietuvių, kaip ir lenkų, darbas juodas. Dirba anglių kasyklose, arba pas ukininkus, teip vadinamose farmose. Kadangi Amerikoje laukia sunkus darbas, užtai ir eina tik suaugusieji. Daugiausiai iškeliauja nuo 15 ligi 45 metų. Amerikiečiai lietuviai nemėgsta ukiu užsiimti. Antai suomiai nukeliavę Amerikon stengiasi žemės sklypą įgyti ir savo ukį įkurti. Lietuviai bevelyja kitiems tarnauti.

("Saltinis").

BLAIVININKŲ SUSIVAŽIAVIMAS PETERBURGE.

Gruodžio 28 d., pirmą valandą po pietų, Bajorų susirinkimų salėje su didele iškilme atidaryta pirmasai visos Rusijos blaivininkų susivažiavimas.

Penki šimtai su viršum atstovų atvyko iš visų Rusijos kampų. Iš lietuvių atstovų buvo nuvykę į susivažiavimą: kun. P. Kemėšis, kun. Jurgaitis, Sidlavos klebonas, kun. Svoistrys ir kiti.

Posėdžiai buvo labai triukšmingi. Didžiausį triukšmą kėlė ir labiausiai trukdė ramų darbavimąsi socijalistų darbininkų atstovai, užpuldinėdami ant krikščionių tikėjimo, reikalaudami, kad iš mokyklų butų prašalintas tikėjimo mokslo aiškinimas. Dėkai tos priežasties stačiatikių kunigai išėjo iš susirinkimo.

Susirinkimas priėmė šiuos svarbesnius nutarimus:

1. Pripažinta reikalingu daiktu į mokyklas įvesti aiškinimą blaivybės reikalingumo, panaikinti visokius suvaržymus skaityklas taisant, steigiant draugijas, platinant apšvietimą. Blaivybės reikalingumo aiškinimas mokyklose turi buti atliekamas prigimtoje mokinių kalboje.

2. Valsčiaus sueigai reikia pripažinti pilną liuosybę daryti nutarimus uždarinėjimui monopolių ir aludžių. Sueigose, kuriose svarstoma tas klausimas, duoti balsą ir moterims. Taip-pat naujų monopolių ir aludžių atidarymas turi prigulėti nuo nutarimo valsčiaus sueigos, kurioje dalyvauja ir moterįs.

3. Susivažiavimas pripažino, kad girtuoklystės suturėjimui reikia palengvu įvesti kitoks budas mokesnių rinkimo, mažinti stiprių gėrimų pardavinėjimą ir įvesti kitus mokesčius, vieton mokesčių nuo degtinės.

4. Susivažiavimas pripažino, kad moterįs, kaipo motinos, kuodaugiausiai turėtų dalyvauti girtuoklystės naikinime. Pripažinta reikalingu daiktu, kad vyrų girtuoklių teisės butų sumažinamos, kad ant jų butų uždėta globa (apieka) ir jie negalėtų išaikvoti šeimynos turto, kad butų uždarinėjami paleistuvystės namai.

Su dideliu pritarimu ir dėlnų plojimu buvo priimti Lietuvos moterų protestai, atsiųsti susirinkimui. Regis, kad Lietuvos moterįs kuodaugiausiai tų protestų prisiutė.

("Saltinis").

IŠ AMERIKOS.

AMERIKOS MĖSA LONDONE PIGESNĖ NEGU AMERIKOJ.

New York. Atgabentus iš Europos kiaušinius čia parduoda 8c. pigiau negu vietinius už tuziną. Užtai Amerikos mėsą Londone parduoda 3—5c. pigiau už svarą negu New Yorke: Londone sušaldytą jautieną parduoda po 8½—9c. už svarą, New Yorke gi tokios jautienos kaina yra 11½—14c.

NEPRIIMA PAČIOS NEI VAIKŲ.

New York. Ant garlaivio Hamburg atkako čia iš Maskolijos su trimis vaikais moteris Valdo Jolan, gyvenančio Bostone. Ateivių užveizda apie tai pranešė jos vyrui, bet tas atsakė ,jog nei pačios, nei vaikų nepriims, bet siųs jos užlaikymui pinigus, jeigu ji sugrįž Maskolijon. Vargšė moteris atsišaukė į Washingtoną.

DEGTINĖ IŠGELBĖJO MOTERĮ.

Franklin, Wis. Atkako čia iš Manitowoc Joseph Froehlich su mieriu nušauti savo norinčią persiskirti su juom pačią. Bet įgavimui drąsos, pylė į gerklę tol, kol jo mierius susekė šerifas. Jis suėmė Froehlichą ir tokiu budu mat degtinė išgelbėjo jo moterį.

KRUVINAS MUŠIS.

Cairo, Ill. 17 d. vasario čia buvo kruvinas susirėmimas terp 20 šerifo vyrų ir 200 ginkluotų gyventojų, kurie stengėsi prisigriebti kalėjiman, paimti iš jo vieną negrą, kuris vienai moteriškei ant gatvės atėmė mašnelę su pinigais. Du vyrai iš minios likosi šerifo žmonių pašauti. Šerifas per telefoną iš Springfieldo pareikalavo pagelbon milicijos.

PASKENDO GARLAIVYS.

Juneau, Alaska. Plaukiantis iš Alaskos į Seattle garlaivys "Yucatan" susimušė su ledo kalnais ir teip dručiai tapo pagadytas, kad 8 minutos vėliau paskendo. Buvę ant jo 65 žmones vienok laimingai persikėlė ant Chicago salos.

SNIEGO DARGANOS.

Pietvakariniuose Jungtinių valsčių kraštuose 16 dieną vasario siautė sniego darganos. Sniego darganos siautė: Indianoj, Misouri, Texase, Oklahomoj. Netoli Chinasa, Okla, sušalo 1500 jaučių. Netoli Oklahoma City ligonbutyj sušalo keturi negrai ligoniai.

UŽMUŠYSTA TEATRE.

Indianopolis, Ind. Empire teatre, laike perstatymo orchestros dirigentas Ostendorf tapo mirtinai pašautas Adolfo Cassano orchestros skripkoriaus. Jis vienok dar atėmė užpuolikui iš rankų revolverį ir suvarė jam trįs šuvius į galvą. Cassan tapo ant vietos užmuštas, o Ostendorf pasimirė valandą veliau.

ŽYDŲ KOLIONIJA.

Macon, Ga. Chicagos rabinas Levy, Priece pavietyj pirko 35000 akrų žemės ir ant jos mano parengti žydams, norintiems užsiimti žemdirbyste atsakančią kolioniją ir prieglaudą.

JUOKINGA NAUJA MUITŲ TARIFĄ.

Sulyg naujos, protingų Amerikos politikierių apdirbtos muitų tarifos, muitai nuo vištų kiaušinių yra 5c. už tuziną, paukščių gi kiaušiniai įleidžiami be muito. Taigi klausymas, ar višta ne paukštis?

GERA ATMINTIS.

Fond du Lac, Wis. Moteris Mc Dermotte pastatė ant kojų visus detektyvus, kuriems pranešė, jog geležkelio traukinyj jai pavogė deimantų už 1500 dol. Tuom tarpu pasirodė, kad deimantus ji pati paslėpė savo pančiakoj, ir kaip sako, apie tai užmiršo.

SUGRIUVO GRINDYS.

Patton, Va. Laike spiritistų perstatymo čia įgriuvo salės grindys ir daug žmonių nupuolė į kelnorę. 25 ypatos tapo sunkiai sužeistos.

NAUJAS TRUSTAS.

New York. Čia likosi pagarsinta, jog šešios didžiausios mieste duonkepės susijunge ir sutvėrė su 6 milijonais kapitalo naują trustą. Jo veikimą, be abejonės pajus lygiai duonos reikalaujanti miesto gyventojai, kaip ir mažesnės, prie trusto neprigulinčios duonkepės.

KAVA IR ARBATA.

Sulyg žinių surinktų statistiško biuro, pereituose metuose į Jungtines Valstijas pargabeno kavos su viršum 100 milijonų svarų už 87 milijonus doliarių, ant kiekvieno gyventojo per metus išpuola 11 svarų. Arbatos teipgi atgabenta suyiršum 100 milijonų svarų. Degtinės ir vyno atgabenta iš svetur už 36 milijonus doliarių, arba dusyk daugiau negu dešimtis metų atgal.

EXPLIOZIJA.

Oakland, Cal. Parako dirbtuvėse Trapin Co. miestę San Lorenzo atsitiko expliozija, kuri išgriovė dirbtuves ir užmušė penkis darbininkus, keturis mirtinai sužeidė, o apie 12 ypatų tapo nors sunkiai, bet ne mirtinai sužeistų.

NELAIMĖS ANT GELŽKELIŲ.

Mason City, Min. Netoli Blue Earth, Min. susimušė Chicago & Northwestern gelžkelio pasažierinis traukinys su kitu. Prie to trukio vedėjas tapo mirtinai sužeistas, pečkurys užmuštas, o daug keleivių nepavojingai užgauta.

GAISRAS.

Detroit, Mich. Sudegė čia trioba Voelkner & Harry Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 100,000 dol.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ *Utica, N. Y.* Oriskann Malleable Works Co., iš liuoso noro pakėlė darbininkų algas ant 10—15%.

¶ *Butte, Mont.* Darbai šitų aplinkinių kasyklose šiuom tarpu eina ne blogiausiai.

¶ *Cleveland, O.* Farmų darbininkai gauna Ohio valsčiuje mėnesyj po $23.31 ir valgį, be valgio gi $36.92. Taigi valgio produktai pabrango ne dėl didelių algų farmų darbininkų.

¶ *Philadelphia, Pa.* Streikuoja čia tarnaujanti Philadelphia Rapid Transit Co. Kompanija stengiasi karus leisti su streiklaužiais, dėlko buvo smarkus susirėmimai. Palaikymui tvarkos miesto majoras priėmė 3000 naujų policistų, kuriems, žinoma algas mokės gyventojai, nors tie policistai priimti ginti kompanijos reikalus.

¶ *Betlehem, Pa.* Čianykščiose plieno dirbtuvėse dar vis streikuoja darbininkai, kadangi ištikro jų padėjimas buvo nevertu pavydėjimo. Jie dirbo 10½ val., pietums turėjo tik 25 minutas laiko. Algas jiems mokėjo ne kada reikėjo, bet kada kompanija norėjo. Darbininkai turėjo gyventi kompanijos namuose, iš kurių juos galėjo su šeimynoms išmesti, kada tik kompanijai kuom nors jie nepatiko.

¶ Pereitą sanvaitę Jungtiniuose Valsčiuose buvo 269 nusibankrutinimai, arba ant 20 daugiau negu užpereitą.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ DES MOINES, IOWA.

Lietuvių yra čia diktas burelis. Prieš gavėnę buvo kelios vestuvės ir šiaip pasilinksminimai. 5 d. vasario S. L. A. 227 kuopa turėjo balių. Žmonių prisirinko pilna svetainė. Marijonaitis aiškino trumpoj kalboj S. L. A. vertę, kalbino visus laikytiesi vienybės. Toliaus traukėsi šokiai iki velybai nakčiai. Kuopai liko gryno pelno $52,65, iš kurių 5 dol. paskirta Cherryes našlaičiams, $1.60 paskirta nelaimingam nariui Jokubaičiui, draugai dar sudėjo $1.20. 15 d. vasario S. L. A. kuopa turėjo susirinkimą. Manyta buvo sutvert pašelpinę draugiją, bet, kad mažai narių susirinko, tai tas sumanymas atidėta sekančiam susirinkimui, kuris atsibus 13 d. kovo D. B. S. svetainėj, 24 & Walnut st. Čia yra 227 S. L. A. kuopa, teipgi kuopa T. M. D. ir tikėjimiška katal. Šv. Jurgio Drg. Reikalinga todėl tokia, kurion galėtų visi lietuviai prigulėti.

J. H. Aliukonis.

IŠ KENOSHA, WIS.

5 d. vasario, 1910 m, tapo čia atloštas teatras "Žydas", drama 4 veiksm. Čirikovo; atlošė susivienyjimas rusų darbininkų. Lošėjai buvo iš Chicagos teatrališko Kliubo Progres. Pelnas paskirtas politiškiems prasikaltėliams Sibire. Žmonių buvo apie 400, daugiausiai lietuvių. Perstatymas pasisekė labai gerai, ypač žydų skerdynė Kišeneve. Paskui dainavo tie patįs lošėjai revoliucijos dainas, visi šukavo: "Lai gyvuoja laisvė"! Rusai kitiems parodė, kad aukos reikalingos ne vien bažnyčioms, bet ir politiškiems kankiniams. Ta pati draugija ant velykų loš "Revoliuciją" ,teipgi naudai politiškųjų kankinių. Ačiu lošėjams, už sanjausmą savo draugams! *K. B.*

Šiaurinėj Chicagos dalyj — Lietuvių Giedorių Dramatiška Draugija parengė perstatymą 6 d. vasario, bažnytinėj svetainėj, Šv. Mykolo Archaniuolo, ant Wabansia ave. ir Marshfield gatv. Perstatė "Išgamą", dramą 2 aktuose.

Geriausiai lošė rolę praloto A. Girdžiunas, Marytę O. Andruševyčiutė ir Vinco O. Razmanskis. Kiti visi lošė praščiau.

Po lošimui buvo prakalbos. Kalbėjo A. Girdžiunas apie mokslo naudingumą. M. Vabalas daugiau kalbėjo negu patsai žinojo. Pliauškė be tvarkos, maišė žiurnius su kopustais. P. M. Kaitis, narys 81 kuopos L. S. S., ragino skaitlingiau lankyti lietuviškus vakarus. Teipgi buvo dainos ir dekliamacijos; jos nusisekė neblogiausiai.

Mickevičius.

IŠ BATAVIA, ILL.

Prieš 6 metus čia visai nebuvo lietuvių, dabar yra jų jau pusėtinas burelis: skaitoma apie 30 pavienių ir 8 šeimynos, 1 mergina. Yra čia lietuvis mėsininkas. Darbai eina čia pusėtinai ir uždarbiai ne mažiausi. Saliunų čia nėra, tai girtuokliai visokiais budais jieško progos su raugalu susieiti. Apšvietimas čia labai žemai stovi. Pernai susitvėrė T. M. D. kuopa, bet tik 5 atsirado norinti prisirašyti. *Lietuvis.*

IŠ GRAND RAPIDS, MICH.

Pastarame laike Grand Rapidiečiai gana subruzdo, matyt, kad kas nepaprasto atsitiko. Iki šiol čia lietuviai, teip kaip bitės avilyje, kurios per žiemą miegojo ir medų čiulpė; užėjus šiltam pavasariui, subruzdo dirbti; teip ir lietuviai ligšiol miegojo, ramiai siurbė raugalą, pakol čia vienas iš nežinia kur atvažiaves vaikėzas, nepradėjo kibinti ramiai tunančius prie raugalo. Išdygo ir kuopa T. M. D. Nors ji dar silpnutė, bet jau nuo savo susitvėrimo parengė tris literatiškus vakarus. Neapleido ne paminėjus nei kun. Jaunį per [illegible] Progra-

mas buvo gana puikus, pajvairintas muzika, dainelėms, dekliamacijoms ir prakalbomis. Gaila tik, kad mažai žmonių buvo susirinkę. Daugumas norėdami pradėti su naujais metais, naują gyvenimą, rinkosi karčiamoje prie baro, tai negalėjo ateiti į literatišką vakarą.

Bet paskutiniame laike kuopa T. M. D. surengė gana puikų programą vakarui, kuris atsibuvo 6 d. vasario, Odd Fellows svetainėje. Čia pasirodė, jog T. M. D. veikia labai sayo viengenčių, stengiasi pažadinti juos prie ko geresnio atitraukti nuo svaiginančių gėrimų. Programas buvo gana įvairus. Įžanga buvo su muzika: Sudiev Lietuvą paskambino ant piano Ona Giedriutė, pritariant Vincui Valentai su smuiku. Tarpais dainavo Petronė Bekampiutė, "Neapimsi Dievo sudo" ir "Močiutė širdele". Jonas Danta turėjo prakalbą ant temos: "Kas tai yra musų žemė?" Savo prakalboje gana plačiai aiškino, kas yra ta musų žemė ir apsirciškimus ant jos, kuriuos mes kas dieną matome. Jausmingai padainavo Vincas Valenta, apie porą dainelių: "Pasakyk panytėle" ir "Lakštingalėlė". Trumpoje prakalbėje peržvelgė lietuvių raštininkų istoriją p. J. Garnupis. potam perskaitė "Anykščio Sielį" Leonas Braškis. Programą užbaigė muzika: "Kur bėga Šešupė"; skambino O. Giedžiutė, pritariant Vincui Valentai ant smuiko.

Paskutiniame kuopos susirinkime T. M. D. tapo sutvertas choras po vadovyste Grig. Belinio. Tikėtis galima, kad T. M. D. kuopa čia ateityje daug ką nuveiks.

Nors čia yra kuopa S. L. A., S. L. R. K. ir L. S. S., bet labai silpnai laikosi, mažai kuo jos atsižymi. L. S. S. buvo parengus apvaikščiojimą "Kruvino nedėldienio", 23 d. sausio. Parsikvietė kalbėtoją iš Chicagos, p. Krumą. Žmonių daug susirinko. P. Krumo prakalba visiems patiko. P. Krumas plačiai aiškino iš ko kila revoliucijos ir jų vaisius. Geistėčia butų daugiau panašių prakalbų sulaukti.

Čia neseniai susitvėrė nauja pašelpinė draugija vardu "Lietuvos Sunų". Sv. Petro ir Povilo ir Jurgio pašelpinės draugijos turi taugalą šventadieniais, teip daro ir pastaroji. *Vaidel.*

IŠ PAINESDALE, MICH.

Lietuvių yra čia apie 50, tik vedusių ne daug, tik 3 šeimynos.

Darbai yra čia vario kasyklose. Mainieris gauna už dienos darbą $2.50, o pagelbininkas $2.25. Dirba 10 valandų. Yra čia viena pašelpinė draugija. Apšvietimas čianykščių lietuvių vidutinis. Girtuoklių irgi ne daugiausia yra.

P. Gribulis.

IŠ DENNING, ARK.

Darbai šitose aplinkinėse šiuom kartu eina ne blogiausiai. Uždarbiai ne vienodi.

Lietuvių yra čia 7 šeimynos, iš jų 4 grynai lietuviškos, 2 suanglėjusios ir viena sulenkėjusi. 4 gyvena savo ukėse. Pavienių yra 11, merginos 3, mergaitės 3 ir 2 vaikiukai. Apšvietimas žemai stovi, todėl ir sutikimo nėra. Rudžio bertainiukai per tankiai buva tuštinami, tuos vadiname girtuokliais. Bet yra pas mus ir toki, kurie pats savę inteligentais vadina, bet ne visada elgiasi teip, kaip turi elgtis inteligentas. Provų teismuose teipgi netruksta ir žinoma, atsieina gerai kišenių ne vienam pakrapštyti. Dabar vėl kovo mėnesyj bus byla lietuvių. *T. J. Z.*

IŠ NEW YORKO, N. Y.
(Ateivių reikaluose).

Per rupestį profesoriaus M. I. Pupino ponia *Helen Hartley Jenkins*, iš Maristown, N. J. nupirko puikų ant penkių lubų namą prieglaudai ateivių užžiurimų "Slavonic Immigrant draugijos", prie kurios ir mes lietuviai priklausome. Ponia Jenkins nupirko tą namą minėtiems imigrantams pagarbai atminties neseniai mirusios savo motinos. Už namą užmokėjo $30,000 ir $3,000 už pataisymą ir įrengimą viduryje. Namas yra pn. 436 West 23rd st., New Yorke, N. Y., gražioj vietoj iš kur lengva komunikacija, nes visų vakarinių gelžkelių yra Ferry stotis ant 23 st., o nuo Grand Central stoties tik 10 minutų pavažiuoti. Namas turi but vedamas geroj tvarkoj, teisingai ir švariai. Užnuo visų slaviškų tautų, kurios yra prisirašę prie to namo (apart lenkų ir maskolių) ir lietuvių. Iš lietuvių, reprezentavo jame Suv. Liet. Am. V. Ambrozevičia ir A. Kundrotas. Name bus: prieglauda imigrantams reikalaujantiems pagelbos, biuras sujieškantis darbą, ir svetainė atvažiavusiems iš kitų miestų, ypač keliaujantiems į Europą slavams ir lietuviams. Čia jie gaus gerą kambarį, švarią lovą, gerą visame rodą, už vieną ant dienos doliarį. Keliaujanti Europon su pinigis, pribuvę į New Yorką buna apgaunami ir dar papeni blakes kokiame žydiškame užkaboryj. Taigi keliaujanti lietuviai per New Yorką čion gali rasti gerą užeigą.

Namas formališkai tapo atidarytas iškilmingai 22 d. vasario. Su reikalais reikia kreiptis pas A. B. Konkol, 436 W. 23rd st., New York, N. Y.

Lietuviai daro apvaikščiojimus 40 metų nuo pradžios lietuvių imigracijos, renka pinigus "vadovėliams"; prie tokios progos ne vertėtų užmiršti ir pačių imigrantų vargų. *V. Ambrozevičia.*

PRIE LAIKRAŠTININKŲ SUSIVAŽIAVIMO PROGRAMO.

Prie paduoto "Lietuvos" num. 7 laikraštininkų susivažiavimo programo aš norėčiau pridėti kaipo svarbų dalyką, musų raštijos veiklumo išplatinimą. Ligšioliai pas mus pasitenkanama suteikimu skaitytojui visokių bėgančių žinių, bet labai mažai raštų lavinančių jo protą ir jausmus. Jei leidėjas, raštininko pasigailėjęs, nupirko nuo jo raštą, tai jis pas jį išgulėjo kokius tris metus iki antgalo sulaukė progą spaudą pamatyti. Leidėjas, žinoma, tam nėra kaltas; jis kitaip nei negalėjo padaryti, nes pas jį kiti raštai jau nuo seniaus spaudos laukė ir jis norėdamas laikytis teisybės, turėjo paimti į darbą pirmesniuosius, palikdamas paskutinius laukti toliau. Paskubinti gi juos visus išleisti jam nebuvo apsiskaitymo. Knygos parsiduoda labai iš palengvo, o jų atspaudinimas atsieina gana brangiai. Jo išteklius leido jam tik palengvu budu juos išleisti ir jis tą padarė.

Bet šiteipos spaudos dalykams stovint pas mus nesidaro jokia pirmyneiga; nes žengiame tik teip sau, kaip gyvi numirę, vien tik dėlto, idant ant vietos nestovėti. Šitokios musų pažangos beveik jokio ženklo nesimato. Ir musų laikraščių leidėjai daugiausiai vaikščioja su praplyšusiais batais, ir musų visuomenė dvasiško peno alksta kaip alkus, ir musų raštininkai, tie patįs, kokie yra, neturi ką veikti ir laukia sau fondo į jtos nusijuokiant. Taigi ar ne metas butų bent kartą šituos visus draugijos reikalus suvaryti į jiems tinkamas vagas ir kulturos darbą pradėti ištikrųjų? Juk turime visi, kas šitam darbui yra reikalinga: ir leidėjus, ir raštininkus, ir norinčius skaityti; reikia tik viską sutvarkyti. Bet pirma negu mes prie to prieisime, reikia, kad musų leidėjai, šiokiu ar tokiu budu, įgytų didesnį norą prie gyvenimo. Situomi aš noriu pasakyti tą, kad jie laikytų save ne visuomenės tarnais, tik jos velkliausiais nariais. Nėra man reikalo aiškinti čia, kad laikraštija yra viena iš svarbiausių tautos gyvybės apsireiškimų; visokia pažintis, visokia pažanga atsiranda per laikraščius. Todėl tie, kurie laikraščius leidžia, neprivalo drebėti ,kad jie rytoj gal neturės ką valgyti. Kiekvienas darbininkas turi buti sotus, o tuomi labiaus tautos darbininkas. Bet užtai šitiems tautos darbininkams turi rupėti, idant jie savo žmonėms padoutų tik tą, kas yra geriausiu ir kas jiems yra reikalingiausiu. Situomi aš suprantu darbo techniką ir jo turinį.

Laikraštininkams atsistojus ant šito pagrindo, visuomenė turi ateiti į pagelbą. Šita pagelba nėra sunki duoti, bet dosni atlyginime. Kad musų visuomenė nesisvarstys su ja prisidėti, tai aš nei kiek neabejoju. Musų žmonės raštų yra gerai ištroškę; jie išgirdę apie laikraštininkų susivažiavimą nemažai iš to nudžiugo ir ėmė laukti net dienraščio gemant. Tas parodo, kad jie jo ne kam kitam laukė tik sau, ir kad jo palaikymu jie tikrai manė rupintis.

Bet yra lengvesnis ir geresnis budas musų raštijos reikalų pageina kaip ėję, tik jų leidėjai, vietoje $2 prenumeratos tegul paima nuo savo skaitytojų po $4, ar $6 metams ir už tuos priedinius doliarius lai duoda jiems pluoštą naujai išleistų moksliškų ar skaitymo knygų. Skaitytojai pilnai butų patenkinti, nes pakaktinai gautų sau dvasiško peno ir leidėjai su raštininkais butų patenkinti, nes turėtų darbą. Šiteipos einant musų raštija, be abejo, žymiai pakiltų ir mums nebutų reikalo dusauti, kad mes visgi žmonės paskiausi. Šitas budas su pasekme yra vartojamas Europoje ,todėl aš nematau priežasties laukti kliučių jam čia. Šešis doliarius per metus kiekvienas gali ištesėti, ypač tokiam reikalui kaip dvasiškas penas. Reikia žmonėms geri daiktai paduoti, o jie juos su mielu noru priims. Todėl aš iš savo pusės laikraštininkams linkėčiau šitą mano patariną priimti ir tuomi pastumėti musų raštijos reikalus pirmyn,

Kazių Juozas.

LAIKRAŠTININKŲ SUSIVAŽIAVIMO REIKALUOSE.

Pereitame numeryje "Lietuvos", patalpinome programą laikraštininkų susivažiavimo, kurio užbaigoj buvo pridėta, jog programą tą leidžiame apsvarstyti per laikraščius. Bet ant galo komiteto nutarta ne leisti diskusijų ir tuščių ginčų per laikraščius, nes apdirbimui programo *buvo juk išrinktas komitetas*, kuris savo užduotį atliko; išplatinti komiteto programą galės tik pats susivažiavimas; dabar gi begalinės tankiai tuščios diskusijos, ką daugelis musų rašėjų pamėgo labiau negu reikia, nereikalingos.

ATSIŠAUKIMAS Į BROLIUS LIETUVIUS REIKALE ŽALGIRIO. (GRUENWALDO) APVAIKŠČIOJIMO.

Broliai Lietuviai!

Atstovai visų lenkiškų arganizacijų ir visų lenkiškų parapijų Chicagoj ir apielinkėj, susitarę terp savęs, nutarė paminėti 500 m. sukaktuves mušio ties Gruenwaldu kuo puikiausiu apvaikščiojimu ir. tam tikslui sutvėrė ukėsų komitetą, kuriam pavesta užsiimti apvaikščiojimu surengimu.

Atsibuvusiame tam tikslui susirinkime vienbalsaiai išreikšta persitikrinimas, kad tokia manifestacija, kad butų verta tokio istoriško atsitikimo, kuris ją iššaukė, turi turėti prasmę lenkiškai-lietuviškos, nes brangią atmintį lygiai lietuviams kaip ir lenkams turi svietui priminti.

Dvi broliškos tautos drauge įgavo garbę ant Gruenwaldo laukų, sulaužę jom abiem pavojingą kryžiokų ordeno galybę, susijungė paskui nepertraukiamu ryšiu laimei ir nelaimei per čielus šimtmečius ,kol nepasidavė persveriančiai pajiegai susijungusių kruvon visokių priešų. Bet ir sunkioj nelaimėj ne sutraukė brolišką ryšių jas rišančių, priešingai. jos viena kitą drutindamos viltimis prisikėlimo, viena kitai patarnaudamos, tobulinosi ir drutinosi teip, kad svietas stebisi iš jų gyvybės, priešams didesnę negu kada nors baimę įvaro, o kitoms tautoms suteikia persitikrinimą, kad tuodvi tauti dar laukia svarbi ir graži ateitis.

Bet ant nelaimės, paskutiniuose metuose pakrypo jų savitarpinis susipratimas, pasiluosavo ryšiai, atšalo širdingi jausmai. Dėl kokių priežasčių? Iš keno kaltės? Perkratinėjimas to Gruenwaldo mušio paminėjimo metuose linksmintų tik musų abiejų priešus, o to mes neprivalome leisti, jeigu ir vieniems ir kitiems rupi surengimas Gruenwaldo apvaikščiojimo.

Mes manome, kad užgimę nesusipratimai, priešais norus daugelio lietuvių ir lenkų, umu laiku nesiduos išsklaidyti. Priežastys, kurios neduoda mums abipusiai susiprasti, tai didžiausia kaltė musų priešų, kurie pasaliniu budu mokėjo vesti mus prie nesusipratimų ir privesti, bet kaltė ir musų ir tai abiejų pusių, kadangi klausėme mes tų veidmainingų kurstymų — tai gal nesiduos greitai prašalinti, o gal ilgo laiko reikės ir darbo žmonių geros valios privesti prie geistinos senosios harmonijos. Bet šiądien turėdami vieną mierį — apvaikščioti atminimą abiejų tautų garbės dėl pergalės ,500 metų atir pri- valome tiems laikiniems nesupratimams padaryti terpkarį, nes su pasityčiojimo juoku žiuri į mus musų abiejų priešai, nes žiuri į mus visas svietas besiartinant sukaktuvėms.

Todėl, tikėdami, kad jus broliai lietuviai, esate tokių jau nuomonių kaip ir mes, vardu visų Chicagos lenkų, kuriuos mes atstovaujame, vardan atminties Jagailos ir Vitauto ir eilės karalių lietuviškos jagielonų dinastijos, o paskui kitų drauge išrinktų, vardan atimtnies Mickevičiaus, Kosčiuškos, kuriais drauge gerimėsi, ištiesiame prie Jus brolišką ranką ir prašome jusų susijungti su mumis, kad galėtume surengti sujungtą apvaikščiojimą Gruenwaldo atminimo.

Jeigu panorėsite musų balso klausyti, jeigu panorėsite kaip ir mes, išrinkti savo tautišką komitetą, kuris užsiims rengimu Gruenwaldo apvaikščiojimo, arba, jeigu tokį komitetą jau turite, teiksitės suteikti jam atsakančius nurodymus susipratimui su mumis, nuolankiai prašome pranešti mums apie tai antrašu sekretoriaus žemiau pasirašusio Išpildančio Komiteto, o mes tuojaus padarysime, drauge susitarę, žingsnius savitarpiniam apkalbėjimui terp musų ir jusų komiteto.

Su brolišką širdžia, vardu tuomtarpinio Lenkiško Komiteto Surengimui Gruenwaldo apvaikščiojimo.

Romuald Piątkowski — Edwin Dyniewicz. — Stan. Szwaikart. — Tomasz Siemiradzki. — Ks. Feliks Ladon, C. R. — Stan. Osada. — Mieczyslaw Dunin. — Kleofas F. Pettkoskie. — Tuomlaikinis spaudos komitetas.

Dr. Adam Szwajkart. — Jan F. Smulski. — M. B. Stęczynski. — Stan. H. Kunz. — Stan. Adamkiewicz. — Ks. Wlad. Zapala, C. R. — Wacław Perlowski. — Franc. X. Wleklinski. — Jozef Latuszewski. — Zygmunt Schmidt. — Henryk Lokanski. — Tuomtarpinis Išpildantis Komitetas.

Adresas sekretoriaus, Franc. X. Wleklinski, 1324 N. Ashland ave.

PAAIŠKINIMAS.

"Draugo" redakcijai reikalaujant paaiškinimo apie Valparaiso Universitetą dėlei Kebų Raganiaus straipsnio, tilpusio "Drauge", Valparaiso Universiteto Lietuvių Mokinių Literaturos Draugija paskyrė žemiau pasirašiusią komisiją patenkinimui "Draugo" redakcijos reikalavimų paaiškinimu tikro šitos mokyklos stovio (ten reikėjo ir siųsti. Red.). Komisija savo priedermės atlikimui nereikialauja daryti nieko daugiaus kaip tik patarti Gerbiamai Redakcijai perskaityti tą patį nurodytą J. Laukio straipsnį "Lietuvos" num. 49 apie šitą mokyklą, pataisydama padarytą redakcijos paklaidą, kur vietoje $200 pasakyta $50 užtenka mokslo metų prabuvimui.

Teip pat komisija "Draugo" redakcijai patartų pačiai geriaus dalykus ištirti, kur jie yra teip lengvai ištiriami, pirma davimo vietos visokiems išbiaurojimams. Šito Kebų Raganiaus straipsnyj, kurį jis remia Laukio korespondenciją, yra vien grynas piktas nóras, paremtas begėdišku melu. Pas Laukį nėra pasakyta, jog šitoje mokykloje, kaip jis vadina, disciplinos, o lietuviškai sakant drausmės ar grasos nėra. Neigi Laukis galėjo tą pasakyti, kadangi čia yra drausmė ir už jos nepaklausymą tik labai neseniai keturi vaikinai gavo savo įmokėtus pinigus atsiimti ir važiuoti savo keliais. Šitos mokyklos ypatybė yra duoti mokslą suaugusiems mažaturčiams žmonėms, neturėjusiems progos jį įgyti jų vaikystos dienose. Šito savo principo laikydamasi, ji leidžia mokslą pereiti su kuotrumpiausiu laiku; vienok, tą darydama mokykla negali reikalauti, idant su gabiausiu suspėtų žengti drauge mažiaus gabusis ir todėl ji palieka tame laisvę: kas gali, paima daugiau mokslo dalykų, kas ne, mažiau. Šitą omenyje turėdamas vienas šitos mokyklos mokinys, nepasakysiu dabar kas jis toks, ir parašė į "Draugą", kad čia yra laisva, be "disciplinos" mokykla. Situo besąžiningai pasinaudodamas Kebų Raganius (ištikro jis tokiu ir yra) priskaitė tą Laukiui, kuriam jis turėjo gerą priežastį atsikeršintį ir negalėjo kitokiu budu. Mat, kaip reikia tikėti, pirma negu šitas raganius pavirto į Kebų Raganių, jis buvo Seminarijos Augintiniu ir karštai kvietė lietuvius lenkų seminarijon važiuoti. Laukis užtai paleido jam šalto vandens ant galvos ir tuomi užsitraukė ant savęs jo nemalonę. Toliaus viskas aišku kaip diena. Turėdamas siulą rankoje, negali pakłysti: Kebų Raganiaus straipsnis tai Seminarijos Augintinio kerštas Laukiui (ar yra tam prirodymai, ar tai tik spėjimas? Bet spėjimai lakraščių netoleruojami. Red.).

Taigi, matydami Kebų Raganių tikroj jo šviesoj, mes linkėtume "Draugo" redakcijai nepuošti daugiaus savo laikraščio jo šmeižalais, kurie laikraščini negali gero vardo duoti.

Su jo klaidingu tvirtinimu, buk Valparaiso mokykla išleidžia negeistinus piliečius, kurie atsižymi savo bedieviškumu, mes pilnai sutinkame, bet tie bedieviai iš čia išėję, paprastai įstoja į seminariją, kurį irgi negalima pasakyti, kad juos pataisytų. Šitie vaikinai, kaip mes kaikuriuos pažystame, neturi jokio augštesnio ideało. Vienintėliu jų uždaviniu yra kitų išnaudojimas ir geras gyvenimas sau. Pas juos dora yra mirusia raide ir jie yra tikrais draugijos išgamomis. Bet ar galima už juos kaltinti šitą, ar kitą mokyklą? Jų blogumo šaknis gludo giliau, kaip mokykloje ir draugija pataikys nuo jų pasiliuosuoti tik nurodinėdama tokius, kaip Kebų Raganius, ir atsisakydama jų darbais gėrėtis.

Su pagarba,

V. U. L. M. L. D. Komisija:
Juozas Laukis,
K. Mikolaitis.

TVANAS PARYŽIUJE.

Rašiau, kas dėjosi Paryžiuje iki 25 d. sausio, dabar aprašysiu tą, ką pats mačiau. Išėjęs po pietų, ėjau Seinos paupiu prieš vandenį, pirmąją aptvinusę gatvę radau 12 skyriuj "Rue de la Rapee", einančią paupiu; nuo namo N. 2 iki N. 88 buvo dar naujai užtvinus, vanduo iškilęs iki apatinių namų langų. Gyventojai, kurie tiki, kad vanduo gali dar kilti augščiau, kraustosi. Toj gatvėj likternos pusiau vandenyj. Pasukus į miestą nuo upės. gatvė "Rue de Barcy" po N. 177 apsemtas fabrikas. Toje pat gatvėje, mažumą žemiaus, žmonės kariavo prieš vandenį kaip išgalėdami; suvargę darbininkai su savo moterims murino iš apačios savo namo duris; vieni plytomis ir moliu, kiti su cementu ir akmenimis, treti vartes, tartum dirba barikadas, kad vanduo neįeitų į kiemą. Liudną įspūdį padaro jų likimas.

Aplankęs užtvinusias vietas, prisigriebiau prie gatvės "Rue de Bellievre"; ji augšta, vienoj pusėj buvo upė, kitoj (žemiaus gatvės), milžiniška vieta padėjimui vyno. Čia yra ir namai, gyvenimai žmonių; tie namai ir vieta padėjimui vyno vandenyj. Teko matyti, kaip tų namų gyvenvaltį ir plaukė prie namų laiptų. Kitoj vietoj atplaukė pilna valtis "ponų" prie namų ir lipo kopečiomis vienas paskui kitą. Iš tos vietos, su pagelba keletos mašinų traukė vandenį laukan, augščiaus gulinčioj minėtoj gatvėj kirto skyles ir suradę vietas, per kurias įsigauna vanduo, stengėsi su cementu maišais jąs užkimšti.

Keliaudamas tuo upės pakraščiu į antrąjį kraštą, mačiau vien apsemtas vietas.

Vakare 5 val. pribuvo ugnagesiai į 5 skyrių. prie gatvės "Boulevard Saint Germain" po N. 2, pumpuoti vandenį iš vieno kontoro kelderio; netoli "Quai de la Tournelle", po N. 71 restauracijoje vanduo buvo iki slenksčio, ant stalų matyt sukrautos kedės ir visoki rakandai, kitoje restauracijoje vanduo pusiau durų, iš visur gabeno laukan gėrymus, valgius, arba nešė augštin ant antrų, ar trečių lubų.

26 d. sausio iš ryto buvo šalta ir iki pietų snigo. Seinoje vanduo pakilo dar augščiaus ir dar plačiaus pasiplietė į miestą. Tą dieną ėjau po tiesiai pusei pavandeniu. Teko matyti gatvėse, kur vakar buvo kertamos skylės, jau įstatytos pumpos ir mašinomis traukė vandenį iš kelderių; skyles kirto naujas, o kaip kur išilgai gatvės kasė ir cemento maišus vertė į dudas. Ugnagesiai lakstė šian ir ten, gatvėje "Rue Saint Honore", keletas vežimų atvykusių ugnagesių žiurėjo į naujai įgriuvusią gatvę ir į esančius plyšius ir suskilusius mūrus.

Nors ta dalis miesto puiki, apgyventa turčių, bet vanduo neaplėnkė jos. 8 miesto skyriuj, gatvėje "Avenue D'Antin" prie daugelio namų stovėjo mašinos ir traukė vandenį i šsklepų: kitur, gatvėj "Cours-la-Reine" durjs iš apačios užmurytos, sklepų langai murinami, o vanduo jau augščiau slenksčių, aplinkiniai, žemiaus gulinti namai iki langų vandenyj; tvoros, gatvės, suolai ir gražus darželiai, apaugę žiema žaliuojančiais medžiais, vos kyšo iš vandens.

Prie tilto "De L'Alma" stovėjo minios žmonių, terp jų daug fotografistų. Per visas dienas, nežiurint blogo oro, žmonių pilnas paupis ir tiltai apgulę, bet niekur nemačiau tiek, kaip pas šitą tiltą, mat jis žemiausiai guli ir jau bemaž apsemtas. Todėl čia vanduo baisiausiai kriokia, užia. Prisigrudęs prie yandens, mačiau jame ne tik medžius ir malkas, bet ir daugybę plaukiančių įvairios rušies bačkučių. Vilnys, atnešusios bačkas, įsupusios, trenkia į tilto mūrą, jos supoška, valandėlę pasisupa pas tiltą ir garma, bildėdamas į paltilte. Tuom kart žmonės bėga į kitą pusę tilto žiurėti kaip išrodo išlendančios bačkos. Buvo matomi plaukianti vežimai, matyt vandens pagriebti nuo gatvių.

Vaikščioti tulais tiltais uždrausta, prie jų stovi policijantai ir kareiviai.

16 skyriuj, gatvėje "Quai Debilly" 3 val. po pietų vanduo pradėjo veržtis iš apačios ties namu N. 14 kaip fontenas, tik vanduo nelekia augštai ir plačių išėjimo vietą turi. Policija iš tolo aptiesė verves per gatves ir neprileido žmonių artin. Matėsi daug žmonių sulipusių į Eiffelio augštąjį bokštą, pamatyti kaip dabar išrodo Paryžius. Įėjimai į Metropoliteno stotis visur buvo uždaryti.

Pavakarėj, perėjau į antrą upės pusę, grįždamas namon prie Aleksandro III tilto radau stotį iki pat viršui vandens apsemtą. Šalia stoties, viename dideliam kontore sunešta daug telefonų vielų, telegrafų, vanduo iki langų, rakandai ir primėtyti popiergaliai plaukioja. 24 dieną sausio tą stotį ir šį kontorą buvau matęs dar sausą. Šalia kontoro, gatvėje "Rue de Constantine", nors ji gana tolokai nuo upės, vanduo tartum stumiamas, lenda iš po žemės ir pilasi į gatves.

Prie parlamento rumo "Chambres des Deputates" radau jį apsemtą iš abiejų pusių, tik iš įėjimo pusės ir kito galo buvo sausa, netoli parlamneto rumo prasideda gatvė "Boulevard Saint Germain", Darbininkai bandė užkimšti požemines skyles. Jau sutemus apie "Boulevard Saint Germain" matėsi daugelyj gatvių vanduo, vietomis vanduo iš po žemės garmėjo į viršų. Triubos, kuriomis eina gazas, buvo sugadintos, nes restauracijose, krautuvėse ir gatvėse 7 skyriaus buvo tamsu, arba degė žvakės. Žmonės grumėsi po tamsias gatves, braidė po vandenį, kraustėsi iš namų. Daugumas iš abiejų galų mažųjų gatvių, darė pylimus (barikadas nuo vandens), kad užtvinus tai gatvėj, nepradėtų teip greitai tvenkti kitas gatves. Vietomis, vanduo iš vienų namų per slenksčius, langus bėgo per gatvę prie kitų namų; mat, jeigu vieną gatvę užtvenkia iš abiejų galų, tai per namus vanduo bėga į miestą mažesnėms gatvėms; ten prinešta medegos dirbti pylimus, nors da čia vandens ir nesimato.

Gelžkelio stotis "Paris-Orleans" uždaryta, ji turi pilnus apatinius ruimus vandens, žmonės, praeidami, žiuri į jos tamsius ruimus, norėdami patirti kas čia darosi. Toj vietoj yra daug puikių restauracijų.

Gatvėje "Quai Voltaire" teko matyti naują su tvanu kovos budą; buvo padaryta iš lentų ilga rinda, nuo artymiausių namų iki upei, prie jos pastatyta mašina, privestos triubos prie rindos ir siurbė vandenį iš sklepų, kurs puškuodamas, bėgo atgal į upę. Čia buvo uždektos žibalo likternos.

27 d. sausio buvo giedri diena, tą rytą laikraščiai pranešė, kad *vanduo Seinoj pakilo dar 50 centimetrų augščiaus.* Ištikrųjų baisus laikas pasidarė. Tą rytą man pasisekė prisigriebti į augštą bokštą bažnyčios Notre-Dame. Čia radau daugybę prisirinkusių žmonių, kurie per žiuronus, su Paryžiaus žemlapiais, su pasibaisėjimu žiurėjo į miestą, bet spindėjimas saulės ir rukas ant miesto neleido žvelgti į tolį; buvo matoma visi mažesnieji tiltai uždaryti, žmonės keliavo tik per keletą didžiųjų, upė išrodė kaip jurės, mažai buvo tiltų, kurių apačia dar buvo neapsemta. Vandeniu plaukė visoki dajktai; žmonių minios stovėjo ant dar prieinamų vietų. Prie pat Notre-Dame po vienu tiltu darbininkai graibė iš vandens bačkas, medžius, pasisekė sugauti vieną prigėrusį žmogų.

Prancuzų laikraaščiai rašė, kad jau 30000 gyventojų liko be namų.

Tuom kart aprašiau tą kas dėjosi Paryžiuje ir ką mačiau iki 27 d. sausio. *Z. Ugunas.*

AMERIKOS POLICIJOS STOVIS IR BUDAS.

Kaip p. Hugh C. Weir sako laikraštyje "The World, To-Day", tai 200 užmušybių kas savaitė atsitinka šitoj šalyj, o piktadėjybė atsieina šaliai $3,500,000 kasdien, kuomet policija stovi rankas nuleidus. Sulyg jo 250,000 žmonių yra užsiėmę taisiška piktadėjybe kaipo profesija. Tuo tarpu policija didelę savo laiko dalį pašvenčia girtuoklių rankiojimui. Iš 786,000 areštuotų pernai metais šitoj šalyj suviršum 350,000 buvo už girtybę. Blaivininkai sako, kad jei girtuoklybė butų panaikinta, tai policija galėtų geriau apsaugoti gyvastį ir nuosavybę, su kuo beveik susitaiko ir p. Weir, kuris apie užmušybę šiteip išsitaria:

"Dešimts tukstančių žmonių yra užmušama kasmetai — nusaujama, pasmaugiama, užnuodijama, nuduriama ar užmušama lazda ar smilčiatarbe. Žmogžudžiai, iš 100 buva nubaudžiami du. Ki[illegible] išsisuka. Daugelyje musų va[illegible] nubaudimų santikis yra tik [illegible] pusę to. Georgijoj, pav., tik [illegible] žmogžudys iš 100 yra nubaudžiamas. Paskutiniame Amerikos piktadarybės suraše, imant tautą kaipo visą parodyta, kad tik 1.3 nuoš. musų užmušybių yra nubaudžiama.

"Chicago apskritai suteikia 118 užmušybes per metus. Per tokį patį laiką Paryžius paduoda tik 15 užmušybių bei pasikėsinimų. Londonas, 4 kartus didesnis už Chicagą, paduoda tik 20 užmušybių per metus. Per metus Georgija — typiškasis Amerikos valsčiaus vidutinybės pavyzdys, paduoda 45 užmušybes — daugiau kaip visa Britiškoji Imperija! Daugiau žmonių žusta šitoj šalyj nuo piktadarių rankos kaip nuo gelžkelinių nelaimių. Per trejus metus musų žmogžudžių aukos viršija nuostolius Anglijos kareivijos kare su burais.

"Ir dabar musų poetams, kalbiams ir dailininkams pabaigus pasakoti apie musų didybę ir garbę, mes apsiziurime, kad teip išauklėjome sugedimą ir betvarkę, kaip jokia kita tauta sviete; kad už musų išgiriamų valstybės įstaigų plėšikas, vagis ir užmušikas veikia su galybe ir laisvę nepalyginama niekur kitur civilizacijoje. Ir musų piktadarybė ir sugedimas tolydžio auga.

"Ant kiekvieno milijono žmonių šiandien yra 4.5 daugiau užmušybių negu jų buvo 20 metų atgal!

"Svarbiu dalyku yra tas, kad likusis svietas nežino šitų skaitlinių. Musų išauges sugedimas yra laikomas musų pačių ribose. Civilizacijos žengime, sulyg apgynimo visuomeniškos gyvasties ir visuomeniškos nuosavybės, mes baisiai atsilikome užpakalyj. Mes galime vesti pasaulį daugelyje dalykų. Mes tikrai vedame jį sulyg piktadarybės. Išpanijoj nubaudimų skaitlius yra 85 nuoš. visų nusikaltimų skaičiaus; Prancuzijoje 61 nuoš.; Italijoj 77 nuoš.; Anglijoj 50 nuoš. Ar šitos buitis — sulyginus su musų 2 nubaudimais iš kiekvieno 100 užmušybių — nepaaiškina, kodėl pas mus betvarkė auga; kodėl pas mus žmogžudybių kasmetas daugiau kaip Italijoj, Austrijoj, Prancuzijoj, Belgijoj, Anglijoj, Airijoj, Šveicijoj, Išpanijoj, Vengrijoj, Holandijoj ir Vokietijoj drauge?

Imperfect in original

"Keletas metų atgal Amerikos Jubilieriai priversti buvo sutverti tautišką slaptasekių sąjungą jų nuosavybių saugojimui. Tą patį padarė Amerikos bankininkai, kaipo ir viešbutininkai ir gelžkeliai. Jie negalėjo pasitikėti viešą policija. Pigiaus buvo užlaikyti savą policiją. Argi Amerikos žmonėms parsieis užlaikyti privatinį sargą?"

Kasmetinės piktadarybės išlaidos, skaitant pavogtą ar sunaikintą nuosavybę, ir pinigus išleistus ant policijos, teismų, kalėjimų ir tt. pasiekia milžinišką sumą $1,373-000,000, ir bet policija pasirodo negalinčia. Bet p. Weir nepasitenkina šituo apskelbimu ir sako, kad policija savo trukybę bando atlyginti savo žvėriškumu. Savo barbarišku "trečiuoju laipsniu", kurį rašėjas prilygina prie išpaniškos inkvizicijos žiaurumo: kiekvieną valstietį, kaltą, ar nekaltą, gal visai nei nekaltinamą, ji gali įvilkti į policijos stotį, leisti per kankynes, sunaikinančias jo sveikatą, ar dar aršiau, jo protą ir paleisti jį bejiegiu, bepročiu. P. Weir paduoda kelis "trečio laipsnio" žiaurybės atsitikimus, kurie jam teko patirti; jis sako tokiau:

"Ant "trečio laipsnio" inkvizicijos, kokią mes randame, sakykime, New Yorke ir Chicagoje, privatinis valstietis negali pasiskųsti. Tai yra cariška galybė. Užpulti ant jos užsikimšusiomis įstatymo vagomis, tai vis tiek ką padėti teisotą kovą, kuri gali tęstis metų metus, praryti dešimtis tukstančių doliarių lėšomis ir pasibaigti niekuo, kad ir su kaužin kaip tvirtu atsidėjimu kovojant. Mums gali nesinorėti tikėti, kad Amerikos įstatymai yra tokiais silpnais. Kiti gal nenorės pripažinti šito teisingu. Reikia atminti, kad mes neturime reikalo su apdulkėjusiomis Blackstone teorijomis. Mes turime reikalą su įstatymu, kuris už Blackstone augštesnis ir galingesnis — su politiškos mašinos įstatymu. Policija žino šitą gerai, vis tiek, ar mums tas žinoma, ar ne.

Policijos administracija vidutiniškame amerikoniškame mieste yra kai susitaisiusi užpakalyj kliudantį sugadinto balsavimo galybės, ad savo pirštus gali prikišti prie kiekvieno įstatymo, kuris norėtų pasistatyti augščiau jos.

"Argi dar paslaptis, kad 75 nuoš. piktadarių, suimtų už padegimus, iš kišenių apvogimą, kelio pastojimą ir tolygius kitus dalykus New Yorko raudonosios šviesos apskričiuose, buvo kvartalinių politikierių paleistais?

"Dėlto tai Amerikos policija gali įvesdinėti "trečiojo laipsnio" kankynes be įsikišimo baimės. Dėlto tai, auka, jieškanti teisybės atsiduria purvynėje, iš kurios jai sunku išbristi. Nėra teisota žmogų areštuoti be aiškios, matomos priežasties. Teip, ištikro ne! Ir teip mes kiutome neva apdrausti musų netikusiais įstatymais ir šaltai traukome pečiais ant teip vadinamo purvagraibio pasakojimų, norinčio parodyti mums musų paklaidą ir pavojų. Dėlto tai nekalti žmonės yra areštuojami kasdien — kas valanda — ir laikomi dėl įtarties, ar gal kaipo "liudininkai" kol policijai pasimato tinkamu juos paleisti. Tai yra saldus pasitenkinimas vienų iš mųs — akla bukaprotybė, jei teip sakius — ir siekiantis godumas bei gerbiamoji vagystė kitų iš mųs, kurie duoda plėšiką politiškuoju diktatoriumi ir padaro įstaigą, tokia kaip "trečiasis laipsnis" galimu.

"'Trečiojo laipsnio' taislas, kokiu mes jį žinome šitoj šalyj, yra blogas. Daugiau kaip tiek. Jis yra kliutimi piliečio teisėms, namų šventybei. Ir jis nei kiek nepadeda teisingumui. Europa niekuomet nepažinojo "trečiojo laipsnio" perdėjimų, kuriuos mes atrandame Amerikoje. Ir piktadarybė Europoje niekuomet nepasiekė Amerikos piktadarybės didumo. Užrubežinė policija nereikalauja "vandeninio gydymo".

"Nežiurint į "trečiojo laipsnio' žiaurumą, apie kurį mes nei pusės negalime atsižinoti — Amerikos policija neapgina nei žmonių gyvasties, nei žmonių nuosavybės. Kuomet nekaltas, silpnas įtartinis yra kalinamas, kankinamas ir mušamas, tikri piktadariai yra laisvi. Tas yra aršiausiu."

Seniaus toki raštai galima buvo rasti tik visų bijomų anarchistų

(Tąsa ant penkto pusl.)

vybės" draugijos.

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

šitas manymas užleido vietą objektyviškesniam ir rimtesniam žvelgimui dalykan. Senoviškai egyptiškoji teologija nužiedė savo tikėjimiškas mąstis ir pažvalgas į teip originališkus ir savotiškus pavidalus, kad suprantamos yra tokios pažiuros senovės graikų, o po jų ir šiolaikinių mokslinčių; vienok paskutiniais laikais kas kartas vis daugiaus paaiškėja, kad tai yr ne kas daugiaus, kaip nesusipratimo pasekmės. Egyptinio tikėjimo asmens negalima išaiškinti remiantes teologija, tik kultu ir suprantama dėlko: kulto formos stovi ant paties mokinimo pagrindo ir galėjimas suprasti dogmatiškąjį vystymąsi priklauso nuo supratimo įvairių kulto formų.

Pirmas pamatinis klausimas, sulyg kurio skiriasi nuomonės, yra tame, ar galima žiurėti į egyptišką tikėjimą kaipo į vieną nedalinamą visą, kuris bėgyje 3000 metų egyptiškos istorijos savo asmeniškuose rubežiuose nebuvo kreipiamas linkui tokio vystymosi ir kuriam vietinio pobudžio savotiškumai turėjo greičiau formališką, negu reališką ypatybę. Senoji mokykla su de Rouge, Pierret, Brugsch ir iš dalies Lepage-Renouf'u pryšakyj išriša šitą klausimą pritariančioj prasmėj ir, sulyg jos nuomonės, visų gadynių ir įvairių vietų tekstai lygiai vienaip nurodo. Priešingai gi, Maspero, savo vėlesniuose veikaluose, Pietschmann, Ed. Meyer, Tiele ir ypatingoj prasmėj Lieblein tvirtina, jog Egypto tikėjime buvo vystymosi. Ir ištikro, lengva prirodyti, jog skirtumai Egypto tikėjime, priklausanti nuo laiko ir vietos, turi didelę svarbą. Iš pradžių Egyptas nebuvo viena nedalinama viešpatyste; rods, vėliau sulyginamai lengvai buvo atsiektas politiškasis vienumas; bet tikėjimiškasis vienumas buvo tik teorijoje ir rėmėsi daugiausiai teologiškais apmąstymais ir egyptiško tikėjimo išsivystymą galime vaizdyti sau kaipo savo budo siekimąsi prie tikėjimiškos vienybės. Matome, kad iš pradžių vietiniai kultai visai nesutinka vienas su kitu, kaip tą stengėsi prirodyti simboliškais aiškinimais egyptiniai teologai ir vėlesnieji sistematikai. Manymą apie vienumą atmeta teipgi įvairių perijodų, paminklų liudijimai. Teisybė, visuose egyptinės istorijos perijoduose susitinkame, abelnai sakant, su vienais ir tais pačiais dievais ir net su tais pačiais tekstais ir jei tulos senojo laiko dievų formos išnyksta pamaži ir pasikeičia naujomis, tai tam nereikia priduoti didelės svarbos; priežasčia to gali buti musų medžiagos stoka, — bet, visa kas tas neatmeta vystymos galimybės. Priešingai augščiaus pasakytam, ant kiekvieno žingsnio męs susitinkame su veiklia, akyla tikėjimiška egyptiečio mąstim, męs matome, kad nauji mokslai skina sau kelią ir įsivyrauja platesniuose skraituose, antgalo, kaip dirba ir jieško egyptiško mokyto teologo protas. Atrodąs egyptiškojo tikėjimo, kaipir visos egyptinės civilizacijos, vienodumas, beatmaningumas, išsiaiškina, iš dalies, viena pobudiška šitos tautos ypatybe. Senovės egyptietis savo idėalą matė ne priekyje, bet užpakalyj, tolimame, pirmabuviniame laike; autoritetą turėjo jo akyse tik tas, kas turėjo ant savęs senovybės atspaudą; šito dėl egyptiškoji civilizacija vienval gryžta atgal, kas ypatingai reiškiai matoma saitiškame kulturos perijode; tai ne atsigimimo, bet greičiaus atsisteigimo gadynė, Ejimas priekin Egypte buvo tik dėl butinimo. Suprantama, kad šitas visųlabiausiai apsireiškia tikėjime: čion naujas niekuomet neišstumia seno; naujos idėjos eina greta su senomis; senos formos užlaikoma šventai ir nepalytėtinai, nors į jas butų įdėtas visiškai naujas turinys; čiupniausios priešgynybės nesimatė sunkinančiomis senoviniam egyptiškam protui. Kunigai, žinoma, visuomet linkdami prie konservatizmo, stengėsi su pagelba simboliškų taisyklių ir aiškinimų surišti naują su senu, ir, kiek galint, juos sulieti. Kaikuriose dėstyse galima net prirodyti, kaip jie griebdavosi už pia fraus ir sena data žymėjo visiškai naujus apsireiškimus ir faktus, idant suteikti jiems didesnę svarbą ir autoritetą.

Tyrinėjant egyptišką tikėjimą galima pasirinkti sau įvairus tikslai. Jo asmuo buvo apsklembiamas kaipo monoteizmas, panteizmas, henoteizmas, saulinis kultas, garbinimas gamtos, animizmas, arba, antgalo, fetišizmas, bet vėlesnieji tyrinėtojai nemano esant galimu, idant tikėjimiškas vystymasi turėtų vienų vieną versmę sau pradžia.

Kad egyptiškieji tekstai, net seniausieji, turi savyje daug tokio, kas skamba monoteistiškai, tai nėra abejojama. De Rouge ir iš dabar gyvenančių mokslinčių ypatingai Pierret, stengėsi išvesti, jog egyptiškas tikėjimas iš pradžių buvęs monoteistišku, pasiremdami tuomi, kad dievas tankiai vadinama vienatinu, bepabaigišku, amžinu ir tt.; priegatm jie stengiasi prirodyti, jog šitas pirmapradinis monoteizmas išsivystė greičiau į atrodomą negu tikrą polyteizmą, kur daugelis dievų ėmė pildyti tik augščiausio dievo pildenybes. Lepage-Renouf žiuri į dievus kaipo į galingą gamtos jiegų išraišką ir monoteistiškas egyptiečių pažiuras aiškina kaipo rodymą betarpiško "jausmo begališko", kaipo sensus numinis, kuris liuosai gali buti greta su politeistiškąja mytologija. Rimtas tyrinėtojas neprivalo praleisti egyptiškojo monoteizmo ir panteizmo, bet jie greičiau priklauso teologijai negu kultui ir liaudies tikėjimui; Egypte protiškas siekimasi monoteizmo arba panteizmo dvasioje pastebiama visose gadynėse, bet monoteizmas visuomet apsireiškia apvilktu simboliškais paveikslais ir yra ne daugiau, kaip teologiškojo politeizmo, perdirbimo pasekme, kuris tuomi, vienok, nė kiek nesinaikina, Lepage-Renouf pastebi, jog egyptiškas žodis paženklinimui supratimo "dievas" niekuomet nebuvo tikruoju daiktvardžiu ir vienintėlis pasistengimas nuvesti monoteizmą už teologijos rybų į patį kultą ir gyvenimą suiro pats, kaip matysime tą vėliau: ir jau šitas faktas parodo, jog prigimtas egyptiečio protas visai netiko priėmimui tikro monoteizmo.

Lepsius manė surasti pradinį egyptiškojo tikėjimo mazgą ir abelną egyptiškos tikybės principą sauliniame kulte, dievą Ra paskaitydamas tautišku Egypto dievu. Bet saulinio pobudžio negalima laikyti pradiniu dėl daugumos egyptiškų vietinių kultų; prasikišantis saulinio kulto atsižymėjimas ir vietinių dievų tolygumas dievui Ra yra vėlesnio atsiradimo apsireiškimas. Tas, ką Lepsius paskaitė pradiniu tašku, greičiau yra išeinančia pasekme.

Lieblein bandė pasekti istorišką egyptinio tikėjimo išsivystymo eigį. Sumanymas jo toksai: henoteistiškas garbinimas gamtos iki susivienijimui viešpatystės, paskui politeizmas, išsivystęs į apdvasinimą gamtos dievų ir užleidęs vietą monoteizmui; pastarasis, savu žaru, užsileisdamas tikėjimiškiems žmonių reikalams, pasipildo gyvuliniu kultu ir pasektiniu mokinimu. Bet šitas sumanymas negali buti priimtas; gyvulinis kultas pasirodo vienu iš pirmapradinių egyptinio tikėjimo elementų, be to gi Liebleinas tankiai sumaišo teologiją su žmonių tikėjimu.

Pietschmann savo darbu parodė naujus kelius, ir išplėtotos jo idėjos pasirodė mokslui labai veisingomis. Jis išrištiniu tašku paėmė seną de Brosso pažvalgą, kuris afrikinių tautų fetišizmą lygino su garbinimu gyvulių pas egyptiečius; magiškąjį egyptiško tikėjimo pobudį jis išstumė ant pirmos vietos ir tuo patim laiku nurodė, kokią pamatišką svarbą turi vietiniai kultai supratimui tikėjimo ir jo išsivystymo. Su juo susitaiko didumoj Mespero, Ed. Meyer, Erman ir Wiedemann. Jie visai nenori išvesti visą tikėjimišką išsivystymą vienintėliai iš šitos pamatinės idėjos; priešingai, jie greičau prileidžia buvimą įvairių vienokiai pirmapradinių veiksmų.

Daugelis tyrinėtojų, kaip antai Pierret, Lepage-Renouf ir Lieblein, manė, jog pagal buvusį kylimą galima pasakyti pasekantis egyptiško tikėjimo puolimas; sulyg jų manymo, vėlesni egyptiško tikėjimo faziai turėjo buti daug žiauresniais ir daugiau perimti magiškuoju elementu negu pirmapradiniai. Jei jie, sakydami šitą, suprato tikėjimiškos mąsties išsigimimą, tai jų tvirtinimai lengva yra sumušti. Jei didesnė dokumentų dalis, nurodančių į egyptiškąją niektikystę, priklauso naujai viešpatystei, taigi vėlesniam laikui, tai tas dar nieko neparodo, kadangi magiškasis senųjų šermeninių apeigų pobudis nė maž nėra abejojamas, versmės gi senojo perijodo tyrinėjimui toli neteip apstingos, kaip vėlesniojo laiko. Matyt buvo kas kitas, ką iššaukė naujos viešpatystės gadynėje puolimą tikėjimiško gyvenimo ir drauge su tuo sustiprėjimą kunigų galybės.

Klausimas butinimo atskirti liaudinį tikėjimą nuo teologijos visai teisingai buvo pakeltas vėlesniųjų tyrinėtojų, k. a. E. Meyerio ir Maspero'. Egypte, kaip ir visur kitur, tikros tikybos pradžios ir jo pradinių išvyzdžių reikia jieškoti liaudies tikėjime; ja yra remiama teologija ir iš jos ji išplečia visą savo sistemą. Liaudinį tikėjimą pirmiausiai reikia tyrinėti vetiniuose kultuose. Nors jie, anaiptol, negali buti raktu atsidarymui viso senovės egyptiečio tikėjimiško pažvilgio į svietą, kaip tą teisingai patėmijo Tiele. Bet pilnai teisinga atiduoti pirma vietą vietiniams kultams, išdedant Egypto liaudies tikėjimą. Tik gaila, kad šitie kultai labai mažai tėra žinomi, prie tamgi versmės tankiai negalima laikyti pilnai pakaktinomis dėlto, kad visi musų tekstai, imant nuo seniausių iki vėliausių nužiesti į teologiškas kvarmas.

Į senovės egyptiškąją teologiją negalima žiurėti kaipo į ypatingą slapto mokinimo budą. Daugelis tyrinėtojų, pasekdami senovės graikus, manė, jog egyptiniai kunigai turėjo slaptą mokslą, kurį jie stropiai slėpę nuo nesužinodintųjų. Apie tokį slaptą mokslą paminklai neišlaikė jokių žymių. Teisybė, mokytieji ir, visųlabiausiai, kunigai šiurkštiems jausmiškiems supratimams priduodavo išnašą reikšmę ir vertę ir net buvo ypatingas mokslas, pagelbėjusis simboliškų aiškinimų išsiplėtimui; vienok teologija, Egypte turėjusi tokią svarbią rolę, nebuvo jokiu slaptu mokinimu sužinodintų; tikėjimiški raštai buvo atviri visiems ir priciųami kiekvienam, kas turėjo liuosą laiką ir išteklių, idant įsigilinti į šituos sanprotavimus. Senovės egyptiškoji teologija visai nesuspėjo atsiliuosuoti nuo šiurkštaus fetišizmo. Teip pat panteistiškoji naujos viešpatystės teologija negali vadintis slaptu mokinimu, kadangi ji teipgi buvo išdėta lengvai prieinamuose raštuose. Jei tekstuose kartkarčiais atsitinka kaipir mystiška kalba, kuriai Brugsch priduoda ypatingą žymę, tai tos vietos yra ar poėtiškais vaizdais ir mystiškais mėklinimais, kurie senovės žmonėms atrodė toli ne tokiais mystiškais, kaip mums; arba yra tai fantastiška žodžių žaismė, kuri kartais, turbut, buvo nesuprantama nė pačiam rašėjui. Paslaptybinis raštas, sutinkamas kartais naujos viešpatystės gadynėje, pav., tėbiškuose karalių rakštuose, be abejonės, neturi jokio atsinešimo prie slapto mokinimo. Dalinimo į egzoterišką ir ezoterišką (viešą ir slaptą) mokinimą Egypte negalima rasti. Žinoma, skirtumas terp grynai najyviško ir reflektyviško, arba racionališko tikėjimo, tame pobudyj, kurį turėjo egyptiškas tikėjimas, reiškėsi gana griežtai ir davė save jausti visose gadynėse, bet jo rubežiai pažymėti buvo labai silpnai ir jie vienval mainėsi. Vargiai tegalima manyti, idant teologiškieji protavimai su savo simboliškais dieviškų formų aiškinimais neprisidėtų labai daug prie išaiškinimo supratimų apie dievystę, jei ne visur, tai bent daugumoje atsitikimų.

Egyptišką suoprotį apie dievą bandė suvokti per etimolgišką analyzą egyptiškojo žodžio "neter" — dievas. Šitas žodis, supratimu vienų, reiškia "patgyvatvėris", supratimu gi Renoufo — "tvirtas". Geriausiai, anot Maspero, yra palikti šitą klausimą šalyj, kadangi abelnai yra abejojama, ar šitame atsitikime galima etimologišku keliu atsiekti tikslą.

Iš pasakyto yra aišku, kad išdėti egyptišką tikėjimą sistematiškoje formoje nėra galima; visi mėginimai šitoje linkmėje susimuša patys. Veikalas, panašus Brugscho trusui, greičiau yra egyptiškos teologijos išreiškimu, negu tikėjimo; nuo šitos atžvalgos, teipgi kaipo moksliškų faktų rinkinys, jis pilnai užsipelni atidžią. Vienintėle galima išdėjimo forma męs laikome istorišką, vienintėliai gi tikru ir užtektinu budu, kritiškai analitišką. Senoviškoji teologija išdirbo sau plačias sintėzas, kurios uždengė savimi pradžios ir istoriškojo vystymosi žymes; musų užduotis bus tame, idant išrinkti sau kelią atgal ir tokiu budu prieiti prie pilno išaiškinimo pagrindinių elementų bei pamatinių egyptiškojo tikėjimo suopročių. Šitas mieris yra dar toli priekyje; kelias į jį tik pažymėtas ir viso tik keliatas metų, kaip tyrinėjime priimtas istoriškai kritiškas budas. Nė vienas iš šiolaikinių egyptologų nepašventė savęs šitam uždaviniui su didesniu uolumu ir geresne pasekme, kaip Maspero. Jo skaistųs darbai, perimti geniumi ir nemažiau skaistus išdėjimas žymiai prisidėjo prie išaiškinimo pamatinių priežasčių ir abelnų egyptiškojo tikėjimo idėjų. Jo "Etudes de mythologie" dviejuose tomuose visuomet turės kuodidžiausią svarbą. Eidamas paskui savo įkvėpimą ir betarpišką pažiurą, jis kartais kaipir nepastebi sunkenybių, arba labai lengvai pergali jas, tuo tarpu gi pilnam uždavinio išrišimui yra ištikro didelės sunkenybės. Šitai, didėli tikėjimiški veikalai, kaip, pav., mirusių knyga, netikusiai išversti ir pilni visokeriopiausių mįslių sulyg kalbos ir išdėtų juose faktų; sulyg turinio jie tankiai yra tušti ir daug kalbanti. Etimologiškoji žaismė ir fantatiškieji senovės raštininkų metaforai yra tankiai mums alsinančiais ir visiškai bergždžiais musų pažinčiai; kartais gi jie yra mįsliški, jei nepasakius, visai beprasmiai. Prie butinų prirengiamųjų darbų gvaldymui egyptiškojo tikėjimo mytologijos nuo naujos, istoriškos atžvalgos ir pirma visa ko, monografišku vietinių kultų apdirbimu bei išmėtytų mytų ir pasakų nuotraukų rinkimu — lygšiol neužsiimta. Daugybė dievų paveikslų teologijos perdirbta nepažintinai; ant kiek gi butinai yra atskirti teologiją nuo liaudinio tikėjimo, ant tiek tas sunku yra padaryti; negalima pasakyti didumo teologiškųjų sanprotavimų įtekmės į tikėjimiškus žmonių supratimus. Egyptiškosios versmės yra vienpusėmis ne vien dėlto, kad jos daugiausiai yra šermeninio turinio, bet ir dėlto, kad jos vienval buva oficijališko kuniginio ir valstybinio tikėjimo išreiškėjomis; sulyginamai mažai atsitinka tokių paminklų, kurie atidengia musų akims tikėjimišką paprasto žmogaus gyvenimą, o toki tai ir turi didžiausią svarbą ir augščiausią kainą.

Išdėdami žemiau kaip liaudinį tikėjimą, teip ir teologiją, negalėjome apsieiti be jokių hipotėzų. Daug kas galima buvo išdėti tik abelnuose ruožuose, paliekant daugelį klausimų be atsakymo. Nėra abejojama, kad by koksai išdėjimas egyptiško tikėjimo, įsigilinęs šiek-tiek į jo smulkmenis, už kelių metų buva jau pasenusiu.

20. LIAUDINIO TIKĖJIMO DIEVAI.

"Visi dievai patenkinti danguje, visi dievai ant žemės ir vandenyje; visi patenkinti šiaurės ir pietų dievai, visi vakarų ir rytų dievai, visi kaimų dievai ir visi gardų dievai". Šitame pobudiškame piramidiškame tekste atsimušė visa senovės egyptiečio tikėjimiška pažiura svietan. Kurlink nekreipė egyptietis savo akių, visur jis aplink save matė dieviškas esybes. Visa apsiaučianti gamta buvo dievų apgyventa ir visas gyvenimas rodėsi jam dieviškąja slaptybe. Dangiški kunai su savo įstatymuotu krutėjimu, derlingoji motina-žemė, pilnas slaptybiškumo, palaimintasis Nylius, matėsi jam galingais dievais, be kurių pagelbos jis negali apsieiti. Jo vaizda piešė jam dykumą apgyventą baisiais, pasakiškais gyvuliais, sfinksais ir grifais, ir jam rodėsi, jog lapų šiuršėjime jis girdi dieviškos žaismės balsus. Senovės egyptietis, kaip tą galima matyti iš paminklų, jo dailės, buvo akylas gamtos gyvenimo tėmytojas ir gyvulių pobudiškumai negalėjo ištrukti nuo jo pasaugojimo; kaipo tikram rytų sunui, gyvuliai rodėsi jam apdovanotais viršgamtiškomis jiegomis ir jis priskaitė jiems išjiegą kalbos, pranašystės ir viršžmogiškus išdailintus jausmus; jis manė, jog jie yra apgyvenami dievų ar demonų ir todėl daugeliui gyvulių atiduodavo dieviską garbę. Numirėlių svietas pas jį buvo apgyventas begalinė daugybe demonų ir dievų, tai žmogiškame paveiksle, tai paveikslę įvairių gyvulių.

Egyptiečiai dievino viską: medžius, gyvulius, žmonės ir net trobėsius, — šitai, Amoną-Ra šventnamį Tėbuose jie skaitė dieve. Dievai ir demonai galėjo gyventi visur ir savo įsikunijimu galėjo daryti gerą ar blogą įtekmę.

Pietschmanno ir Maspero tyrinėjimai parodė neabejotinai, kad ant egyptiško liaudinio tikėjimo dugno ištikro gludo panašios idėjos ir supratimai, iš dalies animistiško, iš dalies fetišistiško pobudžio. Gyvulių*) kultas, kuris graikams atrodė neišpasakytai keistai ir kurį jie, guododami egyptiečių išmintį, laikė giliamaninga simbolybe, kuomet tokių žmonių akyse, kaip Juvenalis, jis gimdė neapykantą visai šalai, — šitas kultas ankštai rišasi su išdėtais augščiaus supratimais; jis yra liekana fetišizmo, šito žemesniojo, primityviško tikėjimiško laipto, nuo kurio egyptiškasis tikėjimas niekuomet nevaliojo pilnai atsiliuosuoti. Nežiurint į kulturos pirmyneigą, amžinai konservatyviškieji egyptiečiai atkakliai laikėsi gyvulinio kulto; panteistiškoji teologija ir mysticizmas suteikė jam išnašesnį pobudį, bet jo galybė buvo sugniuždyta tik krikščionybės ėmimo viršaus gadynėje. Naujieji tyrinėtojai, eidami vienu keliu su egyptiškais teologais ir graikiškais filozofais, bandė surasti gyvuliniam kultui simbolišką išaiškinimą, bet, kaip jau buvo nurodyta pirmesniame skirsnyje, šituo keliu niekuomet negalima prieiti prie tikro ir pirmapradinio egyptiško tikėjimo akstino. Pirmesnėsės mokyklos egyptologai savo pasistengimuose tardyti garbinime gyvulių matė tiesiog faktą; jie nestatė sau užduocių, surasti ir apšviesti pirmapradinį šito fakto idėją, kaip tas pridera tikram mokslui ir pasitenkino vien tuomi, kad stengėsi apdvasinti ir savotiškai perkeisti šiurkščius supratimus. Pierret ir Lieblein, klaidingai pripažystanti gyvulių kultą vėlesniu atsiradimu egyptiškame tikėjime, stengiasi parodyti, jog gyvulių figuros buvę ne kuo daugiau, kaip hieroglyfiškais ženklais pažymėjimui įvairių dievų, idant atskirti vieną nuo kito, bet Pietschmann su pilna teisybe atmetė tokį aiškinimą. Koksai vidurinis sanryšys yra terp gyvulio ir dievystės tame pavidale, kokiame jį matome jo įvairiose pildenybėse bei kulte ir aplamai, ar galima bent koks tolygus susirišimas, matomai negalima išrišti kiekvienoj atskiroj dėstyj. Kam mystiškus dievus garbinta avinų paveiksle? arba kam Ombose krokodilius buvo garbinamas žmonių sutvertoju ir apgynėju? Dėlei šito buvo ir yra išreiškiama daugybė tiesapanašių ir net geniališkų pastebėjimų, kurių vertė vienok labai abejotina. Bandymų surasti totemistišką aiškinimą egyptiškam gyvulių kultui nebuvo daryta, bet jie ir nėra galimi dėlei medžiagos stokos.

Daugelis gyvulių, k. a. vanagas, arba katė, buvo maždaug visuotinai garbinami; kiti buvo garbinami tik kaip kuriuose apskričiuose, kituose gi jų nekentė: tokiais buvo, pav., krokodilius, ir vandeninis arklys (hipopotamas); tukstančiai gyvuliškų mumijų randama įvairiose Egypto vietose: čion yra krokodiliai, katės, kregždės, ichneumonai (faraono pelės) ir tt. Šitos gyvulių šeimynos kaltos savo šventybę iš dalies vieniems ar kitiems dievams ir dievėms, išrinkusiems savo bukle vieną tųjų šeimynų gyvulį. Kaip toli siekė garbinimas gyvulių srityje, neapsiimame pasakyti; galima tik prileisti su didesniu ar mažesniu tikrumu, jog prastas žmogus garbino žaltį, žąsį arba katę maž-daug teip, kaip negras savo fetišą.

Greta su šituo buvo ypatingas, tikras gyvulių kultas, kuriame tyčia išrinktas gyvulys buvo dievybės įsikunijimo vieta ir turėjo savo nuosavus šventnamius, kunigus, šven-

*) Svarbiausios vietos paliečiančios garbinimą gyvulių, yra sekančios: Herodotas II, 65—76, II, 28; Diod. I 83—90; Strabo XVII, 38—40; Plutarchas, De Is. et Osirid. 71—77. Partey savo paskutinio veikalo išdavime ant puslapio 261 ir sek. paduoda surašą gyvulių, laikytų šventais.

(Toliau bus).

M. Konopnicka.

PAGAL ĮSTATYMUS

Vertė Pranas Siulelis

(Tąsa).

pasekmės, pradėjo raukytis prie verksmo.

— Eiva, jau eiva, nes pradės rėkti — tarė ponia.

Ponas viršininkas ištraukė pirštą.

Ištikrųjų vaikas pradėjo verkti plonu, silpnu, tartum prislėgtu balsu. Jauna motina sudejavo ir, sunkiai atsigrįžus, padavė jam išdžiuvusią, tuščią krutį....

Prisiartino prie kitos lovos. Gulėjo joje augštieninka moteriškė su raudonu ugniniu veidu ir stiklinėmis, įsmeigtomis į lubas akimis. Lupos buvo karščio sudegintos, ji krutino jomis laiks į laiką, rydama seilę ir sunkiai kvėpuodama. Ponas viršininkas pakuždėjo ką tai gydytojui.

Gydytojas susiraukė ir pečiais patraukė.

— Negali žinot — tarė, — dar tik trečia diena.... Ten ir teip lovos užimtos....

Nuėjo toliau.

— Vat, štai stipri, — atsiliepė ponas viršininkas, rodydamas į sėdinčią ant lovos kalinę, su kuria gydytojas šnekėjo prieš atėjimą svečių. — Sausio mėnesyj skandinosi, iš vandens ją jau veik negyvą ištraukė, persirgo sunkiu tyfusu ir nieko.

— Skandinosi? — užklausė užimančiai ponia ir žingeidžiau pradėjo žiurėti į ligonę.

— Tas dar niekis! — iškilmingai pridurė ponas viršininkas. — Bet kas per budas! Aš visuomet sakau, kad nors pusę turėtų tos kantrybės geram, kokią turi blogam, iš jos butų puiki moteriškė.

— Pakelk galvą! — pridurė, imdamas ligonei už smakro ir kreipdamas jos veidą prie šviesos. — Graži mergina, — tarė — ir nusišypsojo maloniai.

Ligonė sunkiai pakriepė galvą į reikalaujamą pusę. Tamsųs plaukai lindo iš po čepčiuko, draikydamiesi ant sumenkusio veido. Ant įdubusių veidų prasimušė tamsus, greit nykstantis raudonumas; siauros lupos drebėjo, o ilgas blakstienos metė kokį tai mėlyną tamsumą ant to sumenkėjusio, suvargusio veido.

— Lai ponia įsitėmyja, — tarė viršininkas, paleidęs ligonės smakrą — kad tai yra neatitaisoma vagylka. Du kartu iš kalėjimo paleista, du kartu pabėgo iš ištrėmimo pas vagišius. Teip jai toji duona patiko. Kuomet ją paskutinį kartą sugavo, tai į Vislą iš žemsargių rankų išsisukus šoko.

— Iš baimės? — užklausė ponia.

— Kur ten iš baimės! Iš tokio jau vagišiško užsispyrimo. O, jau kaip mums pasiseka koks paukštelis, tai net miela pažiurėt.

Ant merginos veido atsimušė neapykanta kančia. Ji nuleido galvą ant krutinės ir suspaudė sukryžiuotas rankas ant pilko kalėjimo uždangalo.

— O, Dieve! — sušnabždėjo pone. — Tokia jauna mergina! — Ar tau negeriau butų, mano vaikeli, pasitaisyt, teisingai gyvent?.... Matai kokios pasekmės blogo....

Ligonė tylėjo. Jos antakiai buvo sutraukti, lupos drebėjo....

— Ką, tamsta, į ją kalba! — tarė viršininkas. — Tik žodžių gaila. Ar tai aš mažai į ją prišnekėjau, aiškinau!.... Ir ką? Tai be jokio jausmo sutvėrimas!

Ponia atsiduso ir atsitraukė kelis žingsnius atgal. Ligonė primerkė akis, krutinė jos alsavo sunkiu atsidusimu.

— Ir ką, gydytojau? — atsiliepė viršininkas, — greit ji galės eiti?

— Teip — atsakė pamąstęs gydytojas, — už kokios sąvaitės.... Dešimties dienų....

— Į Groicą nueis?

— Ojei! Kodėl ne!

Iš jaunos kalinės krutinės išsprudo kurtus sudėjavimas; jos galva sunkiai nukrito ant kieto kalėjimo pagalvio.....

.....

Į dvi sąvaiti vėliau, nusilpnėjus ir dar svyruojanti po ligai, Onutė išnaujo ėjo ant apsibuvimo. Tuom kart ponas viršininkas, pamokintas liudno patyrimo, buvo atsargesnis. Su Onutės išsiuntimu nelaukė, kol susirinks didesnė partija, kaip tat paprastai darydavo, bet liepė varyt merginą kartu su Mikoliene, kuri teipogi pabėgdavo, ir lygiai su Onute, prigulėjo prie nepataisomųjų rūšies.

— Tikras žvėris, dievaži! — kalbėjo suerzintas viršininkas į savo pagelbininką, rašydamas jau trečią Mikolienei "rozpiską", kuir kančia. Ji nuleido galvą ant krutinės ir sumušta girtuoklio vyro, stovėjo palei duris. — Tik žiurėk, tamsta, į ką ji panaši! Jauna dar žmona, o kaip atrodo. Ir kam jai tas? Dėlko? Turi ten ramumą, nieks ją pirštu nepajudinis. Ne! Bėga ji čia, kad ją girtuoklis vyras muštų, sakosi pas vaikus....

Palenkė galvą prie šviesos ir atydžiai numė nuo plunksnos galo plaukutį. Pas duris pasigirdo tykus verksmas.

— Sakau tamstai, turėjau kartą vizlą oltą, kurios šunyčius padovanojau kaiman, kios penkios mylios nuo Varšavos, savo patamam. Ir, įsidėmėk tamsta, toji kalaitė kart pabėgo ir tuos šunyčius po vieną yse parsinešė. Liepiau uždaryt, tai teip gė, kad net žmonių įsivaizdinima pereina. r turėjau liepti paskandyt šunyčius tvenkinyj. Ir ką tamsta pasakysi? Mano kalaitė tol bėgiojo, tol lakstė, kol nesuuodį ir sunešė man juos prieš pat mano langą. O staugė!.... Mano pati vos neapalpo, klausydama to staugimo. Dar tuomet Igniuks sirgo.... Na, te! — tarė, paduodamas žemsargiui "rozpiską" O sergėk man jąs, tartum savo akis kaktoj. Kaip mergina, arba boba pabėgs, pats už tai atsakysi.

Ėjo tąsyk Onutė su Mikoliene, kuri šiuom žygiu pasiėmė su savimi jauniausią vaiką, jau gal kokių penkių metų, su didele galva, išpūstu pilvu ir sutrauktomis kojomis. Tas pilvas, tos kojos, tos suvytę rankos, kuriomis vaikas buvo apsikabinęs nešančią jį motiną, darė jį panašiumi į didelį vorą, o pabalę, stiklinės akys ir pilkas skarmalas, kurs jį dengė dar labiau tą panašumą didino. Vaikas nešnekėjo, net neverkė, bet, nulenkęs savo didelę galvą ant motinos peties, atsiliepdavo tarpais nesmagiu, tartum paukščio cypimu.

— A-a-a, vuogele! — kalbėdavo tąsyk Mikolienė, glostydama jo aptinusį, išbalusį veiduką, — mama nupirks tau saldumynų, vos tik nueisime.

Ir lenkdamosi po vaiko sunkumu, skubinosi, net Onutę aplenkdavo.

— Tfu!.... — spiaudė žemsargis. — Čort paimtų!.... Vot,, gražumas!

Ir vėl ėjo tylėdami.

Aplink juos buvo puikus, stebuklingas pavasario rytas. Oras buvo pilnas kvepėjimo ir ramumo. Dideli, seni topeliai, į dvi eili išilgai vieškelio pasodyti, dar tik ką išsivysčiusiais bumburėliais lyg auksu spindėjo prieš saulę; soduose žydėjo gėlės ir jievos, virš žolės ir rugių birzgė atgiję vuodai, nuo lauko vandpuolių,garsiai, triukšmingai bėgo greitas, tyras vanduo šilti pustelėjimai nešė ošimą naujai pražaliavusių gojų, vyturiukai pripildė orą skambančiomis giesmėmis....

Iš tų trijų keleivių nieks į tai neatkreipė atydą. Atpenč, jie patys atrodė kokiu tai tamsiu plėtmu, numestu ant to saulės regračio.

Tas plėtmas vis slinko tolyn ir tolyn, tartum stumiamas to aiškaus vieškelio, kuriuomi ritosi bričkos ir vežimai, guviai prunkštė ir žvengė arkliai ir girdėjosi sumaišyti, linksmi žmonių balsai. Visi ėjo į tą pačią vietą, nes miestelyj išpuolė kermošius; nieks vienok nepasveikino tąs, greit einančias, moteris, paskui kuriąs užpakalyj, su šaudykle ant pečių, ėjo kareivis, aplenkiant kiekvieną vežimą, kiekvieną žmogų kruvelę, kartojantis storu, kietu savo balsu:

"Idi! idi!"

Artinosi prie kaimo. Prie kelio, ant kapčiaus, kur stovėjo basa piemenė vienuose, ant krutinės praskėstuose, marškinukuose, su žalia rykšte rankose; tarp keturių simetriškai pasodytų gluosnių kyšojo kryžius nuo lietaus pajuodavęs, kurio apačioj, tartum visa sauja pasėtos, užžydėjo laukinės gėlės.

— O, viešpatie Jėzau Kristau! — sudejavo Mikolienė, kuriai kaskartą didesni prakaito lašai varvėjo nuo veido.

— O brangiausias Jėzusėli, susimylėk ant mųsų!....

Ir nepaleisdama vaiko iš rankų parpuolė ant kelių ir pabučiavus dar rasotą žemelę pradėjo pusbalsiai poteriauti, pertraukiamu sunkiais atsidusimais, šnabždėjimu.

Atsitiko tas valandoje, kuomet sargas norėjo užsidegti pypkę, keikdamas, jog nesidavė uždegt. Onutė teipgi persižegnojo ir atsiklaupė. Ant vieškelio nieko nebuvo.

Įsisiubavo Mikoleinės širdis nuo tų sunkių atsidusimų, o prislėgtas poterių šnabždėjimas perėjo į garsią, dejuojančią maldą.

— O, Viešpatie Kristau! O, Saldžiausias Jėzusėli! — kalbėjo, pakeldama akis į kyšančias dideles vinis, kuriomis buvo prikaltas nukryžiavotojo kojos, — aukauju Tau tą poterėlį Tavo švenčiausiai garbei, išganymui mano dušios, Amen. O aukauju jį Tau, Viešpatie Kristau, už tuos mano našlaičius, ką juos sutvert ir atpirkti turėjau savo švenčiausiu krauju, o ką aš motina palikti turėjau ant paniekos ir pražuvimo.... Ir aukauju tą poterėlį už tą vargšą, kurį štai nešu, ir už tą kelionę savo, ir už visas nuodėmes ir skriaudas ir apmaudas mano!.... O, kaip Jėzau, darželyj alyvų kruvinai prakaitavai, teip man pagelbėk perkęst tą skriaudą ir tą sunkenybę mano. O Jėzau, Jėzau mielaširdingiausias, susimylėk ant musų!....

Nutilo. Didelės ašaros ritosi per jos suvargusį, pakeltą į dangų veidą. Ji judino lupomis be balso, tartum tyla kalbėdamosi su tuom, kurio pagelbos šaukėsi.

Kaslink Onutės, tai jijė nelabai buvo susigraudinus. Ir ji kalbėjo "sveikamarijas", bet jos akys, pilnos paniurusios ugnies, buvo įsmeigtos toli priešais save, o sutraukti antakiai teikė jos veidui kietą ir nesuraminančią išvaizdą.

Dar klupojo abidvi moteriškės, kuomet ant vieškelio pasigirdo dundėjimas. Artinosi brička.

— Idi! idi! — suriko sargas ir kulbe stumė pasilenkusią Mikolienę, kuri savo užsimiršime negirdėjo paliepimo.

Nuėjo.

— Dėlko, tėveli, tąs moteris kareivis lydi? — užklausė tėvo, sėdintis bričkoj vaikas.

— Tai vagylkos! — atsakė tėvas, paniekinančiai susiraukęs.

— Bet aš mačiau, tėtė, kad jos po kryžium meldėsi....

— Kas ten per poteriai vagies! Ponas Dievas tokių poterių neišklauso.

Kuomet sargas atvedė jąs į magistratą, pasirodė, kad joms magistrato kalėjime nėra vietos. Prieš patį jų pribuvimą atsitaikė miestelyj keliatas didesnių vagysčių, net buvo ant kelio apiplėšimas, užtai daug "atsiųstų" buvo po tuolaikiniu tardymu ir netik oficijališkas kalėjimas buvo užimats, bet ir jo apielinkės, apart burmistro meitėlio tvartuko.

Tokiose apielinkėse negalima buvo smulkmeniškai pildyti įstatymus, tuo labiau, kad nuo kelių dienų ponas burmistras visą valdžios sunkumą nešė ant savo pečių, nes ponas sekretorius išvažiavo ant poros sąvaičių, savo vieton palikdamas minkčiojantį raštininką, su kuriuomi ponas burmistras jokiu budu negalėjo susikalbėti. Taigi nusitvėręs už galvos, ant kurios nupuolė jam tas bereikalingas priedas, ponas burmistras atėmęs nuo sargo "rozpiskas" ir atidavęs jam atsakančią "kvitanciją", liepė abiejoms moterims išsinešdinti iš raštinės, nes prisikimšimas joje buvo neapsakomas. Padarė tą tuo ramiau, nes suvargus mergina ir toji moteris su raišu vaiku ant rankų, žadino greičiau pasigailėjimą, negu žiaurumą.

Onutė, kuri artinantis prie miesto, pradėjo drebėti po įtekme kokios tai nežinomos, karštligiškai jos akis deginančios, baimės, dabar nusiramino, o greičiau iš naujo pateko į tą kurtų, buką abejotiškumą, kurs nuo anos vakaro pas Pajenčakienę buvo jos vėlės paprastu padėjimu. Išgirdus, kad turi eiti, tik kartą atsiduso, tartum su didelio palengvinimo jausmu, o paskui užsisuko palengviau, sunkiu judėjimu, net negirdėdama aiškaus koliojimo, kurį jau sargas iš savo darbštumo joms ant kelio pridėjo.

— Ir kur dabar, Onute, eisi? — užklausė Mikolienė merginos, kuomet atsidurė už raštinės slenksčio.

— Lyg aš žinau? — paniurnėjo Onutė. — Teip, ot sau eisiu....Darbo, vistiek, negausiu....

— Tai jau kartu laikykimės — kalbėjo Mikolienė į merginą. Blogiausia, kad apsistot neturime kur. Jau mano ir rankos nutirpo.

— Na, tai duokite man, aš nešiu.

Norėjo vaiką paimt, bet pati atbula vos neparvirto.

— Negaliu — atsakė, — teip mane ta liga suėdė, kad net baimė. O, dėl Dievo!....

Nusitvėrė už sienos ir teip stovėjo valandėlę, tartum apalpus.

— Paėėkiva truputį — atsiliepė Mikolienė. — Vaiką pasodysiu, Onutė jį padabos, o aš čia nubėgsiu pas vieną.... Gal ką dasižinosiu.

Paėėjo. Vaikas su įsprausta į ranką bulka pasiliko po Onutės globa. Nežinia dėlko, vienok bulkos nevalgė, tik cypė ir dairėsi į šalis. Praėjo viena valanda, praėjo dvi, pagalios Mikolienė sugrįžo.

— Kur tau! — sušuko jau ištolo. Kaip tik dasižino, kad su vaiku, tai nė kalbėt nenori.

Apsiblausė ir ant žemės atsisėdo, rankomis galvą parėmus. Vaiką ant rankų nepaėmė ir, iš šalies į jį žiurėdama, sunkiai dusavo.

Artinosi vakaras. Vaikas vis verkė ir tiesė prie motinos savo ilgas, plonas rankutes.

— O ką? —tarė pagalios moteriškė, imdama jį ant kelių. —Reikės, turbut, šiądien čia pernakvot.

Onutė nieko neatsakė. Sėdėjo išsitiesus, primerkus akis, su palenkta atgal galva ir į tvorą atsirėmus pečiais. Patamsėj jos veidas atrodė baisiai išbalusiu.

— Kat tik iki rytui! — šnabždėjo pusbalsiai Mikolienė, tartum priduodama sau drąsos, apdengdama įsisegusį jai į kaklą vaiką, kurio didelė galva nukrito be galės. — Kad tik iki rytojui!....

Bet, praėjo rytojus, perėjo ir užporyt, o moteriškė negalėjo darbo surast.

— Su vaiku? Kas per darbas su vaiku? Dar su tokiu! — Ištikrųjų!

Kasgi norės imti bobą su vaiku, dargi "su tokiu", kad buvo daugybė jaunesnių, liuosesnių rankų, kurios už menką užmokestį galėjo kast, grėbt, sodyt, ir viską, kas ką norėjo. Ar tai mažai buvo čionai "ištremtų", o ir daugiaus dar atvarydavo.

Tuomtarpu Onutė parsisamdė prie audeklų baltinimo, vien tik už maistą, bet ir tas gerai.... Sunkesnio darbo dar negalėjo atlikti, o ir šitas jai nekaip sekėsi. Menkiausias vaikelis galėjo aplenkti darbe tą sumenkėjusią merginą, ant kurios savininkas laikas į laiką barėsi ir vis gązdino pavarysiąs. Nepavarė vienok iš gailesties, gailėdamasis jos skurdo ir dar leido pas jį miegoti tvartukyj, į kurį teipogi ir Mikolienė su savo Januku atsikraustė. Ką ji veikė dieną, kuom maitinosi, ar badavo, ar elgėtavo — nežinia. Bet per tąs kelias dienas ji pajuodavo ir baisiai susibaigė, o jau nenorintis paleisti jos kaklą vaikas, naktimis dar garsiau rėkė. Gal buvo alkanas, gal jam buvo šalta tame drėgname tvartukyje. Motina jau neturėjo nė škepetos, nė žiursto, kuriais jį iš pradžių apdengdavo.

Teip praslinko visa sąvaitė, o Mikolienė negalėjo darbo gauti.

— Kad nors vaiką atgal pas tėvą nunešus?.... — tarė netvirtu balsu į jau gulinčią Onutę. Tik kad nekaip man iš čia bėgti. Sugaus dar.... O ir ten.... Dieve susimylėk! Juk tas girtuoklis jį visai užbaniutys!.... Kad dar butų kaip kiti.... pas žmones, kaip ir tuos vyresniuosius atiduočiau.... Bet tokį....

Neužbaigė ir garsiai atsiduso. Paskui pradėjo glostyt garsiai rėkiantį Joniką, tartum norėdama atlyginti jam tą pasakymą.

— Oi, vargše, tu mano nabagėli — ji kalbėjo. — Geresnė tau butų mirtis, negu toks gyvenimas....

Nutilo ir, linguodama galvą, užsimąstė.

Vėl praslinko keliatas dienų. Vieną naktį prisikėlė Onutę.

— O dėl Dievo, Onute! — tarė — teip man vis kužda kas ir kužda į ausį, kad mano Jonutį pribaigt....

— O!.... Ką gi Mikolienė šneka! — atsakė mergina. — Ar tai Mikolienė jam ne motina, kad tokius dalykus gali kalbėti! Lai Mikolienė šventu kryžium persižegnoja ir miega. Tai tik velnias nuo žmogaus progos jieškoj....

Moteriškė persižegnojo, vienok neužmigo, ir sunkiai stenėdama, vartėsi ant kietos žemelės. Jonukas per miegus verkė, tartum smaugiamas.

Ir vėl praslinko kelatas dienų, iš kurių kiekviena tai motinai ir tam vaikui buvo nauja kančia ir nauju skurdu. Moteriškė vos kojas paskui savę vilko, o jos vaikas visas sutino.

— Onute — sako kartą Mikolienė iš vakaro, — paguldyk vaiką tu iš savo šono, nes man naktimis nelabasis miego neduoda, vien šnabžda, kad jį nusmaugt ir nusmaugt.... Kas jo per gyvenimas toksai, arba ir mano su juomi? Nė aš darbo, nė aš valgio šaukštą gaunu....

— Vardan Dievo ir Sunaus! — tarė Onutė. — Lai Mikblienė paduoda man vaiką, o pati rytoj pas kunigą eina, išsipažįsta, tai nelabasis atstos.

Bet nakčia Mikolienė iš miegų staiga pašoko, ir ant žemės atsisėdo.

— Jėzus, Marija, Juozupai šventas, gelbėkite mane!.... — kurčiai sudejavo. — Jėzus, Marija, Juozupai!....

Ant rytojaus, nuėjus į darbą merginai, Mikolienė atsikėlė, savo Jonuką nuprausė, sušukavo plaukučius ant jo sunkios, į abi pusi svyruojančios galvutės, aprengė jį, peržegnojo ir, suradus kur duonos plutukę, padavė jam į rankas.

Darė tą kaip ir skubydama, be žodžių, tartum atlikdama butiną ir labai greitą darbą, o kuomet vaikas pradėjo duonutę graužt, ji parpuolė kryžium ant drėgnos žemės ir mušė į ją kakta. Kurtus dejavimas vietoj poterių ėjo iš jos krutinės, o užlaužtos ir ištiestos virš galvos rankos kilo augštyn ir sunkiai krito žemyn, tartum didžiame, mirtiname susirėmime....

Jonuks, tuomlaik, sugraužė plutą ir pradėjo cypti. Tuomet moteriškė pakilo, sudavė tris kartus sau į krutinę, tardama — "Dieve, susimylėk ant manęs nusidėjėlės...." Paskui persižegnojo, paėmė vaiką ant rankų ir išėjo į laukus.

Tą pačią dieną visas miestelis tapo pergązdintas žinia, kad viena iš ištremtųjų durpinyčioje paskandino savo vaiką. Įstatymai vienok džiaugėsi, kad žudykė jau pirma buvo nutėmyta, kaipo nepasitaisanti, suimta ant vietos nusidėjimo ir rengėsi ją išsiųsti į vyriausiąjį kalėjimą.

Kuomet po Mikolienės suėmimui ponas Maikeris, "Mielaširdingiausios Širdies Jėzaus" brolystės vyresnysis, o dabartinis Onutės duondavis, dasižinojo, kad mergina gulėjo su užmušėja jo tvartukyj, pasijuto tuomi negirdėtai užgautu ir, akiesmirksnyj, išvarė Onutę, stačiai nuo valgio, prie kurio per pietus alkana sėdosi ir jau ne spėjo šaukštą suvilgyt. Vienok tas išvarymas neprivertė Onutę jieškoti kitą užsiėmimą, nes vos spėjo išeiti už vartų, susitiko su jos jieškančiu žemsargiu.

Reikalavo ją į policiją.

Teisingai protavo, kadangi miegojo kartu su Mikoliene, tai butinai turi žinoti ką ir apie vaiko nuskandinimą. Po teisybei nelaimingo Jonuko motina pati prie visko prisipažino, šaukdama susimylėjimo ir galvą į sieną daužydama. Vienok čionai galėjo buti kokios nors aplinkybės, o aplinkybės, kaip žinoma perkeičia viską. Onutė ėjo greitai, žiurėdama priešais save sudrumstu, tartum bejausliu žvilgėsiu. Tarpais jai atrodė, kad ji eina per vandenį, tai vėl, kad turi medines kojas, arba kad dabar naktis, tai vėl ji gailėjosi, kad nespėjo pavalgyti. Ot, sukosi jai galvoj, kaip paprastai.

Tuom tarpu vargšasJonelis ant kranto durpinės, išpūstas, pamėlynavęs, išdurpytoj, saulės jau išdžiovintoj šlebutėj, ir su išgąsčiu stiklinėse, išsivertusiose, mirties neužmerktose akyse. Pas jo plonas rankas ir kojas painiojosi vandens žolės, ant kurių dar kur nekur blizgėjo aiškųs vandens lašai. Virš jo didelės galvos sukinėjosi musės, o laukinis ožiukas čirpė jam į pačią ausį savo vienodą, migdančią giesmę.

Tą dieną sugrėbta buvo daug gyvulių ir žąsų iš avižų, nes piemenukai, palikę savo bandas be priežiuros, bėgo pažiurėti mažo lavono. Vyresnių žiurėtojų teipgi nestokavo. Kelios moters atsiminė, kad jau matę tą vaiką, nes su juomi motina vaikščiojo darbo jieškodama.

— Kas ten gali duoti tokiai motinai darbą?.... — kalbėjo viena.

— Žinoma.... — atkartojo antra ir truktelėjo pečiais.

— Koks raišas vaikas, o toks naravistas, kad nenorėjo nuo bobos atsitraukt.

(Toliaus bus).

(Tąsa nuo ketvirto pusl.)

laikraščiuose, dabar jie pasirodo ir kitokiuose; tas duoda viltį, kad amerikonai dar gali pabusti iš savo snaudulio ir pataisyti tą blogybę, kuri juos veda į pražutį.

X.

SELPKIME TALENTUS!

Straipsnis, "Naujos Žvaigždės", imtas iš Vilniaus "Vilties", tilpęs No. 7 "Lietuvos", su paaiškinimu p. Šerno, apie likimą p. Balčauskaitės, neturėtų likti be pritarimo lietuviškos draugijos ypatingai inteligentijos.

Straipsnis, tilpęs lenkiškoje kalboje leidžiamame laikraštije "Litwa", Vilniuje, teip pat labai prielankiai atsišaukia apie gabumus musų tautietės p. Balčauskaitės.

Kad daina pakelia tautą kulturiškai ir dvasiškai, niekas to neužgins.

Kokias dideles atmainas su dainoms padarė p. M. Petrauskas, tik per porą metų pasidarbavęs lietuvių-amerikiečių tarpe! Šiądien mes matome sutvertas ir vis plačiau besitveriančias dainorių draugijas ir ratelius.

Teko matyti viešuose vakaruose ir teatrališkuose perstatymuose, jeigu programas dėl kokios nors priežasties nenusisekė, publika budavo neužganėdinta ir tt., bet kaip tik pasirodo ant scenos dainoriai, ant kiekvieno veido matyt ramumas. Sudainavus keletą musų dainelių, visi tampa linksmais ir užmiršta nesmagius įspudžius padarytus kitų.

Daina visus sujudina, patraukia kruvon, prie dainos užmirštame skirtumą musų pažiurų. Dainoje nėra partijų nei partijėlių, taigi daina vienija, vienybėje gi yra galybė!

Ne vienas gal pasakys, kad musų tauta negali užlaikyti ir tų dainorių, kuriuos jau turime. Tas tiesa. Musų dainiai turi mintį erškėčiais apaugusius takus, bet kuomet jų bus daugiau, tuomet ir musų draugija prie jų pripras, juos pamylės, prisiriš ir paskui negalės be jų gyventi. Drauge su auklėsime netik dainorius, bet ir publiką tų dainų reikalaujančią.

Nejaugi mes, amerikiečiai-lietuviai, negalėtume pastumėti priešakin musų dailę, prisidėdami keliais doliariais pagelbint gabiai ir, matomai, vertai parėmimo tautietei p. Balčauskaitei. Kuomet p. B. atsižymės savo gabumais ir pakels lietuvių vardą plačiame sviete, turėsime susiraminimą, kad ir mes prisidėjome nors mažoms aukoms prie ištobulinimo musų dainos.

Šitas darbas yra daug prakilnesnis negu šelpimas elgėtų; šnekant Christaus žodžiais: "Elgėtas mes visuomet savo tarpe turėsime", bet talentų nedaug, taigi, jeigu jie atsiranda, skubinkime suteikti jiems pagelbą, kol dar ne per vėlu. Mes jau ne kartą matėme, kad skurdas ir badas nuvarė jau ne vieną musų talentą į kapus.

Sušelpimui p. B. aukauju $5, pasiųsdamas į "Lietuvos" redakciją. Dr. A. K. Rutkauskas, teip pat aukauja $5. (Pinigai gauti. Red.). *V. V. Rutkauskas.*

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai.

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kom. nariui ir redaktoriui.

J. LAUKIS,
601 Brick st., Valparaiso, Ind.

Kalbasi apie draugijos reikalus Vasario 10 dieną atvyko Valparaisan (Ind.) Centralinis T. M. D. Pirmininkas. Esant Valparaise Centro sekretoriui p. V. A. Greičiui ir literatiškojo komiteto nariui-redaktoriui, p. J. Laukiui, pasidarė, anot šiądieninės mados išsitarimo, — maža konferencija.

Apkalbėta daug T. M .D. reikalų kaip dabartinių, teip ir tų, kurie ją dar laukia ir paduota nemažai sumanymų, kurie galėtų prisidėti prie dar didesnio draugijos ištobulinimo ir padidinimo. Daugiausiai kalbėta apie sutvarkymą Centro sekretoriaus darbo, kuris pasididinus draugijai, auga diena nuo dienos ir šiądien jau sunku vienam apsidirbti laiku, ypatingai turint pašalinį darbą. Tos priežasties dėlei Centro sekretorius atsiprašinėjęs, jog užvilkęs pusmetinę draugijos atskaitą, kuri turėjo pasirodyti tuojau po Nauju metų.

Nors į žemę, girdi, lysk! Čia pabaiga bertainio, egzaminai, o čia vėl atskaita apie 3000 narių, kuopų čarteriai ir aplikacijos, pakvitavonės ir įrašymas naujų narių, nekalbant jau apie bėgančią korespondenciją, — nors sėsk ir verk! Turėjau, girdi, susivėlint. Bandyta surasti budai, kurie galėtų palengvinti daugybę darbo, kokį turi Centro sekretorius, nors to darbo, kaip matyt, ir kitiems Cent. V. nariams netruksta. Kalbėtasi teipgi apie projektą T. M. D. įstatų, kuriuos įstatų komisija jau persiuntė literatiškamjam komitetui ir Centro valdybai; kada literatiškasai komitetas ir Centro Valdyba padarys savo patėmijimus ant rengiamų įstatų, tada jie bus galutinai patvirtinti šitų visų trijų įstaigų (komisijos, lit. komiteto ir Centro valdybos) ir eis per organą, o busiantis trečiasai T. M. M. seimas (šiuosmet bus Chicagoj) galutinai juos užtvirtins. Nors antrasai T. M.D. seimas davė galę šioms trims įstaigoms susižinojus, išleisti draugijos įstatus nelaukiant III-čiojo seimo, vienok susitarta geriaus palaukti seimo, jeigu jau teip toli tas viskas nusitraukė.

Kiek teko patirti, komisija sustatė projektą įstatų gana geroj formoj, bet buk literatiškasai komitetas ir Centro valdyba gal dar galės padaryti šokius-tokius patėmyjimus iš savo pusės. Padaryta greituoju paviršutinę apyskaitą T. M. D. narių. Pasirodė, buk draugijoj yra apie 3200 narių. Beskaitant užtėmyta, jog nekuriosė kuopose nevisi seni nariai užsimokėję už 1908 metus; apie šitą žadėta pranešti per organą. Kiek patirta iš praktikos, tai tas atsitinka todėl, jog narys pamiršta, kada jam išpuola mokėti ir jeigu negauna paraginimo iš kuopos, tai tas teip ir lieka.

Nesibijokit, nepuls draugija! Tokiais žodžiais atsakė Centro valdybos nariai tiems, kurie, rupestingai žiurėdami į T. M. D. ateitį, bijosi, kad po Kudirkos raštų draugija vėl kai muktų žemyn, nėsa, girdi, daugumas paėmęs tuos raštus, pamęs draugiją, o dabar prisirašė tik todėl, kad pigiai gauti 7 knygas. "Ana, net ir "Vienybėj Lietuvninkų", koks ten P. Gulbinas teip rašė, o kadangi tai įžengiamasis buvo straipsnis, tai matyt ir "V. Liet." redakcija su tuom sutinka, nes įžengiamiejie straipsniai visados išreiškia redakcijos nuomonę"... Teip užkalbino nėkurie valparaisiečiai Centro Valdybos narius. Bet matyt Centro valdybos nariai visai kitaip mano, nes jų tik nusišypsota, tą išgirdus. Vienas iš jų išsitaręs: "Nesibijokit, nepuls draugija! Mes nežinom, ar "V. Liet." redakcija visados sutinka su turiniu savo įžengiamųjų straipsnių (nors teip turėtų buti), bet žinome gerai tą, ir jųs žinote, kad sunkiaus ligonį išgydyt, negu sveiką sveiku palaikyt, jeigu mes, T. M. D. nariai, mokėjome ją pakelti ant kojų, tai kodėl mes nemokėtume jos užlaikyti toliaus: "daugumą pritraukė prie T. M. D. Kudirkos raštai, bet netodėl, kad jie yra *Kudirkos* raštai, bet todėl, kad yra *geri* raštai. Duokit žmonėms *gerus raštus*, o nereiks bijotis, kad T. M. D. turėtų pulti. Kas panašias "baikas" garsina, tas netoliaus mato, kaip apuokas dienos laiku. T. M. D. šiądien, ačiu dievams, teip išaugo, kad ir be aukų gali išleisti teip gerus raštus, kad juos žmonės skaitys".

Matomai jau iškalno pradedama rupintis apie sekančią laidą po Kudirkos raštų. Nors nieko apie tai tikro dar nežinoma, tai vienok, matyt, jog lit. komitetas ir Centro valdyba jau sau galvą tuom iš anksto suka: girdėjome, jog Centro pirmininkas pasakojo kitiems nariams apie kokį tai projektą p. Gabrio, kuris kaip žinoma yra nariu litertiškojo komiteto ir rengėjų Kudirkos raštų spaudon. Šis paskutinis buk rašęs Centro pirmininkui, kad "T. M. D. laukia puiki ateitis, ir męs pasistengsim išrasti tokius plianus, kad nariai T. M. D. vėl kaip grybai po lietaus augs, o nesimažins, kaip nekurie to tikisi",... *Solgis.*

KUOPŲ RAŠTININKŲ ATYDAI.

Neseniai teko patėmyti, peržiurinėjant Centro sekretoriaus knygas, kad tulose kuopose yra tokių narių, kurie yra užsimokėję už 1908 m., bet yra nemokėję iki šiam laikui už 1909 metus. Jeigu toki nariai neužsimokės savo mokesties už 1909 m., tai suprantama, jie negalės gauti Kudirkos raštų. Tuom kartu žinoma, jog iš senų narių tokių, kurie nenorėtų gaut Kudirkos raštų, visai nėra: tankiausiai nariai pamiršę, kada jiems laikas užsimokėti, o kuopos viršininkai to jiems neprimena. Iš tokio dalykų stovio paskui, parėjus Kudirkos raštams, galėtų išeiti tik nesmagumai, todėl kuopų raštininkai turėtų peržiurėti surašą 1908 m. ir kas senų narių nėra užmokėjęs už 1909 m., tai tokiems mandagiai per laiškelį apie tai priminti. Nekurios kuopos labai praktiškai daro, imdamos nuo narių po 10c. kuopos reikalams — tada nereik sekretoriui savais mokėti už visokius reikalingus prie kuopos mažmožius.

Užtėmyta, kad yra net viena visa tokia kuopa, užsilikusi su mokestimi už 1909 m. (kuopa iš apie 7, rodos, narių).

Lai kuopų raštininkai perekzaminuoja gerai visas savo knygas ir, kur yra reikalas, lai teikiasi išsiųsdinėti užsilikusiems nariams paraginimus. *B. K. Balevičius.*

KUDIRKOS RAŠTŲ SPAUDA.

Andai nuo T. M. D. pirmininko aplaikiau peržiurėjimui Kudirkos raštų 3 tomus: IV. V. ir VI. Manydamas, kad nariams yra žinotina savo draugijos darbo pasekmės, čia pduodu tų raštų išvyzdį.

Ketvirtas tomas turi 224 puslapius ir telpa jame dvi dramos: Mindaugis ir Keistutis. Penktas turi 160 puslapių ir telpa jame apysaka: Žemės dukės. Šeštas tonas turi 400 puslapių ir telpa jame dvi lošiamos dramos: Orleano mergelė ir Vilius Tell ir viena skaitoma — Kainas. Spaudos darbas atliktas gerai ir gražiai; spauda aiški, su paveikslėliais tekste, paveikslėliai nerodo pigumo, popiera balta, stora, druta. Abelnai galima pasakyti, kad spaudos darbas nepigus ir šitas knygų pluoštas bus tikru papuošalu lietuviškuose namuose. *J. Laukis.*

24 kuopai, Shenandoah, Pa. Jusų reikalavimus gražinu; jie yra ir ne vietoje, kadangi visuotino balsavimo teisės jųs turite ieškoti draugijoje, o ne pas jos pirmininką, ir, kaip galėjote patirti, tas reikalas likosi užbaigtas.

20 kuopai, Cleveland, O. Jusų nutarimai netilps dėlto, kad tas dalykas jau užbaigtas, o suspendnoti 25 kuopą už jos pritarimą komisijai butų pergreitas darbas. Kiekvienas gali suklysti ir to paskui gailėtis. *J. Laukis.*

IŠ VISUR.

|| Afrikos fanatikų dervišų vadovas "Pasiutęs Mullat" su savo dervišais įsiveržė į Mijertins sultanatą ir skerdžia žmonis, degina be pasigailėjimo miestus ir kaimus, atėmė nuo žmonių 14000 verbliudų. Sultanatas Mijertins yra po Italijos globa.

|| Prancuzijoj, uoste Brest, išlėkė į padanges gabenantis kerosiną laivas "Jenne d'Arc". Kapitonas ir vienas jurininkas sudegė, kiti gi įgulos žmonės arba sunkiai apdegė, arba tapo sužeisti.

|| Paryžiuj likosi suareštuotas aptiekorius Parat užtai, kad jis du metu savo pačią laikė ant rėtėžio prikaltą; ji, prirakinta budama, pagimdė vaiką. Jos vyras policijai pasakė, jog savo pačią myli, tik negali nuo nužiurėjimo pasiliuosuoti. Ypatiška mat jo meilė.

|| Prusuose nesiliauja minių susirėmimai su policija dėl seimo atstovų rinkimų reformos. 17 d. vasario mieste Frankfurte buvo ant gatvių kruvini minių susirėmimai, kurie traukėsi iki pusiaunakčio.

|| Jau ir Nicaraguos revoliucijonieriai kreipiasi prieš amerikoniškus avanturistus, kurie svetimam krašte sėja vien netvarką ir neramuną. Revoliucijonierių vadovas Estrada prisakė tuos negeistinus svečius iš apskričių revoliucijonierių rankose esančių išvyti.

|| Anglijos ministerija neįstengia su darbininkų ir airių atstovais susitaikyti, be jų gi pagelbos negali valdžią palaikyti. Gal atsieis Asquito ministerijai pasitraukti arba naujus rinkimus surengti.

|| Darbininkų demonstracijos dėl rando sumanytų reformų rinkimo Prusų seimo atstovų nesiliauja Prusuose: 16 d. vasario mieste Naujame Muenstere (Holsteino provincijoj) vėl buvo smarkus minių susirėmimai su policija. Policija, ne galėdama demonstrantų išvaikyti, pasikvietė pagelbon kariumenę. Kareiviai tuojaus ir puolė į pulką begiuklių žmonių su durtuvais. Daug policistų ir demonstrantų tapo sužeistų.

|| Vokietijoj socijalistai surengė degtinės boycotą ir iš degtinės rando surinkimai žymiai sumažėjo, sumažėjo ir jos leidimas: nuo spalių mėn. išdirbo jos Vokietijoj ant 6,380,000 galionų mažiau.

|| Amerikos valdžia pripažino Japonijai tiesą naudotiesi iš sumažintos muitų tarifos, įgabenant Amerikon savo išdirbinius.

|| Norvegijos pakrantėse paskendo daniškas garlaivys "Cambodja". 13 įgulos žmonių išgelbėjo, bet truksta dar 16; su tais nežinia, kas atsitiko.

|| 18 d.vasario ant salos Kretos siautė smarkus žemės drebėjimai, kurie išgriovė kaimą Varipetro.

|| Dėl rinkimų reformos keliuose Frankfurte ant Maino minių susirėmimuose su policija apie 300 ypatų tapo sužeistų, tame skaitliuje yra ir sunkiai, gal mirtinai sužeisti.

|| Egypto sostapilyj Kairo, vienas studentas paleido penkis revolverio šuvius į ministerių pirmininką Batros pašą. Visi šuviai pataikė, bet nuo pašovimo Batros paša ne mirs.

|| Buvęs Nicaraguos prezidentas Zelaya 20 d. vasario atkako į Išpanijos sostapilį Madridą.

|| 20 d. vasario, Prancuzijos ir Anglijos pakrantėse siautė smarkios vėtros, kurios paskandino tulą skaitlių mažesnių laivelių.

|| Maskolija, Anglija ir Japonija pakėlė protestą prieš uždraudimą išgabenti į Mandžiuriją maisto produktus iš Chinų.

|| Prancuzija pastatė Morokko sultanatui ultimatum (paskutinį reikalavimą), kad butų 12 milijonų doliarių užmokėta Prancuzijai karo išlaidų. Išpildymui reikalavimo paliko 18 val. laiko. Jeigu tas nebus išpildyta, Prancuzija žada užimti Morokko muitines.

|| Maskolijoj, mieste Caricine vienuose namuose rado išskerstą iš septynių galvų šeimyną darbininko Ščukos. Užmušėjų pasirodė vienas Ščukos vaikų.

|| Kijevo gubernijoj, iš dvaro nuo vyro pabėgo kunigaikštienė Trubeckienė. Terp kito ko, ji su savim paėmė milijono doliarių vertės deimantų. Ir be vyro ji, turbut, drauge su numylėtiniu bado nekęs.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

CHICAGOS LIETUVIAI ĮSREIKALAVO NUO SUVIENYTŲ VALSTIJŲ VALDŽIOS WASHINGTONE, D. C., KAD LIETUVIAI STATISTIKOJE BUTŲ UŽRAŠOMI LIETUVIAIS.

Nors per S. L. A. porą paskutinių seimų buvo užmanymai ir svarstymai reikalauti nuo Suvienytų Valstijų valdžios, darant dešimttinius Suvienų Valstijų Amerikos gyventojų suskaitymus, kad lietuviams butų atskira statistikos blankose rubrika ir kad jie, lietuviai, ne butų užrašinėjami maskoliais, vokiečiais ar lenkais, bet *lietuviais*, vienok kokios tų svarstymų ar nutarimų buvo pasekmės, nieko nežinia. Užtenka, jog jos neišdavė nei jokių vaisių, nes pasirodžius šios statistikos blankoms, lietuviams vietos ant blankų nebuvo palikta.

Chicagos lietuviai, užtėmyję, kad ant statistikos blankų jie yra vėl aplenkti, subruzdo reikalauti iš S.V. valdžios įvedimo lietuviams atskiros statistikoje rubrikos ir užrašinėjimo lietuvių lietuviais. 36 S. L. A. kuopos susirinkime, 6 d. vasario, 1910 m., New Liberty Hall, 3000 Union ave., Chicagoje, nutarė pasiųsti Suv. Valstų statistikos biurui protestą, su reikalavimais viršminėtame dalyke. Protestas tapo pasiųstas vardan 400 lietuvių. Ar tas protestas atnešė tinkamus vaisius reikia abejoti, nes tai yra mažesniu dalyku, daug mažesniu, negu S. L. A. seimų nutarimai. Bet prisidėjus prie to svarbesniems reikalavimams nuvykusių ypatiškai į Washingtoną keturių Chicagos lietuvių, rasi ir minėtas protestas kiek reiškė. Lietuviams, reikia manyti, daug prigelbėjo Amerikos mokslinių įstaigų reikalavimai kuopilniausios, visopusiškos statistikos. Juk Suvienytų Valstijų žmonių tirinėjimui yra nemažai svarbu žinoti, kiek čia yra visokių tautysčių žmonių, bei kiek kokia kalba yra kalbančių.

Vienok, jeigu ne Chicagos lietuvių delegacija, tai nei toks reikalavimas, nei protestai nebutų lietuviams atskirą rubriką išreikalavę.

Chicagos lietuvių, išvažiavusių Washingtonan delegacijoj yra sekanti tautiečiai:

1) Dzekonas kun. M. Kraučiunas, klebonas Šv. Jurgio parapijos;

2) Kun. Alex. Skripka, klebonas Šv. Kryžiaus parapijos;

3) Joseph J. Elijošius, Cook pavieto komisorius;

4) P. M. Mieldažis.

Pereito panedėlio (21 d. vasario) rytą gavome specijališku laišku iš Washingtono nuo Chicagos lietuvių delegacijos pirmininko sekantį pranešimą:

"Mieli ponai;

"Pranešu, linksmą naujieną jums ir visiems musų tautiečiams broliams lietuviams. Pasimačius vakar su kongreso pirmininku, Jo Mylista Juozu G. Cannon, kongresmonu Wilson iš Chicagos, teisėju Crumpacker, kongrese statistikos komiteto pirmininku ir ypatiškai kreipusis prie prezidento Willimo H. Taft ir jam liepiant statistikos biuro direktoriui, ponui Durant, mes likome kovos laimėtojais. Statistikos direktoriui paliepta lietuvius paskaityti lietuviais, bet ne rusais arba vokiečiais.

Su geriausiais linkėjimais nuo Jusų draugo. *Joseph J. Elias.*

Delegacijos pirmininko."

Taigi pasidėkavojant viršminėtiems Chicagos lietuviams, mes lietuviai išlaimėjome Suvienytose Valstijose lietuvių vardą, nes nuo dabar, darant S. Valst. valdžiai 10-metines šalies statistikas, mes busime užrašomi lietuviais, ne lenkais, rusais, vokiečiais ar kitokiais.

Ar lietuviai ant statistikos blankų turės atskirą rubriką, iš šio pranešimo sunku dar sužinoti, vienok užtenka jau to, kad lietuviai statistikoje bus užrašomi lietuviais.

Tat be didelio džiovinomo galvų, kaip padaryti Amerikos lietuvių sąskaitą, šiuo keliu dažinosime tikriausią Suvienytose Valstijose gyvenančių lietuvių skaičių.

Nėra abejonės, jog daug lietuvių gėdydamiesi, ar bijodami dar savo vardo, pasiduos save kitataučiais. Todėl reikalinga, kad ši žinia visur terp lietuvių prasiplatintų, kad jie nesibijotų pasiduoti lietuviais, kuomet statistikos darytojai eis visus užrašinėdami.

Devinta "Aušros" draugijos prelekcija, temoj Paleistuvybė, kurią skaitys J. Laukis, bus 27 d. vasario, 1910 m., Lithuanian Club svetainėje, 3149 So. Halsted st. Pradžia 3 val. po pietų. Įženga 10c. ypatai.

Ant Town of Lake, svetainėje University of Chicago Settlement, 4630 Gross ave., 27 d. vasario, 1910 m., bus skaityta "Aušros" draugijos prelekcija temoj Paleistuvybė. Skaitys J. Laukis. Pradžia 7 val. vakare. Įženga 10c. ypatai.

27 d. vasario, 1910 m., Lithuanian Club svetinėje, 3149 So. Halsted st., 10 val. ryto, atsibus "Aušros" draugijos susirinkimas. Apsvarstymui bus daug svarbių klausimų. *V. Miseika.*

27 d. vasario, 1910 m., pusė po trijų, vakare, ant 14 place ir Union st. Henry Booth House bus skaityta prelekcija. Skaitys Dr. A. Graičunas, ant temos "Alkoholis", arba svaiginanti gėralai,

Trečia iš eilės atsibus 13 d. kovo, 1910 m., 4 val. po pietų. Apveizdos Dievo bažnytinėje svetainėje ant kertės 18 ir Union st. Skaitys Dr. A. Zimontas. Tema Patologija ir hygiena burnos.

Ketvirta 20 d. kovo, 1910 m., pusė po trijų. Paskutinės dvi bus:

Penkta 10 d. balandžio, 1910 m., "Skausmai žmonijos"; trauksis du kartu. Bus Henry Booth House svetainėj, ant kertės Union st. ir 14 place.

Atsilankykite į paminėtas vietas, paskirtose dienose. Paskaitas rengia 129 kuopa S. L. A. Įžanga 10c. ypatai. Užkviečia,

Komitetas.

NAUJI RAŠTAI.

Algemeine Litauische Runschau. Mėnesinis laikraštis vokiškoj kalboj apie lietuvių gyvenimą, išleidžiamas J. Vanagačio, Tilžėj N. 1.

Šitam numeryj telpa straipsniai: Mieriai laikraščio; straipsniai apie lietuvių padėjimą; dabartinis padėjimas lietuvių Prusuose. Balsai iš Didžiosios Lietuvos. Lietuvių literatura. Šitam straipsnyj iš tikro nėra peržvalgos lietuvių rašliavos, bet vien surašas lietuviškų, dabar išeinančių laikraščių.

Vincas Krevė. Gilšė, Dzukų legenda. Bobutės vargai. Vilnius, 1909 m., 42 pusl.

"Birutė". Laikraštis leidžiamas Lietuvos naudai, No. 4. Išleidimas Vanagaičio, Tilžėj. Šitam numeryj telpa:

Apžvalga 1909 m. Atskaita Birutės draugijos. Musų užtarėjams. Ar dabartinės mokyklos atsakančios? Stengkimės pagerinti savo rašybą. Ką beveikia Ragainės ir Pilkalnio rinkimų draugijos? Mirties šešelis. Atsišaukimas į visus lietuvius. Birutės žiemine šventė Tilžėj. Recenzija Lietuviškų Kalendrų 1910 metui.

Tris pasakos apie žydus. Surinktos per T. P. K., Shenandoah, Pa. Išleista Križenausko. 24 pusl.

Knygutė menkos vertės. Ir lietuviška kalba ir rašyba ne kam tikusios.

Lazdynų Pelėda, Klaida. Apysaka. Vilnius, 1909 m. "Vilties" išleidimas 520 pusl.

Apysaka originališka. Parašyta neblogai, todėl verta perskaitymo.

Redakcijos atsakymai.

Korespondentui iš Roslyno, Wash. Su ieškojimu pabėgusios keno nors pačios nuo vyro reikia kreiptiesi ne į laikraštį, bet į policiją.

Nepraustaburniui. Ypatų aprašymai laikraščiui netinka. Tokiems dalykams skaityti laiko gaila, o dar labiau tokių rašinių rašymui pašvęsto. Lauro ir Adomo pasikalbėjimai laikraščiui netinka. Ar Tamsta negalėtum paprastai, bėgančius atsitikimus aprašinėti, tąsyk gal ir galima but patalpinti. Šitas gurban nuėjo.

Vytautui iš St. Charles. Tai privatiški reikalai, kokiais laikraščiai neužsiima. Ant galo juos Tamsta aprašai, paslėpęs savo pravardę, o už aprašymą mums reiktų atsakyti.

APGARSINIMAI.

NAUJOS TEORIJOS.

Mokslas, savo nuolatiniame progrese, suranda vis naujas teorijas apie paėjimą ligų arba jų priežastis ir sulyg tų teorijų proponuojama naujos gydymo metodos. Senieji gydytojai buvo tos nuomonės, kad kunas yra sveiku ir drutu, kada skilvis yra sveiku. Mes ėsame teip pat tokios nuomonės. Pamėginkime užlaikyti savo skilvį gerame padėjime ir, pajautę kokią nors netvarką joje darbavimosi, naudokime Trinerio American Elixir Kartųjį Vyną. Jis išvalys pilvą, išgydys kiekvieną žaizdelę jame, padidįs veiklumą ir sustiprįs to organo raumenis. Maistas bus visuomet pageidaujamas ir pilnai pervirintas. Šitas vaistas gali but naudojamas pilvo, vidurių ir nervų ligose. Gaunamas vaistinyčiose. Joe. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugyščių reikalai.

Lietuvių Ratelio Skaitykla

3149 So. Halsted St.

Buva atdara:
Utarninkais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Ketvergais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Subatomis nuo 7 iki 10 val. vakare.
Nedėliomis nuo 3 iki 6 po pietų.

Skaitytojos Užveizda.

CHICAGOS IR APLINKINIŲ MIESTELIŲ DRAUGYŠČIŲ ATYDAI!

Pranešame visoms Draugystėms, Kliubams ir Dramatiškiems Ratelliams, jog Lietuvių Jaunimo Ratelis statys ant scenos "Živilę", 3-čią d. balandžio, šių metų, West Side Auditorijume. Taigi meldžiame nerengti viršminėtoje dienoje jokių vakarų, kad neužkenkti musų darbui.

Lietuvių Jaunimo Ratelis.

TEATRAS! TEATRAS!

Dramatiškas Ratelis L. S. S. Chicagoj stato ant scenos 5 veiksmėse tragediją

"Pilėnų Kunigaikštis"

Nedėlioj, 27 d. vasario (Febr.) 1910 m., Hull House svetainėje, kertėj Polk ir Halsted gatvių. Įėjimas iš Polk gatv. Pradžia 7:30 val. vakare. Tikietų kainos 75c., 50c., 35c., ir 25c.

Pranešame gerbiamai visuomenei, jog tragedija *"Pilėnų Kunigaikštis"*, yra tai geriausias lietuvių istoriškas perstatymas, todėl Dramatiškas Ratelis, kad jį atlikti atsakančiai, parupino tam tikras scenerijas. Kas norite pamatyti musų prosenių gyvenimą ir kovą su savo laisvės griovėjais *kryžeiviais*, kviečiame atsilankyti, o nesigailėsite praleisto laiko ir kelių centų. Su pagarba.

Dram. Rat. Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau Onos Širočiutės; paeina iš Suvalkų gub., Sėlnų pav., Bersninkų par., iš Akmenės. Girdėjau gyvena kur apie Pittsburgą, Pa. Turiu pas ją labai svarbų reikalą. Ji pati ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Mr. Širotis
P. O. Box 233, Philadelphia, Pa.

Pajieškau Uršulės Terleckaitės; Kauno gub., Raseinių pav., iš Pabutkalnės sodos; 5 metai Amerikoj; pirmiaus gyveno Baltimore, Md., o dabar nežinia kur dingo. Meldžiu atsišaukti adresu:

Ant. Terlickis
4545 Hermitage ave., Chicago, Ill.

Pajieškau Zopijos Ivinskienės, po tėvais Gotautaitė, kuri apie 5 mėnuo prasišalino nuo savo vyro. Ji yra vidutinio ugio, geltonais plaukais, kalba lietuviškai, angliškai ir lenkiškai; turi 3 mėnesių sunų. Ji išvažiavo su kitu vyru Antanu Černiausku; jis yra vidutinio ugio, juodplaukis, apie 35 metų senumo, grajyna ant klarnetos, kalba tik lietuviškai ir lenkiškai. Jeigu kas apie juodu žinotųmet, meldžiu man pranešti, už ką busiu labai dėkingas.

Leonas Ivinskis
4300 So. Wood st., Chicago, Ill.

Aš Vincas Šulcius pajieškau savo pusbrolio Jono Dielinikaičio; pirmiaus gyveno Braddock, Pa., o dabar nežinau kur jis yra. Meldžiu atsišaukti šiuo antrašu:

V. Sulcius
436 James St., St. Paul, Minn.

Aš Zigmas Stelmokas pajieškau savo brolio Juozo Stelmoko, kaimo Bečonių, Vilniaus gub. Jau esmiu Amerikoj septintas mėnesis, noriu su juo žinotis. Mano adresas:

Zigmas Stelmokas
11747 Union Ave., W. Pullman, Ill.

Pajieškau savo brolio dukters Lodvelės Barkaitės; paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Ilakių parap., Vizunčių sodos. Mano adresas:

Steponas Bartkus
620 W. 14 St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Antano Millerio; Kauno gub., Raseinių pav., Kviedainos parap., kaimo Gvaldžių. Pirmiaus gyveno Jungstown City, Ill. Meldžiu atsišaukti adresu:

Kaz. Miller
527 W. 16 St., Chicago, Ill.

Pajieškau Onos Jonikikės; paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Gaurės parap., Šauriškių sodos. Gyvena Chicago, Ill. Meldžiu atsišaukti adresu:

B. Jurgill
B. S. L. Co. N. 7, Soperton, Wis.

Pajieškau savo draugo Povylo Sadulos ir pusseserės Amilijos Mickevičiutės; abu Kauno gub., Kupiškio par., Draugas Suvalnių sodos, o pusseserė Rudikių sodos. Turiu svarbų reikalą. Meldžiu atsišaukti adresu:

Justinas Mickevičius
118 Ames St., Montello Sta., Brockton, Mass.

Pajieškau savo pažystamo Antano Zulubaičio, Kauno gub., Šiaulių pav., Baisogalos parap., iš Marinavos dvaro. Girdėjau gyveno Baltimorėj, o dabar nežinau kur. Meldžiu atsišaukti adresu:

Mr. A. Beržinski
Box 151, Duquesne, Pa.

Pajieškau savo pusbrolių Jono Stulginskio, Stanislovo Stulginskio, Vincento Stulginskio ir pusseserių Barboros ir Juzės Stulginskaičių. Kauno gub., Raseinių pav., Vyduklės par.; 7 metai Amerikoj; gyveno Chicago, Ill. Meldžiu atsišaukti kuogreičiausiai, nes turiu svarbius reikalus. Antrašas:

Juozapas Maleckis
242 E. Main St., St. Charles, Ill.

Pajieškau savo susiedo Karnaucko; Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Janavo gm., Gulbiniškių kaimo. Meldžiu, man duoti žinią, nes turiu labai svarbų reikalą pas jį. Adresas:

Jonas Matukaitis
408 S. Horsman St., Rockford, Ill.

Aš Elena Norbututė pajieškau savo dėdės Marcijonos Giercliutės. Paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Kražių par., Pakalniškių sodos. Apie 10 metų kaip Amerikoje, gyvena Chicago, Ill. Turiu svarbu reikalą, meldžiu atsišaukti adresu:

Miss Elena Norbututė
1854 S. 2nd St., Springfield, Ill.

Pajieškau savo draugų Pranę Baltrušaitį, Vincą Grigavičią Andrių Chekauską, J. Žemaitį ir J. Gruzinską. Meldžiu atsišaukti ant žemiaus paduoto adreso:

J. Puidokas
Box 181, Livingston, Ill.

Pajieškau draugo Stanislovo Šakinio; paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Kulių parap., Mižaikų kaimo. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Joe Vingalis
Box 127, Christopher, Ill.

Pajieškau savo trijų draugų: Jokubaičio, gyvenusio ant Canal St., Chicago, Ill., Stepono Bartkaus, gyvenusio ant 14 gatv., Chicago, Ill. ir Vinco Benevičio, gyvenusio Allegheny, Pa., ant Sheffeld St. Meldžiu jų arba kitų apie juos žinančių pranešti antrašu:

Wm. Masilionis
Box 408, Raymond, Wash.

Pajieškau Domininko Andrulaičio; pirm šešių metų gyveno Chicagoje. Nuo to laiko nieko nežinau apie jį. Jei kas apie jį žinote, ar jis pats, meldžiu duokite man žinią adresu:

Antanas Tolelkis
4345 Wood St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo dėdės Antano Mažolio; paeina iš Žizonų sodos, Vabalninkų par., Panevėžio pav., Kauno gub. Pirmiaus gyveno Pittsburge, Pa. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Jonas Medelinskas
629 W. 18 St., Chicago, Ill.

Pajieškau tikro brolio Izidoriaus Juškio; Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilkio vol., Pikelių sodos, 6 metai Amerikoj; paskiausiai gyveno Chicago, Ill., o dabar nežinia kur. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Juozapas Juškys
824 Bank St., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo draugų Jono ir Juozapo Bartošių; paeina iš Kauno gub. ir pav., Vilkijos par. ir kaimo. Pirmiaus gyveno Philadelphijoj, Pa. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Jurgis Kalatka
527 S. First St., Rockford, Ill.

Mano pusbrolis atvažiavo iš Lietuvos Amerikon 8 d. vasario, ir va žinodamas netoli Chicagos pasiliko nuo traukinio (treino) ant jo palikdamas savo valizas ir reikalingas popieras. Jeigu jo draugas nuvažiavęs į Chicagą ir neradęs nieko paėmė tas valizas ir nežino adreso, kur jas atiduoti, arba jeigu kas kitas tas valizas ir popieras galėjo rasti, meldžiu atsiųsti tais popieras, nes jos labai reikalingos, jos priguli Petrui Gulinui. Adresas:

Chas Mullin
Taylorville, Ill.

Pajieškau Bronislavo Agulio, Kauno gub., Panevėžio pav., 7 metai Amerikoje, atvažiavo į Pickoke, Pa.; gyveno 4 metus Chicagoj; 25 m. senumo, 5 pėdų ir 9 col. augščio; plaukai juosvai geltoni. Kas prisiųs jo adresą, tas gau $15.00.

Petras Varcunas
3252 So. Morgan st., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda Hotelis ir Salinnas, pulkiai įtaisyti, ant geros gatvės. Parsiduoda pigiai. Biznis geras. Dasižinokite pas:

Wm. Shugg
246 E. Broad st., Tamaqua, Pa.

Už $1.00 gausi 10 tuzinų graziausių popierų, 38 gatunkų su graziomis dainelėms ir pulkioms kvietkoms bei konvertais. Telpgi ir visokių knygų ir popierų katalioga siunčiu už 4c stempą. Reikalauju pardavėjų ir duodu gerą pelną.

M. Zukaitis
227 E. Main st. New Britain, Conn.

PARDAVIMUI NAMAS IR GROCERNĖ SU BUČERNE.

Galima pirkti vien biznį, be namo. Randasi lietuvių ir lenkų agyventoje apygardoje. Biznis nuo seniai išdirbtas ir geral eina. Pardavimo priežastis — savininkas išvažiuoja į Lietuvą. Atsišaukite adresu:

J. Jonikaitis
4330 So. Wood st., Chicago, Ill.

PARDAVIMUI ARBA ISRANDAVIMUI.

7 kambariai užpakalyje krautuvės kambario; vienų lubų plytinis namas, telpgi pardavimui arba išrandavimui. Parsiduoda dėl savininko ligos. Kreipkitės antrašu: 3612 Wallace st., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Biznieriai.

2 lubų murinis namas po No. 3214 So. Halsted st., liko pasamdytas amerikonui biznieriui. Jųs gi galite dar jį nupirkt už pigią kainą. Nėlaukite pakol kainos ant Halsted st. pakils teip augštai kaip pakilo ant State st., Milwaukee ave. ir kitų biznio gatvių. Pirkite pakol gausite pigiai.

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

LIETUVYS GENERALIŠKAS AGENTAS, kuris parduoda lotus miestuose: *Gary, Tollestown ir Naujoj Chicago, Ind.*, gražiausiose vietose, *ant lengvų išmokesčių.*

Platesnėms žinioms kreipkitės ypatiškai ar per laišką pas

JOHN LIPSKI & CO.
4544 S. Ashland Av., Chicago, Ill
Tel. Yards 1106.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA AMERIKOJE

3252 SOUTH HA STED STREET, Kampas 33čios, CHICAGO, ILL.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

ŠITA BANKA skolina žmonėms pinigus pirkimui namų ir lotų mieste Chicagos nuo mažiausios iki didžiausios sumos. Jeigu perki namą ar lotą, o neturi visų pinigų, ateik pas mus, o męs tau juos paskolinsime už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių.

ŠITA BANKA taipgi priima užčėdyjimui pinigus nuo mažiausios iki didžiausios sumos ir moka depozitoriams 3% metams.

ŠITA BANKA taipgi parsamdo žmonėms skryneles (Boxes) pasidėjimui pinigų už $3.00 metams. Šios skrynelės taip yra apsaugotos, kad prie jų nė ugnis nė vagis negali prilįsti.

ŠITA BANKA parduoda namus ir lotus lengvais išmokėjimais. Jei nori pirkti namą ar lotą mieste Chicago, ateik pas mus, o męs tau surasime tą ką norėsi ir ką jieškai.

ŠITA BANKA apsaugoja nuo ugnies namus, biznius ir naminius baldus turtingiausiose Apsaugojimo (Insurance) Kompanijose. Taigi apsaugoja ir gyvastį bei susižeidimą ("Life and Accident Insurance").

ŠITA BANKA iškolektuoja dalis ir skolas iš Europos ir kitų šalių pigiau ir greičiau kaip visos kitos bankos.

ŠITA BANKA parduoda Šifkortes visų linijų ir siunčia pinigus į Europą ir visas dalis svieto geriau, greičiau už visas kitas bankas.

KO TIK REIKALAUJATE, ateikite pas mus, o męs su noru išklausysime Jųsų reikalus ir jeigu bus galimą, męs juos geriau ir pigiau atliksime už visus kitus.

BANKOS VALANDOS.

Musų Banka yra atdara priėmimui, išmokėjimui ir siuntimui pinigų ir Šifkorčių kasdien nuo 8 valandos ryto iki 9 valandai vakaro, o nedėldieniais ir šventomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 9 valandai vakare.

Olszewskis pats Bankoje buva šiose valandose:

Šiokiomis dienomis:

Nuo 8 valandos ryto iki 6 valandai vakare

Nedėldieniais ir šventomis dienomis:

Nuo 11 valandos ryto iki 4 valandai po pietų.

Panedėliais:

Nuo 8 iki 9 valandos ryto iki 1 valandai po pietų ir

Nuo 8 iki 9 valandai vakare.

Norintieji su patim Olszewskiu asmeniškai (asabiškai) pasimatyti malonės kreiptis augščiau nurodytose valandose.

GYVENANTI tolymesniuose miestuose kreipkitės prie musų laiškais adresuodami.

A. OLSZEWSKI

3252 SOUTH HALSTED ST. CHICAGO, ILL

REIKALINGAS GERAS RAIDŽIŲ STATĖJAS (ZECERIS), TOKS KURS GALI VISOKIUS DARBUS (JOBS) STATYTI. LAI ATSISAUKIA Į A. B. ŽEMAIČIO SPAUSTUVĘ, PO NR. 4736 SO. WOOD ST. DARBAS ANT VISADOS.

REIKALAUJA RUBSIUVIŲ.

Reikalaujame kriaučių, dviejų jaunų vyrų, esančių kriaučiais iš Lietuvos, ne girtuoklių, kurie norėtų išmokti amerikoniško kostumerinio darbo. Vieno reikia mėgančio daugiaus dirbti ant mašinos, o kito prie prosinimo. Užmokestis pagal darbą ir besimokinant, o išmokus gera mokestis. Kreipkitės adresų:

Wm. Pareygis
245 — 5th st., Portland, Oregon.

Geras uždarbis! Kiekvienas gali lengvai kas sanvaitė uždirbti po 18 dol., pardavinėdamas musų žinomą gerumu europėjinį tabaką. Išbandymui tabaką siunčiame dykai. Parašyk dabar, dėdamas krasaženklį atsakymui, pas: Russian Tabacco Company, 132 Nassau st., Room 301, New York, N. Y.

Už 25 centus.

Juokingas pavėikslas, perstatantis Rusijos carą kiaulių kvarte. Tuzinas gražiausių rašymui laiškų popierų. Paveikslas visų Amerikos prezidentų nuo Jurgio Washingtono iki Tafto ir žodynėlis (vadovėlis) angliškos kalbos. Prisiųsk 2 sidabrinius dešimtukus ir už 5 cetus markių, o gausi minėtus daiktus.

Frank J. Davis, Dalton, N. Y.

Pardavimui Namas ir Lotas. Pigiai, jeigu tuojaus perkamas. Kreipkitėsi: 2226 W. 23 Pl., Chicago, Ill.

Reikalauju 5 gerų kriaučių prie moteriškų drabužių siuvimo. Teippat reikalauju vieną vyrą tikrai gerai suprantantį darbą prižiurėjimui darbo. Gera mokestis. Darbas nuolatos. Atsišaukite adresu:

J. A. Svitow
238 So. Wood St., Chicago, Ill.
Kampas Jackson Bulvd.

Skaitykite ir Tėmykite!

Persikėliau į naują locną namą ir užlaikau didelę krautuvę visokių knygų ir kitokių daiktų. Teipgi atspaudžiau ant pulkios popieros Naują Dainų Knygelę, po vardu "Dainų Vainikėlis". Joje telpa smagiausios, naujausios ir seniausios, juokingos, tautiškos ir revoliucijonieriškos dainos. Jos kaina 15c. Perkupčiai gaus ją už pusę kainos. Kreipkitėsi į musų spaustuvę asabiškai arba per laišką. Adresu:

George A. Pupausky & Co.
2342 So. Leavitt St., Chicago, Ill.

Naminė Mokykla.

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta).. $1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo.. 15c.
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo ..... 10c.
Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo (apdaryta) ..... 35c.

Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 62, New York, N. Y.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-STĖS CENTRO VALDYBOS ANTRASAI:

Pirmininkas: B. K. Balevičius, 913 — 32nd st., Chicago, Ill.

Vice-Pirmininkė: O. Ramanauckienė, 101 Oak st., Lawrence, Mass.

Raštininkas: V. A. Greičius, 28 Stiles Hall, Valparaiso, Ind.

Iždininkas: A. J. Povilaika, 804 Bank st., Waterbury, Conn.

Knyglus: J. Simanavičius, 331 Barnes st., Plymouth, Pa.

Literatiškasis Komitetas: J. Gabrys, 11, rue Sommerard, Paris, France. V. Jokubynas, 318 W. Broadway, So. Boston, Mass. J. Laukis, 501 Brick st., Valparaiso, Ind.

23 AKMENU.

Geležkelio Laikrodis.

Galvute užsukamas ir nusiatomas. Vyrų ar Moterių dydžio.

20 metų auksuotas, dviguboose uždaromo se lukštuose, ingrevruotas. Tikrai geras laiko rodyto ai geležkelio žmonėms, reikalaujantiems gero laikrodžio.

Gvarantuotas 20 metų. Siųsim į tą laikrodį visiems **C. O. D. už $5.75** ir expreso lėšas išegzaminavimui. Jei nebus toks, kaip sakom, **Nemokėkite nei centų. ATMINKIT,** kitur už mokėsite už tokį laikrodį **| 35 dol. Auksuotas retežėlis ir lekatas Dykai su kožnu laikrodžiu.**
EXCELSIOR WATCH CO. 900 Athenaeum Bldg. CHICAGO.

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keletą markių, musų No. 5 katalogą, didžiausią lietuviškoj kalboj, 64 dideli puslapiai. Jame telpa aprašymai suvirš 300 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo ko jos prasideda, kaip jas pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gydonles naudoti, kiek jos prekiuoja ir kur jas gauti. Paveikslai ir prekės yra: vyrų kvepiančių ir gydančių muilų, Perfumų, Elektro-gydančių aparatų, Roberinių iždirbimų, Monų, Palmų, Štukų, Drukuojamų Mašinėlių, Armonikų, Koncertinų, Britvų, Pavinčevonių ir šimtai kitokių kožnam reikalingų dalykų. Iškirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mum, o tuojaus gausi visai dykai katalogą. John L. Bagdžiunas, Props

JOHN'S SUPPLY HOUSE
2334-2336 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Vardas _____
Adresas _____
Miestas _____ State _____

JAU LAIKAS VISIEMS UŽSIRAŠYTI

"DAGIS"

ILIUSTRUOTAS, LITERATUROS, KRITIKOS, SATYROS IR JUOKŲ MĖNESINIS LAIKRAŠTIS.

Eina iš Chicagos, antri metai, 20 pusl. 7x10 formate knygos, su viršialiais. Prenumerata metams $1.00, pavienis num. 10c. "Dagyje" telpa įvairus lietuvių piešti paveikslėliai iš musų politiškojo lauko ir visoki linksmus pasiskaitymai. "Dagis" turi rastis kiekvieno lietuvio name, tai gyduolė nuo visokių "žemų" ir kitų ligų.

Siunčiant pinigus už prenumeratą arba raštus, visados reikia adresuoti šiteip:

"DAGIS" Publ. Co.,
812 - 33rd St., Chicago, Illinois.

Nori mokintis Barzdaskutyklos?

Tamista šį amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 savaičių. Kainuos tau tik $30. Mes duosime visą setą skutimo prietaisų. Šis amatas yra tinkamu perdėm visame svieto ir tamista turėsi tada save ypatišką verteivystę busi savo darbdaviu. Rašyk pas:

NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Pavasaris.

Pavasaris yra atsakančiausiu laiku pirkimui namų. Žiemos laike mažai kas perka namus, nes ir išeiti šalta, ir sunku viską gerai apžiurėti. Dėlei tos tai priežasties žiemos laike paprastai prisirenka daugiausia gerų namų pardavimui, kuriuos galime pirkti tankiai ant lengvų, kiekvienam prieinamų, išlygų. Tokiu budu ir mes turime dabar kelis namus tikrai gerus, kuriuos parduosime už neapsakytai pigias kainas, už labai mažą įmokestį iš kalno. Todėl, kas mano pirkti sau namą, tegul pasikubina ateiti į musų ofisą ir pasinaudoti iš geriausios, tankiai vienatinios progos, įgijimo gero namo pigiai.

Šiai sanvaitei mes paskiriame pardavimui kelis namus, atgabenančius nuo 8 iki 16 procentų gryno pelno. Jeigu turi sutaupintų kelis šimtus dolerių, tai nelaikyk juos bankoje už 3%, kadangi gali gauti nuo 8 iki 16% už tuos pačius pinigus ir but pats sau bankierium.

Štai keli namai, kuriuos norime parduoti šią sanvaitę:

4) 2 lubų murinis namas, 4 pagyvenimai po 4 kambarius. Lotas 30½x147 pėdas. Kampinis. Randos neša $480 į metus. Visi iškaščiai $55 į metus. Iš kalno reikia įnešti tiktai $1200. Kaina ..... $3.750.

17) 2 lubų pulkus muro ir medžio namas, 2 pagyvenimai po 6 kambarius su maudyklomis. Staldai nauji. Lotas 25x125. Randa $420 į metus. Visi iškaščiai $42 į metus. Iš kalno reikia įmokėti $1500. Kaina $3.000.

29) 2 lubų muro ir medžio namas. 3 pagyvenimai 1-4, 2-3 kambarius. Lotas 25x52. Randa $228 į metus. Visi iškaščiai apie $28 į metus. Iš Kalno reikia įmokėti $500. Kaina ..... $1.500.

30) 4 kambarių, geras medinis namelis. Randa $120 į mteus. Lotas 25x52. Visi iškaščiai apie $20 į metus. Iš kalno reikia įmokėti tik $300. Kaina ..... $1.000.

37) 2 lubų medinis namas, 4 pagyvenimai. Lotas 25x125. Randa $540 į metus. Visi iškaščiai apie $60 į metus. Iš kalno reikia įnešt apie $1400. Kaina ..... $2.700.

63) 9 kambarių pulkus medinis namas, 2 pagyvenimai. Lotas 25x125. Aukštas ponamis. Randa $276 į metus. Visi iškaščiai, apie $35 į metus. Kaina ..... $2.100.

87) 9 kambarių pulkus medinis namas, 2 pagyvenimai. Lotas 25x125. Randa $216 į metus. Visi iškaščiai apie $33 į metus. Iš kalno reikia įnešt apie $500. Kaina ..... $1.600.

77) 9 kambarių pulkus medinis namas, 2 pagyvenimai su 1 maudykla. Lotas 26½x125. Randa $264 į metus. Visi iškaščiai apie $35 į metus. Kaina ..... $1.700.

100) 5 ruimų murinis namas. Lotas $25x125. Randa $180 į metus. Visi iškaščiai apie $35 į metus. Kaina ..... $1.800.

55) 9 kambarių murinis namas. Lotas 25x131. Randa $180 į metus. Visi iškaščiai apie $30 į metus. Iš kalno reikia įmokėti apie $500. Kaina ..... $2.000.

54) 4 kambarių murinis namas. Lotas 25x56. Randa $144 į metus. Visi iškaščiai apie $25 į metus. Iš kalno reikia įmokėti apie $300. Kaina ..... $1.500.

171) 2 lubų medinis namas, 12 kambarių, 3 pagyvenimai. Lotas 27½x125. Randa apie $336 į metus. Visi iškaščiai apie $40 į metus. Iš kalno reikia $700. Kaina .. $2.200.

Šitie visi namai yra musų paskirti geriausi namai už pigią kaina, greitam pardavimui. Išlygos yra kiekvienam prieinamos. Ateikite greitai pasiskirti sau vieną iš jų.

121) 8 kambarių murinis namas. Lotas 24x120. Randa $204 į metus. Visi iškaščiai apie $28 į metus. Kaina ..... $1.750.

13) 2 lubų murinis namas. Krautuve ir 3 pagyvenimai po 4 kambarius. Randa $300 į metus. Visi iškaščiai apie $600 į metus. Iš kalno reik įnešt apie $600. Kaina $2.600.

A. Olszewski

3252 S. Halsted St.

Geriausi Rankvedžiai ir Vadovėliai Lietuviškoms Mokykloms gaunami "Lietuvos" Knygyne.

723 TRUMPAS ŽEMĖS APRAŠYMAS. Pirmieji geografjos uždaviniai su apsakymėliais ir kitais pasiskaitymais. Vertė iš rusų kalbos S. Mečius. Vilniuje 1906, pusl. 112. 35c.

720 TRUMPA GEOGRAFIJA arba žemės aprašymas, (su paveikslėliais ir žemlapiais). Sutaisė Nėris. Čia trumpai, bet suprantamai aprašytos visos penkios sveito dalys, su 74 paveikslais mapų, žmonių, gyvulių ir medžių. Tinkamiausia geografija vaikams pradinėse mokyklose. Chicago, Ill. 1898, pusl. 94. ..... 25c.

724 TRUMPA LIETUVOS ISTORIJA. Antras pataisytas išleidimas. Vilniuje 1908, pusl. 79. ..... 20c.

1210 ARITMETIKA. Sutaisė S. Stačkauskas. Lengvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knygą padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — Apie skaitlius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V. Proporcijų prieveidinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 1[illegible] ..... 25c.

1280 MUSŲ DIRVA. Skaitymo knyga žiaudies mokyklai ir gimnazijai. Sutaisė M. Vasiliauskas ir J. Matulevičius. Su daugeliu paveikslėlių. Kaune 1907, pusl. 159. ..... 85c.

1317 TRUMPA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Pradinėms mokyklom vadovėlis. Sutaisė mokytojas Juozapas Damijonaitis. Kaune 1909, pusl. 89. ..... 35c.

1326 ŽODYNAS LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKOS KALBOS. (Dalis I.). Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti sudimo apdarai. Chicago, Ill. 1902, pusl. 382. $2.00.

1327 ŽODYNAS ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKOS KALBOS. (Dalis II). Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvomis litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Žaliais drutais apdaris, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti. ..... $4.00.

1328 ŽODYNAS LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKOS IR ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKOS KALBŲ (abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327. ..... $6.00.

1626 ARITMETIKOS UŽDAVINIŲ ir pavyzdžių Rinkinys pradėdamomsioms mokyklom ir žmonėms, norintiems išmokti gerai apskaitoti. Pirmoji dalis. Surinko P. Bendorius ir P. Daugirda. Antras pataisytas išleidimas. Kietu aptaisu. Vilnius 1909, pusl. 104. ..... 30c.

1630 DOVANĖLĖ. Skaitymo ir rašymo Mokslas. Elementorius ir pirmoji knygelė. Sutaisė Ksaveras Vanagėlis. Su daugeliu paveikslėlių. Kietu aptaisu. Vilnius 1909, pusl. 128. ..... 50c.

1634 LIETUVIŲ PASAKOS. Vaikų rinkinys. Čia telpa 38 pasakos vaikams, gražios ir pastumiančios vaikų protauti. Vilniuje 1905, puslapių 72. ..... 15c.

1637 NAUJA ELEMENTORIUS. Vaikams dovanėlė. Parašė A—iš—B. Trečias išleidimas. Lengviausiai ir parankiausiai iš jo mokytis. Tilžėje 1907, pusl. 48. ..... 15c.

1641 PIRMIEJIE SKAITYMAI musų vaikams pavesti. Sutaisė A. Adata. Su daug gražių pasakaičių, dainelių ir paveikslėlių; teipgi yra ir rekomoslos litaros norintiems pramokti skaityti raštą. Rygoje 1906, pusl. 52. ..... 15c.

1644 RINKINĖLIS VAIKAMS. Pasakėlės, apsakymėliai, dainelės; žaislai, mįsliai ir tt. Vilniuje 1904, pusl. [illegible] ..... 15c.

1645 SKAITYMO KNYGA mažiems ir dideliems. Sutaisė J. Gabrys. Joje telpa išrinktieji raštai musų raštininkų su jų biografijomis ir paveikslais. Tai yra didelė chrestomatija, sustatyta sulyg Vakarų Europos mokyklų pavyzdžių. Tilžėje 1908, pusl. 308. ..... $1.00.

1647 VAIKŲ SKAITYMĖLIAI su Lietuvos žemlapiu. "Kas skaito, rašo, duonos neprašo". Vilniuje 1905, pusl. 259. ..... 40c.

1648 VAIKŲ ŽVAIGŽDUTĖ. Knygelė I ir II mokyklos skyriui ir vaikams pramokusiems skaityti. Pasiskaitymai ir pirmutinės gramatikos žinios. Sutaisė mokytojas P. Bendorius. (Apdaruose). Vilniuje 1905, pusl. 104. ..... 30c.

a1648 VAIKŲ ŽVAIGŽDUTĖ. Antroji dalis. Knygutė antrajam ir trečiajam mokyklos skyriui ir vaikams, mokantiems skaityti. Sutaisė mokytojas P. Bendorius. (Kietu aptaisu). Vilnius 1909, pusl. 144. ..... 35c.

1649 VAIKŲ DRAUGAS. Sutaisė ir išleido P. Mikolainis. Su 110 paveikslelių. Tilžėje 1907, pusl. 64. 15c.

1650 ŽIUPSNELIS. Knygelė vaikams pasiskaityti ir pasimokyti. Sutaisė Ladislovas L. Knyga susideda iš 138 pasakų, istorijų, ellių ir mįslių, turinti suviršum 40 paveikslėlių. Vilniuje 1906, pusl. 192. ..... 25c.

A. Olszewski

3252 S. Halsted Street Chicago, Ill.

SILPNAS? PAVARGES? NERVISZKAS?

Šios ligos kyla nuo persidirbimo, silpno skilvio, silpnų nervų ar stokos kraujo. Kada jauti silpnu, negali valgyti nei miegoti, neturi energijos nei ambicijos, tuomet imk

Kobolo (TONIC)

ir tėmyk kokia atmaina bus tavo sveikatoj. Kobolo suteiks apetitą, sudrutįs vidurius ir nervus, išgydys užkietėjimą, pagelbės suvirinti maistą, išvalys kraują ir ir sustiprįs.

Kaina $1.00 už bonką, 6 bonkos $5.00.
Parsiduoda visose aptiekose arba prisiunčiams aptiekant pinigus iš

KOBOLO TONIC MEDICINE CO.
2035 So. Halsted St. :: CHICAGO, ILL.

Jei turi kokia ligą, kurios pats nežinai ir jei reikalauji gydytojo, tai rašyk tuomet musų gydytojui, o gausi rodą dovanai. **KOBOLO BITERS** parsiduoda visuose saliunuose, todėl nepamirškie **pareikalauti jų.**

Nelauk rytojaus, naudokis šiądien, dabar yra pats laikas ir gera proga kiekvienam pakilti vertėje sykiu su naujai prasidedančiu ir augančiu miestu GARY, Indiana.

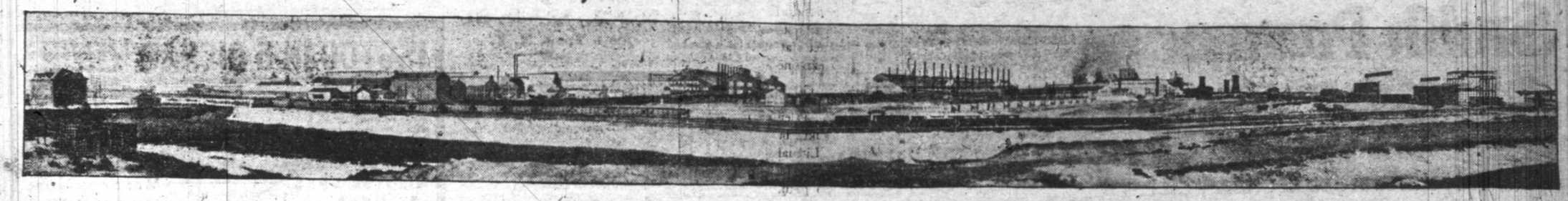

Virš patalpintas paveikslas parodo dabartinį stovį galutinai pastatytų fabrikų į kuriuos patilpsta tukstančiai darbininkų. O dar daugel kitų milžiniškų fabrikų užveda, arba pradeda statyti; jie kaštuos šimtus milijonų dolerių. Taigi apsvarstykite, koks skaitlius darbininkų patilps į tuos fabrikus, kada jie bus galutinai užbaigti statyti. Todėl dabar kiekvienam yra gera proga padvigubinti savo pinigus perkant dabartiniame laike lotus. Taigi nelaukite vėliu, važiukite dabar į musų offisą ir paimkit musų automobilių, kuris tamstoms niėko nekaštuos. Mes apvešime aplinkui visą miestą Gary ir aprodysime abelnai stovį, kurį pats savo akimis pamatysite. Dabar dar galima pasirinkti tinkančiose vietose lotą, pakol pigus, nes potam pabrangs. Miestas stovi labai puikioje vietoje, visur yra lygumos ir prie didelių vandenų, Michigan ežero. Gary nepertoli nuo Chicagos, tiktai 25 mailės. Meisto gatvės arba Strytai liejami cementu, šalimis medžiais sodinama. Per miestą bėga Little Calumet upė, kuri labai miestą dabina ir naudinga gyventojams. Garyje yra labai sveikas oras ir geras vanduo. Čia statomos didžiausios publiškos mokyklos. Gary turi geriausias prietaisas ugnies gesinimui, nes čia stato puikiausius namus. Vienu žodžiu sakant, bus didžiausias ir gražiausias miestas Indianos State, nes geriausio trakto arba vietos; trukiai prieina iš daugelio miestų; stoja 60 trukių per dieną. Teippat ir laivais vandeniu privažiuojamą. Miestas Gary prasidėjo 1906 m. ir per tą trumpą laiką jau yra apie dvidešimts tukstančių gyventojų. Dar bėgyje kelių metų apsigyvens apie 250.000, kaip tik fabrikus užbaigs statyti, nes į juos reikalaus daugiaus darbininkų, negu čia jų yra. Bus didžiausi milžiniški fabrikai ką randasi Amerikoj. Yra daugel aprašymų apie miesto vertę ir stovį. Teipat tamstai yra sunku supratsi viską iš apskaitymų apie augimą šio virš minėto miesto, pakol nepamatysi. Todėl, geriausiai pačiam atvažiuoti ir persitikrinti savo akimis. Kada pamatysi visą tiesą ir vertę, tikrai nesigailėsi savo kelionės. Ir tu dabartiniu pirkimu lotų, be abejonės, padvigubinsi savo pinigus. Mes priskirsime tamstai lotą tinkančiose vietose po visą miestą Gary ir ant didžiausių gatvių, už prieinamiausias kainas. Dabartinės lotų kainos $200 ir augščiau. Teipat duodame ant lengvų išmokėjimų: $50 įmokėkite, o potam po $10 [illegible] mėnesio. Mes statome namus ant lengvų išmokėjimų. Tamstos pinigai [illegible] arba naminį turtą niekados neprapuls, bet diena po dienai augs augštyn. Atsitikime kokios nelaimės, jei susirgtum arba nedirbtum, mes palauksim tamstos, pakol galėsite mokėti. Mes skoliname pinigus, aprašome nuo ugnies ir sužeidimų prie turtingiausių Inšurance Kompanijų.

M. ROZENSKI

Teipat ir kitus visus reikalus atliekame; ko tik nori ar jieškai, ateik pas mus, arba laišką rašyk, o mes suteiksime platesnes žinias kaslink virš minėto miesto ir prisiųsime miesto mapas. Išklausysime jusų reikalus konogeriausiai ir duosime rodą dykai. Mes tikriname užganėdinti kiekvieną. Su pagarba,

GARY SECURITIES COMPANY

(INCORPORUOTA)

First National Bank Bldg. Room 6-7 GARY, IND.

MIKE ROZENSKI, Vice-Prez. ir general. agentas

[illegible] Ofisas: 668 W. 18th St., netoli Union St

Imperfect in original

Šifkortės ir Pinigų Siuntimas.

Jei nori, kad tavo Šifkortė butų gerai ir greitai išsiųsta ir kad tavo pasažierius gerai atvažiuotų, tai siųsk ją per,

A. Olszewskio Banką

Jei nori, kad tavo siųsti pinigai greitai ir gerai nueitų, tai siųsk juos teipgi per—

A. Olszewskio Banką

Olszewskio ofisas siuntimui pinigų ir šifkorčių tapo įsteigtas prie laikraščio "Lietuvos" išleistuvės 1893 metuose mažytėje pasamdytoje stubelėje po No. 941 33rd Place, o kad žmonių reikalus kaipo tai: Siuntimą pinigų, Šifkorčių ir kitus reikalus geriau ir teisingiau vedė kaip kiti, tai šiądien tas pats Olszewskio ofisas randasi savame, didžiausiame ir gražiausiame šios miesto dalies name vertame $110.000.00 ir gėrisi geriausiu pasisekiniu, kurio net musų konkurentai mums užvydi. Mėsgi ant keno užvydėjimų nepaisome, bet savo biznį kasdien platiname ir stumjame pirmyn, ir čia vėl paduodame dabartines kainas Pinigų ir Šifkorčių, kad žmonės žinotų kiek jos kaštuoja ir kur jas geriausiai pirkti.

Dabartinis pinigų kursas yra $52.25 už 100 rublių. Dabartinės šifkorčių kainos atvažiuoti Amerikon, nuo Tilžės iki Chicago yra sekančios:

1. *Holland-American Linija,* perplaukianti mares iš Rotterdam į New Yorką per 8 iki 10 dienų ..... $66.10.
2. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į Baltimore per 12 iki 16 dienų ..... $61.15.
3. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 9 iki 12 dien ..... $64.70.
4. *North German Lloyd, Expresinė Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 6 iki 8 dienų ..... $69.70.
5. *Hamburg-American Linija,* perplaukianti mares iš Hamburgo į New Yorką per 10 iki 14 dienų ..... $64.35.
6. *Red Star Linija,* perplaukianti mares iš Antwerpo į New Yorką per 8 iki 10 dienų ..... $66.30.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija,* perplaukianti mares iš Antwerpo į Montreal per 12 iki 15 dienų ..... $60.30.
8. *Russian-American Linija,* perplaukianti mares iš Liepojaus į New Yorką per 13 iki 18 dienų ..... $57.50.
9. Hamburg Philadelphia ..... $59.10.

Dabartinės šifkorčių kainos išvažiuoti Europon nuo Chicagos iki Tilžės yra sekančios:

1. *Holland-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Rotterdamą per 8 iki 10 dienų ..... $57.60.
2. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Baltimore į Bremą per 12 iki 16 dienų ..... $53.20.
3. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 9 iki 12 dienų ..... $56.20.
4. *North German Lloyd, Expresinė Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 6 iki 8 dienų ..... $61.20.
5. *Hamburg-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Hamburgą per 10 ikl 14 dienų $55.85
6. *Red Star Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Antwerpą per 8 iki 10 dienų ..... $57.80.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija,* perplaukianti mares iš Montreal į Antwerpą per 12 iki 15 dienų ..... $56.80.
8. *Russian-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Liepojų per 13 iki 18 dienų ..... $53.00.

Išvažiuojantiems Lietuvon parupiname ir pasportus nuo Rosijos konsulio, teip kad kiekvienas gali drąsiai eiti per rubežių policijos netrukdomas.

Reikalaujanti šifkorčių į kitus miestus rašykite mums į kur norite išvažiuoti ar iš kur parvežti, o jeigu su vaikais, tai paduokite mums visų vaikų metus, o mes atgal pačta prisiųsime jums visų linijų kainas, tada jųs pasirinkę savo liniją kokią norėsite, prisiųsti mums pinigus per Money Orderį ir mes jusų šifkortes kuo greičiausai išsiųsime.

Adresuokite mums visada šiteip:

A. Olszewski
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

COLLIN'S NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

UŽDĖTAS 1897 m.

NEUŽGINČYJAMI DARODYMAI.

Dr. E. C. COLLINS, Didžiausias pasauleje Profesorius medicinos. Uždėtojas Collins N. Y. Medical Instituto ir autorius garsios knygos "Vadovas in Sveikatą" kurį apsako visokias ligas ir kaip buti sveikų o apsirgus išsigydyti.

Ofiso valandos: Kasdien nuo 10 iš ryto ik 5 po p. svent. nuo 10 ik 1. Vak. Ut. ir Petnyč. nuo 7 ik 8.

SERGEKIS!!

Sergekis nuo prastų - pigių vaistų kuriuos, netikrį daktarai siulinėją!!!

Mat dabar metų laikas, kuriamę žmonės labiausia sergą; todėl yvairus daktarpalaikiai ir siulinėją prastus be vertės vaistus, kurių iki šiol nieka nežinojo, ir vietoje gero, tik daugiau blogo pakaro ir kenkią sveikatai, labiau nei pati liga.

APGINK PATS SAVĘ IR ŠEIMYNĄ.

Kiekvienas lietuvys, tegul gelbėtii pats ir savo šeimyną, nuo ne tikrų daktarų.

Neapsigauk ir neatsidėk ant daktarpalaikų, kurie nepažysta ir nieka jų nežinojo ik dakar. Stebuklingas daktaras, COLLINS NEW YORK MEDIKAL INSTITUTO, yra visiems gerai žinomas pasauleje. Per 13 metų šiame Institute, išgydė tukstančius lietuvių, kurie buvo desperecijos apimti; už tai, kad kiti daktarai, nežinojo paslaptys stebuklingųjų vaistų priskirti, tik Institute esanti galėjo patirti. Musų tukstančiai testamonijų, liudyją apie tai.

Kad Tave kankina liga: gerklės, nosies, akių, ausų. galvoskaudis, spaundo, vežio, kojų ir rankų skausmai, kaip ir meilungis, migreną, dispesiją, nauralgią, niežai, išberymai, šiktsmas burnoje, trumpą atmintis ir sumažejimas proto, kaip homouidal, hydroselei, vereoselei ir piktosios nžsikretusios ligos syphelio, šankerio, triperio, o nori buti išgydytų, tai ateik arba rašik lietuviškai pas:

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 West 34th Street, New York

Žinai, kad čionai apturėsi vaistus, kurie rupestingai užrašyti Profesoriaus, šio didžio INSTITUTO, kuris per 13 metų išgydė daug lietuvių. Jug kiekvienas Lietuvys žino gerai, kas tai yra COLLINS N. Y. MEDIKAL INSTITUTAS ir kap jis yra geriausias, seniausias, ir tai pirmunitis INSTITUTUS New Yorko valstyjoi, kaipo vienatinis šalyje, kuristiktai gali vadintis COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE. Kiti daktarai garsinamiesi ir ką žadą išgydyti, beabejonės nori, kad mautų dirbti po prieziūrą daktaro, COLLINS NEW YORK MEDIKAL INSTITUTE ir patirti paslaptys, kokie čionai stebuklingi vaistai, išgydymui sergančių vartojami.

Dr. S. E. Hyndman, Medical Direktorius.

Sirgau ant nždegima planėių ir paršalima viduriu. Niekas manie ne galeja išgyditi, bet jusu vaistai pagelbo. LUDWIKAS SOŁEK 174 W. Kinny St., Newark, N. J.

Atsiųsk 10c. markėms, apturėsi "Vadovas į Sveikatą". Jį reikalinga kiekvienai šeimynai, Dr. E. C. Collins, knygą.

COPENHAGEN SNUFF

Gvarancija Parduodama ir tyruma.

Mes sutinkam apkeist, persiunčiant pirkėjo išlaidoms (remianties ant mųs kainų) šitą Copenhagen Tabokos pakelį, arba bile mųs išdirbystės taboką, bile kada per laiką iki paženklintai dienai, jeigu ši taboka netaps pagadyta po išsiuntimui iš fabriko.

Tiktai pilni pakeliai bus apkeisti, ir mums turi but pranešta su priežastims apie išdirbius, pirmiaus negu išsiunčiama.

Copenhagen Taboka padirbta iš geriausių senų, pilnai gerų tabako lapų, prie kurių tik tokios dalįs pridedamos, kurios naturališkos tabako lapui ir tyros kvėpalų ištraukos. Tabokoj palaikytas visas tabako gerumas, o prašalinta naturališkas tabako kartumas ir acidas.

Copenhagen Taboką yra geriausias tabakas kramtymui ir uostymui.

American Snuff Company

Viršuj esanti gvarancija yra visuose Copenhagen Tabokos pakuose.

Tabokos padarymas yra mokslišku priruošimu tabako, žmonių vartonei. Tas pats su tabaku, kaip virimas maisto ar rauginimas vynp. Copenhagen Taboka svarbiausiai vartojama kaipo kramtymo tabakas. Ji yra gero tabako sėklų todėl stipresnė ir ilgiau gali tesėti.

Jeigu nėra jųs aplinkėje, męs prisiųsim už tikrą kainą, apmokėdami, į visas Suvienytų Valstijų dalis, bile kokį reikalaujamą tabokos Copenhagen 5-centinį pakelį.

AMERICAN SNUFF COMPANY, *Dept. S.,* **111 Fifth Avenue, New York, N. Y.**

GARSUSIS NEW YORKO DAKTARAS

Ferdinand Hartmann M. D.

sako:

Jei sergi, nesikankink, bet pribuk arba parašyk pas mane, aš išgydysiu!

Per 30 metų daktaravęs, tyrinėjęs medicinos mokslą ir gyduolių veikmę, kurios geriausia gydo žmogaus kuną. Pabaigęs universitetą per 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke VYRUS IR MOTERIS ir išgydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui praktikavojau Paryžiuje, Londone, Berline ir Peterburge, surasdamas naujausias gyduoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkviečiu sergančius visokioms ligomis, nes pasaukauju visa savo mokslų sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes be sveikatos nėra laimės nė darbininkui nė biznieriui.

PROGRESAS MEDIKALIŠKAM MOKSLEI

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tėmija į medicinos mokslę progresą; katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles ne naujausio buda, nes naujausi medicinos pagerinimai tokiems daktarams nežinomi ir ar tai jie užmiršo ar nenori žinoti, netėmijant į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIU!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galiu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis garsinamų profesorių, nes tai yra pasamdyti kompanijų šarlatanai kaip ir humbugo Instituto šarlatanai, net numirusį daktarą Kalinsą garsina už savo daktarą profesorių. Žinok gerai, jog geras daktaras niekad už aiga nebernaus. Matant tokias neteisybes, kad apginti nuo apgavikų, tad pagal prašymą draugų daktarų ir žmonių, kurios išgydžiau, kad serganti žinotų kur atrast tikrą pagelbą sveikatai, apsigarsinau.

APSIMU JUS IŠGYDYTI

nuo reumatizmo, skaudėjimo sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, persšalimo, slogų, sveikatos nusilpnėjimo ir vyrškumo. Greito supykimo, Dyspepsijos, neuralgijos bei nervų ligos; teip-pat nuo saužgystės ir iš to įgautų nesveikumų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių užsikrečiamų kavarieriškų ligų — nudegimo. Teip-pat MOTERŲ: skausmingų ir nereguliariškų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbo ir visokių moteriškų ligų; nepaisykite, kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo; aš kad apsiimu tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias ligas. Butų geriau, kad iš karto pas mane atsišauktum, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai, nėra skirtumo kur gyveni. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, ištirsiu, duosiu rodą, kad roikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausio išradimo, o apturėsit sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenate Amerikoję, Kanadoje, Angliję ir kitur. **Biednus gydau dovanai!**

DR. FERDINAND HARTMANN M. D.
218 E. 14-th st., New York City.

Į ofisą atsilankančius, priimu kasdien: nuo 12 iki 5 valandai po pietų. Šventadienjais nuo 11 iki 1 po pietų.

Tesvinta kardas tiesos ir n

Priimu prenumeratą visuomenės, literaturos, mokslo ir politikos laikraščiui

"BIRUTE"

Leidžiamo lietuvių naučai vieną kartą į šešias savaitės (umu laiku išeis tankiaus). Leidžia Prusuosė, Tilžėje, visiems žinomas veikėjas, **Jonas Vanagaitis.**

Dėlto, kam yra miela ir brangi musų Tėvynė ir jos sunus, meldžiame visų užsirašyt.. **Kaina metams tik 60c.** su prisiuntimu į namus. — Kas prisiųs 7c. markėmis gaus vieną numerį pasižiurėjimui. Priima prenumeratą ir pardavinėja atskirais numerais:

JONAS DAGIS
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Geriausioji dovana Lietuvos artojams.

Jau metas užsisakyti 1910 metams "ŽEMDIRBYS"

II Metai

ukio, prekybos ir pramonijos reikalams paėvestas laikraštis.
"Žemdirbys" eina du sykiu per mėnesį.
"Žemdirbys" politika visai neužsilima.
"Žemdirbys" rupinasi tik pakelti Lietuvoje ukį, prekybą ir pramoniją.

"ŽEMDIRBIO" KAINA:
metams 3·., pusei metų ir. 60k., 3 mėn. 75k.

Visi skaitytojai, kurie iškarto užsimokės už "Žemdirbį" už ištisus 1910 metus, gaus dovaną dviejų ryšių daržovių sėklų.

Be to, "Žemdirbys", norėdamas išplatinti tarp savo skaitytojų geresniosius ukio įrankius, kasmet skirs išliosavimui tarp savo skaitytojų bent po kiek ukio įrankių ir kitokių ukyje rekalinguj daiktų, o taip-pat ir ukiškų knygų.

1910 metais "Žembirdys" skiria išliosavimui tarp savo metinių skaitytojų šiuos daiktus:

1) tris vienavagius plugus, 2) du kaupil (t. y. du tam tikru plugu šaknia aisiams apkaupti, aparti), 3) vieną drapaką, 4) vienas svarstykles, 5) vieną "Dadano" sistemos rėmelinį avilį, 6) dvejas žirkles vaismedžių šakoms kapyti, 7) penkias knygas A. Žuvies "Apie Ukininkavimą" (abidvi dali), 8) penkias knygas M. Veito "Apie gyvulių ligas ir jų gydymą".

Išviso 20 daiktų.

Kas todėl išankto užsimokės už "Žemdirbį" iškarto už ištisus 1910 m., tasai dalyvaus augščiau minėtųjų daiktų liosavime ir galės ką nors laimėti.

Siunčiant pinigus reikia dėti tokį adresas:

"Zemdirbio" Redakcija
Vojenno-Gospitalnaja ul. No 3.
Vilnius, Rusija-Lietuva.

Tel. 1533 Yards.

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai [illegible] limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas ligas. [illegible] pasekmingai.

Rieger's Gryna ir Sena Monogram Degtinė

Gryn umas ir senumas užtikrina **Geruma Degtinės.** Rieger's Monogram yra absoliutiškai gryna ir gardi degtinė. Gvarantuojama sulyg "Gryno Maisto Teisės". Ypatingas, priimrus ir gardus skonis šitos degtinės laimėjo jai pirmystį pas 100 000 kostumerių. Mes esam Suv. Valst. registruoti degtinės varytojai (Distillery No. 300. 5 Distr of Ky.). Kam mokėti aukštas kainas, jeigu gali pirkti Rieger's Monogram Degtinę už paprastą pardavėjams atiduodamą kainą ir sutaupinti pinigus užsisakydamas tiesiog.

Mes užmokame prisiuntimo lėšas.

8 kv. Rieger's Monogram $5.00 iš Privatiško Sądėlio

4 kv. Rieger's Monogram $3.00 Ypatingai Gera

DYKAI su kiekvienu užsisakymu. Da prabinius butelius Puikios Kirger's Monogram Degtinės; Auksuotas degtinės stiklelis ir pa entuotas kamčiatkauklis.

Prisiųsk mums vieną užsakymą, o kada gausi degtinę tuomet išmėgink jos skonį, minkštumą tyrimą kaip medicinum **Gera Degtinę.** Sulygina ją su kitomis degtinėmis nepalaydamas ant kalnų; Išmėgink degtinę vajs tikiems tikslams; duok savo draugams išmėginti; Išvartok, jei a noti, pa [illegible] ir tada, jeigu neperstinkinai pilnai, tad "Rieger's Monogra" yra tokia gera arba geresnė degtinė už kitas, kurias [illegible] sugrąžinik tikusią dalį degtinės, o mes užmokėsime sunkų išlimo lėšą ir tuojaus sugrąžinsime Jums kiek lėšų centų Jųsų užmokėjo pinigų.

J. Rieger & Co., 1631 Genesee St., Kansas City, Mo.

Išmoksi Angliską Kalbą

Dovanai

Jeigu Amerikoje nemoki Angliską Kalbą, tai gerai žinai, kad esi

KAIP NEBYLYS.

Bet kiekvienas lietuvis gali gerai ir lengvai išmokti, jeigu tiktai nori, DOVANAI. Kiekvienas, kurs tik per mane užsirašys, arba kitą naują laikraščiui skaitytoją prikalbins, prisiuntius **$2.00** ant mano vardo, gaus vieną iš čion paminėtų laikraščių: **"Lietuvą", "Vienybę Liet."** arba **"Kovę"** per metus, teippat gąrsiąją, didelę knygą, verstą iš prancuzų kalbos **Baltramiejaus Naktį** kurios kaina 75c ir teippat **Gramatiką Mokintoją Anglų Kalbos** parašytą visiems gerai žinomo **J. Laukio.** Kaip tik kuris prisiųs du dolierius už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai kaip svetimtaučiai turėdami gramatiką, išmoktų agliską kalbą. **Raistą** dar galima gauti prisiunčiant 1 dol. viršaus. Pinigus siųsti Money Orderiu ir adresuoti tokiu adresu: Teipat kiekviemas pasiunčių savo katalogą, vicokių iš naujausių lietuviškų knygų. **Atsiųsk už 2c. štampą.**

J. Naujokas
159 E. 127-th St.
New York, N. Y.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat. (Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

D-ras W. A. Martišus

Ofisas R. 42 Auditorium Bldg.
206 Wabash ave., Chicago.

Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų. Teipgi pritaikau akinius ir pataisau nesveikas akis.

Offiso valandos: nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Kitoms dienoms ir nedėliems ofisas atdaras tiktai pagal sutarimą. Phone Harrison 1300.

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užsilaikymui plaukų.

Tukstančiai plikų žmonių šiądien [illegible] plaukus, sulaikosilinkimą plaukų galvos [illegible] trumpa[illegible]. Vietoje senų atsaugą naujų, [illegible] Visokia informacija dykai. [illegible] reikia rašyti jiedami [illegible]

Vienatinė Lietuviška Sąkrova.

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicago. Čion galima gauti mokslišką, svieliškų ir dvasiškų knygų, rašančių, škaplierių, abrozėlių, visokių jaikraščių. Amerikos ir Europos ir popierą gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavero: juodylo, paišelių, plunksnų, drukuojamų mašinikų britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmiršikite atsilankyti, o busite užganėdinti.

PETRAS M. KAITIS
1644 W. North ave. Chicago, Ill

FRANK J. BAGDZIUNAS

3351 Auburn ave., Chicago, Ill.

Band ir Orchestra

Muziką pristatau visokiems reikalams. Duodu lekcijas ant smuiko ir mandolino. Mokytojas prie Schmoll's Academy of Music, Room 87, Auditorium Bldg.

F. P. BRADCHULIS

Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St.
Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1178.

Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (sudusose).

Gyv. 3112 S.

IŠGYDO IN 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ir skausmo

Noriu išgydyti kiekvieną vyrą serganti išplerimu lytiškų dalių gyslų, striktura, užsikrečiamus kraujo puodus, nerviską sunegalėjimą pažinginą lytiškų dalių ir ligas liečiančias vyrus. — Šitas apodirdnu pasiūlinimus yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos, ir mano noru yra parodyti visiems šitiems žmonėms, kurie buvo gydomi detimities ar daugiaus daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vizmintėlį budą, kuriuomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.

Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų net ir labai užsenėjusias.

Slaptos vyrų ligos išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodijimas, šlapuminės gaištys.

Plaučių ligos, Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

PATARIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI.

Išgydo kad butum sveikas.

Specialistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų ligos, Vidurinės ligos, skausmai strėnose, Baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsendintos ir nerviškos ligos moterų.

Užnuodijimas Kraujo, ir visos odos ligos, kaip ve pučkai, piktoji dedervinė, kuvotės, niežulys, hemorhiodai, sutinimas gilių, nakinamti nubėgimai, įsisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI

DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST. (tarp Randolph ir Lake Str.) CHICAGO

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakaro, Nedėlioj, nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

DR. A. L. GRAICZUNAS

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neapleinkin ir paslaptinių.

Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

3312 So. Halsted St.

Imperfect in original

Exclusive Features

of the New Model 10 Visible

Smith Premier

The only front stroke machine having a complete, straight-line keyboard, a removable platen, interchangeable carriages, a gear-driven carriage and easy erasing facilities, every operation controlled from the keyboard, a decimal tabulator and column finder.

These features are so necessary that other typewriters will eventually come to them. Why not get the machine that has them *now*—the Smith Premier?

THE SMITH PREMIER TYPEWRITER COMPANY, Inc., Syracuse, N. Y.
Branches everywhere.